

SEMENIUK-PATKOWSKA OLGA

Kandydatka do Sejmu Lista PiS Miejsce nr

5

1156230tr-a-M

PIĄTEK-NIEDZIELA
|29|09| - |01|10|2023|

GAZETA WEEKEND OLSZTYŃSKA

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

RZĄD RATUJE POLSKICH ROLNIKÓW

SPORT CODZIENNIE

W KOŃCU DOCZEKAJĄ SIĘ
ZWYCIĘSTW |29

POLACY ZACZYNAJĄ
WALKĘ O IGRZYSKA |31

ISSN 0137-9127

9 1770137 912057

3 9

KALENDARIUM
TYGODNIA |2

HIT
CZY KIT? |4-5

ZA DUŻO TONĄCYCH,
ZA MAŁO KÓŁ RATUNKOWYCH |6

ALE
KOSMOS |8

W DZISIEJSZYM
WYDANIU ZNAJDZIECIE

SPECJALNY DODATEK

#FundUsze
NaZmiany

Fundusze Europejskie

KALENDARIUM TYGODNIA

PODPISANO UMOWĘ NA ELEKTROWNIĘ
JĄDROWĄ W POLSCE

PAP/Piotr Nowak

„Polska ma ambicję odbudowania polskiego sektora jądrowego” – przekazał premier Mateusz Morawiecki. Dodał, że obecnie Polska kształci nowych fachowców z tej dziedziny i ściąga specjalistów z całego świata.

Mateusz Morawiecki wśród poinformował o podpisaniu umowy na budowę pierwszej polskiej elektrowni atomowej: „W imieniu rządu Prawo i Sprawiedliwość podpisałem dziś z naszymi amerykańskimi partnerami umowę o budowę pierwszej polskiej elektrowni atomowej. Ma ona wymiar historyczny i oznacza początek nowej ery energetycznej w Polsce. Wzmacnia też bezpieczeństwo Polski i naszą współpracę z USA” – napisał.

„Rozwijając energetykę jądrową, zabezpieczamy stabilność naszego systemu energetycznego i opieramy go na ekologicznych źródłach energii, zmniejszając nasze uzależnienie od importu ropy i gazu. To przełom i rewolucja! Nigdy więcej ropy i gazu z Rosji!” – czytamy.

Kontrakt na usługi projektowe ESC (Engineering Service Contract) przewiduje zaprojektowanie głównych komponentów elektrowni jądrowej: wyspy jądrowej, wyspy turbinowej oraz instalacji towarzyszących.

Czas trwania umowy to 18 miesięcy, na jej mocy powstać ma ponad 400 raportów i opracowań. Umowa przewiduje też zaprojektowanie łańcuchów dostaw, wsparcie procesu inwestycyjnego, przygotowanie dokumentacji dla pozwolenia na budowę.

NIEZAPOWIEDZIANA WIZYTA

PAP/EPA SERGEY DOLZHENKO

Rosyjskie siły walczą na Ukrainie o imperialne złudzenia Moskwy, lecz bez powodzenia; ukraińskie wojska stopniowo zdobywają teren podczas kontrofensywy – ocenił w czwartek sekretarz generalny NATO Jens Stoltenberg, który przybył z niezapowiedzianą wizytą do Kijowa i spotkał się tam z prezydentem Ukrainy Wołodymyrem Zełenskim.

„Dzisiaj rozmawiamy już de facto jako sojusznicy. Jest tylko kwestią czasu, kiedy Ukraina stanie się członkiem Sojuszu również de iure” – oznajmił Zełenski podczas wspólnej konferencji prasowej ze Stoltenbergiem.

Wypowiedzi polityków przytoczyły agencje Reutersa i Ukrinform.

Wcześniej wczwartek ukraińskie media informowały, że do Kijowa przybyli również szefowie resortów obrony Wielkiej Brytanii i Francji, Grant Shapps i Sebastien Lecornu.

Jak powiadomiła kancelaria (biuro) prezydenta Zełenskiego, rozmowa głowy państwa z brytyjskim ministrem dotyczyła m.in. wzmocnienia ukraińskich sił obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej, czyli komponentu sił zbrojnych, który „ma szczególne znaczenie przed nadchodzącą zimą” i prawdopodobną kolejną falą rosyjskich ataków na obiekty infrastruktury energetycznej na Ukrainie.

KANCLERZ SCHOLZ ZGODZIŁ SIĘ NA
ZAOSTRZENIE PRZEPISÓW AZYLOWYCH UE

PAP/Wolfgang

Olaf Scholz zgodził się na zaostrzenie prawa azylowego Unii Europejskiej; nie będzie zatem w tej sprawie niemieckiego weta w Brukseli – komentuje portal „Tagesschau”, przypominając, że zwiększenie kontroli na

niemieckiej granicy z Polską i Czechami zapowiedziała szefowa MSW.

Spór wokół kompromisu azylowego UE, mającego ograniczyć nielegalną migrację, dzielił rząd koalicyjny. Przeciwni zaostrzaniu unijnych przepisów są nadal Zieloni, natomiast z decyzją kanclerza zgadza się część jego partii oraz FDP.

Przed czwartkowym spotkaniem szefów MSW krajów UE kanclerz Scholz wyznaczył jednak zdecydowany kurs: Niemcy nie powinny już wzbraniać się od rozmów na temat tzw. regulacji kryzysowej, która ma być częścią kompromisu azylowego.

„W PE rozwiązanie kryzysu jest postrzegane jako kwestia solidarności” – zauważa „Tagesschau” i podkreśla, że dla niemieckich Zielonych decyzja kanclerza oznacza porażkę.

DONALD TRUMP UZNANY ZA WINNEGO

flickr.com

Nowojorski sędzia uznał Donalda Trumpa i jego firmę, Trump Organization, za odpowiedzialnych za oszustwa zarzucane przez stanową prokurator generalną Letitię James. Zarzuca ona byłemu prezydentowi USA nielegalne zawyżanie wartości jego majątku. Trump zapowiedział odwołanie się od tego orzeczenia.

Sędzia Arthur Engoron z sądu stanowego na Manhattanie nakazał unieważnienie certyfikatów biznesowych firmy rodzinnej Trumpa i innych pozwanych. Nałożył też sankcje na jego prawników za przyczynianie się do „haniebnego postępowania ich klientów” i przedstawianie „niedorzecznych” argumentów prawnych w trakcie rozprawy.

Prokurator James pozwała Trumpa we wrześniu 2022 roku zarzucając mu, jego dorosłym dzieciom i firmie, powtarzane przez dziesięć lat kłamstwa na temat wysokości ich aktywów i majątku netto, aby uzyskać lepsze warunki kredytów bankowych i ubezpieczeń.

W jej opinii Trump zawyżył majątek netto aż o 2,23 mld dolarów, a według innej metody obliczeń do 3,6 mld dolarów. Oszustwa miały dotyczyć m. in. posiadłości Mar-a-Lago na Florydzie, apartamentu w Trump Tower na Manhattanie oraz różnych biurów i pól golfowych.

Sędzia określił zeznania Trumpa jako „całkowicie pozbawione podstaw prawnych i faktycznych”.

Trump i pozostali oskarżeni zapowiedzieli odwołanie się od orzeczenia sędziego Engorona i wystąpili o przełożenie wyznaczonego na poniedziałek rozpoczęcia procesu. Zarówno on, jak i pozostali oskarżeni stwierdzili, że uniemożliwia im to przygotowanie się do rozprawy, ponieważ nie wiedzą, przed jakimi zarzutami będą musieli się bronić. Sąd apelacyjny ma podjąć decyzję w tej sprawie jeszcze w tym tygodniu.

Pomimo licznych spraw sądowych Trump utrzymuje zdecydowaną przewagę w wyścigu o nominację Republikanów na kandydata na prezydenta w wyborach w 2024 roku.

Trump nie przyznał się ponadto wcześniej do zarzutów próby unieważnienia wyniku wyborów w 2020 roku, przetrzymywania tajnych dokumentów i ukrywania potajemnych płatności na rzecz byłej gwiazdy filmów porno.

Byłemu prezydentowi grozi także proces cywilny za zniesławienie pisarki E. Jean Carroll, która twierdzi, że Trump ją zgwałcił.

ISW: ROSJI NIE UDAŁO SIĘ POGŁĘBIĆ
PODZIAŁÓW MIĘDZY UKRAINĄ I EUROPĄ
ŚRODKOWĄ, W TYM POLSKĄ

PAP/Vladimir Musiljenko

Amerykański Instytut Studiów nad Wojną (ISW) ocenił w swojej analizie, że zabiegi Rosji, by pogłębić podziały między Ukrainą i jej partnerami w Europie Środkowej poniosły fiasko, bowiem prezydent RP Andrzej Duda potwierdził, że relacje polsko-ukraińskie są silne.

„Wysiłki Rosji, by pogłębić podziały między Ukrainą i jej partnerami w Europie Środkowej, jak się wydaje, zakończyły się niepowodzeniem, ponieważ polski prezydent Andrzej Duda powtórzył 22 września, że relacje polsko-ukraińskie są mocne” – ocenił think tank.

ISW odniósł się w ten sposób do wypowiedzi polskiego prezydenta w Poznaniu. Jak zauważył ośrodek, Duda ocenił, iż spór dotyczący eksportu zboża ukraińskiego nie wpłynie znacząco na relacje Warszawy i Kijowa. Ośrodek podkreślił też, że prezydent RP mówił o dostarczaniu stronie ukraińskiej zakontraktowanego uzbrojenia.

„ISW już wcześniej ocenił, że ataki Rosji na ukraińską infrastrukturę portową i zbożową są celem kampanii rosyjskiej, której celem jest zaszkodzenie stosunkom Ukrainy z jej zachodnimi sąsiadami. Szybkie potwierdzenie przez Polskę jej zaangażowania wobec Ukrainy wskazuje, że kampania ta nie jest skuteczna tak bardzo, jak Moskwa zapewne by chciała” – podsumował amerykański think tank.

ŹRÓDŁO: PAP

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
Barbara Barczuk
Artur Dryhynycz

wydawca@gazetaolsztynska.pl

sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 75 04

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

ANDRZEJ
MIELNICKI
a.mielnicki@
gazetaolszynska.pl

Embargo na zboże ukraińskie wbiło klin między Warszawę a Kijów. Mamy napiętą sytuację, groźbę sporu międzynarodowego. To dla wielu Polaków jest dużym zaskoczeniem, nieco niezrozumiałe i trudno się dziwić tym reakcjom, bo przecież po rosyjskiej agresji na Ukrainę nasz kraj otworzył swoje granice, a ludzie swoje domy, przyjmując pod dachy tysiące uchodźców z Ukrainy. Dzisiaj ponad milion Ukraińców żyje w Polsce, a Polska wspiera Ukrainę. A teraz ta składa do Światowej Organizacji Handlu skargę na Polskę za embargo na zboże, grozi odwetem, że zakaze importu naszych owoców i warzyw, to rodakom, a przynajmniej części, nie mieści się w głowie.

Niestety, zwykle polityka nie ma wiele wspólnego z empatią. Liczą się interesy i tak chyba trzeba patrzeć na tę sytuację, ale na pewno też na czas, w którym dochodzi do tych napięć. Ukraina walczy o wolność, niezależność, prowadzi wojnę, a ta kosztuje. W 2024 r. kraj ten będzie potrzebować wsparcia finansowego od Zachodu w wysokości około 42 mld dol. A w Polsce idą wybory. Po obu stronach są emocje, choć oczywiście nie można porównywać tych sytuacji, chyląc czoła przed tymi, którzy zginęli za wolność Ukrainy, ale też za naszą.

Jak do tego doszło?

Ani Polska, ani Ukraina nie nawarzyły tego piwa, które teraz przychodzi im wypić. Ale zanim o tym jak zjeść tę żabę, trochę faktów. 23 lutego 2022 r. pszenica w polskich skupach kosztowała ok. 1200 złotych za tonę. Dzień później Rosja zaatakowała Ukrainę. Wojna wyrzuciła rynki. Ceny zbóż wystrzeliły, bo świat zaczął się obawiać, że konflikt dwóch największych eksporterów żywności przełoży się na mniejszą podaż. Unia Europejska chcąc pomóc walczącej Ukrainie zniósła bariery celne na ukraińskie towary. W maju 2022 r. pszenica na giełdach kosztowała ponad 2000 zł za tonę, by

w kolejnych zacząć spadać. Świat pojął, że obawy o podaż były na wyrost. Ale nasi rolnicy znaleźli się w kropce, sprzedawać czy dalej trzymać zboże, licząc na lepsze ceny. No i posłuchali rady byłego już ministra rolnictwa, żeby przetrzymać zboże, bo ceny jeszcze skoczą. Te prognozy się jednak nie sprawdziły, na koniec grudnia pszenica kosztowała ok. 1300 zł za tonę, a cały czas płynęło zboże z Ukrainy. W maju 2023 r. cena pszenicy spadła z 440 euro do 220 euro za tonę. Polscy rolnicy, ale też najbliżsi sąsiedzi Ukrainy zostali ze zbożem w silosach i zaczęli domagać się nałożenia embarga na zboże z Ukrainy.

Na początku maja Komisja Europejska wprowadziła zakaz importu z Ukrainy pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika do Bułgarii, Węgier, Polski, Rumunii i Słowacji. Początkowo ograniczenia obowiązywały do 5 czerwca, a następnie zostały przedłużone do połowy września. Ale 15 września KE zniósła ograniczenia. Jednak Polska, mimo braku zgody Unii Europejskiej wprowadziła bezterminowy zakaz przywozu do Polski ukraińskich produktów rolnych. Podobną decyzję podjęły też rządy Węgier i Słowacji.

W reakcji na to Ukraina złożyła na całą trójkę skargę do Światowej Organizacji Handlu, choć pewnie Kijów wycofa pozew przeciwko Słowacji, bo, jak podała agencja Reuters, ministrowie rolnictwa Słowacji i Ukrainy uzgodnili utworzenie systemu licencji dotyczącego handlu produktami zbożowymi, co powinno umożliwić zniesienie przez Bratysławę embarga na import ukraińskiego zboża,

Jednak to nie koniec, bo ukraiński wiceminister gospodarki i handlu Taras Kaczka zasygnalizował, że Ukraina wprowadzi embargo na polską cebulę, pomidory, kapustę i jabłka. Wet za wet.

Międzynarodowe koncerty

Nie wiadomo od kiedy i do kiedy miałyby obowiązywać to ukraińskie embargo na polskie warzywa i owoce, ale na pewno odczuliby je nasi rolnicy. W ubiegłym roku na rynek ukraiński trafiły polskie warzywa i owoce o wartości ok. 200 mln euro.

SĄSIEDZI WZIELI SIĘ ZA CZUBY. OBY NA CHWILĘ

PAŹUKRIFORMINna Lasztonok

AŻ 66 PROC. POLAKÓW JEST ZA UTRZYMANIEM EMBARGA NA ZBOŻE Z UKRAINY - WYNIKA Z SONDAŻU INSTYTUTU BADAŃ POLLSTER, WYKONANEGO DLA „SUPER EXPRESSU”. TO NIE POZOSTAWIA ZŁUDZEŃ, CO DO OCENY PRZEZ RODAKÓW DECYZJI POLSKIEGO RZĄDU.

Ale to obusieczna broń, bo po wybuchu wojny Ukraińcy nie mogą już sprzedawać swoich owoców do Rosji zaczęli wysyłać je, w tym sok jabłkowy, do Polski. Toteż nie dziwią słowa Mirosława Maliszewskiego, prezesa Związku Sadowników RP, że zakaz importu jabłek z Polski do Ukrainy nie jest dla nas straszny, ale jest tylko jeden warunek, że zakaz będzie obowiązywał w obie strony.

Jednak naszym rolnikom trudno konkurować z rolnikami z Ukrainy, gdzie pola zajmują większą powierzchnię niż całe Włochy, gdzie przeciętne gospodarstwo ma 1000 ha, u nas tylko 11 ha, choć na Warmii i Mazurach jest to ok. 24 ha. Inne są koszty produkcji, inne wymogi, co do środków ochrony roślin, nawozów. Nie mówiąc już o wielkich graczach rolnych na tamtejszym rynku, którzy mają w swoich rękach nawet po pół miliona hektarów. I to oni tak naprawdę trzęsą ukraińskim rolnictwem zdominowanym przez wielkie holdingi. Czy rząd w Kijowie ulega oligarchom kontrolującym wielkie areale rolne, choć trudno też powiedzieć, że to jest rolnictwo ukraińskie, skoro dominują tam międzynarodowe koncerny.

Podejdź no do płota, jako i ja podchodzę

W ubiegłym tygodniu podczas sesji Zgromadzenia ONZ w Nowym Jorku Wołodymyr Zełenski stwierdził, że „niepokojące jest to, jak niektórzy w Europie, niektórzy nasi przyjaciele w Europie, odgrywają w teatrze politycznym solidarność, robiąc thriller ze zbożem. Może się wydawać, że odgrywają własną rolę, ale w rzeczywistości pomagają przygotowywać scenę dla moskiewskiego aktora”. Prezydent wyraźnie nawiązał do embarga na import ukraińskiego zboża nałożonego m.in. przez Polskę.

Dziś rolnictwo staje się tym sercem gospodarczym Ukrainy. Ukraina jest spichlerzem Europy i przedstawia siebie jako gwaranta bezpieczeństwa żywnościowego na świecie, ale chyba Ukraińcy nie do końca rozumieją, co kryje się w sercach Polaków. Na niedawnym spotkaniu w Kraśniku premier Mateusz Morawiecki już nie pierwszy raz odniósł się do ostatnich wypowiedzi ukraińskiego prezydenta.

— Polacy to dumny naród, wiedzą, kiedy należy pomagać sąsiadom, i po-

NIE MA CO SZUKAĆ WINNYCH, TERAZ TRZEBA USIAŚĆ DO STOŁU I ROZMAWIAĆ, JAK ZAŻEGNAĆ TEN KONFLIKT, SZUKAĆ TYCH DRÓG POROZUMIENIA, BO PIERWSZE EMOCJE JUŻ OPADŁY — MÓWI O POLSKO-UKRAIŃSKIM KONFLIKCIE ZBOŻOWYM PROF. ANDRZEJ BUSZKO

magamy sąsiadom przeciw tej bestialskiej napaści ruskiej. Ale będziemy zawsze bronić naszego interesu i naszego dobrego imienia — powiedział szef polskiego rządu.

Jaki będzie finał sprawy? W opinii prof. Andrzeja Buszki, ekonomisty z UWM strony muszą się dogadać, bo sąsiedzi nie

mają innego wyjścia, leży to w interesie zarówno Polski, jak i Ukrainy.

— Sytuacja jest skomplikowana, po pierwsze dlatego, że mamy wybory, bo gdyby ich nie było to moim zdaniem sytuacja miałaby się zupełnie inaczej — zauważa prof. Buszko. — Komplikujemy sobie sprawy w UE, relacje z samą Ukrainą i problematycznym może być, jeżeli sprawy tak się dalej będą miały, włączenie się polskich firm w odbudowę Ukrainy. Może powtórzyć się sytuacja z Iraku. Tu trzeba mniej tonu nacjonalistyczno-patriotycznego, a więcej realizmu. Bo, co daje to embargo, za chwilę to zboże może przyjechać do nas, ale już z Niemiec. Wystarczy tylko przepakować.

— Dlatego nie ma się co obrażać, bo mleko już się rozlało. Nie ma co szukać winnych, teraz trzeba usiąść do stołu i rozmawiać, jak zażegnać ten konflikt, szukać tych dróg porozumienia, bo pierwsze emocje już opadły — dodaje prof. Buszko.

Dlatego musi w końcu paść: „Podejdź no do płota, jako i ja podchodzę”. W minioną środę minister rolnictwa i rozwoju wsi Robert Telus powiedział, że Ukraina złożyła propozycję licencjonowania towarów rolnych; jeżeli Polska powie, że do końca roku nie potrzebuje czterech zbóż, to nie będą wydawane licencje. Jest to kwestia do rozważenia, ale wydaje się, że jest to dobra propozycja — stwierdził minister Telus.

Jednak sprawa embarga, która pewnie definitywnie zostanie rozwiązana po 15 października, pokazuje, że trzeba się zastanowić, jak ułożyć relacje z Ukrainą w kontekście produkcji rolnej, jak ta już wejdzie do UE. A pewnie wejdzie, choć może nie za dwa lata, jak liczą Ukraińcy.

— I na forum UE trzeba się zastanowić, co będzie jak Ukraina będzie w Unii, to trzeba będzie liczyć się z napływem płodów rolnych do Polski — mówi prof. Buszko. — Myślę, że powinniśmy się nastawić na przetwórstwo towarów z Ukrainy w żywność wysokoprzetworzoną. Powinniśmy też zabezpieczyć interesy naszych rolników poprzez wyższe dopłaty dla nich.

Europa i świat weszły w okres politycznego trzęsienia ziemi – trudno zrozumieć sytuację w Polsce czy Europie, zwłaszcza teraz, gdy zbliżają się wybory parlamentarne, a więc walka o władzę przybrała na sile, bez kontekstu międzynarodowego. Sytuacja międzynarodowa wpływa na polityczne zachowania polskich polityków bardziej niż oni o tym mówią w kampanii wyborczej. Sytuacja na świecie wygląda tak, że widzimy aspiracje i dążenie Chin, aby stać się co najmniej równorzędnym partnerem dla USA w podziale bogactw i wpływów na świecie. Chiny nie wykluczają, a nawet o tym mówią głośno, że nie mają nic przeciwko temu i do tego dążą, aby być tym głównym rozgrywającym w świecie. Siłą, która ich napędza jest cywilizacja tego narodu, sięgająca 5 tys. lat. Czynnikiem sprawczym, który daje im nadzieję na realizowanie swoich aspiracji jest demografia, tj. 1,4 mld ludzi, którzy chcą wyjść z nędzy i być bogaci jak Europejczycy czy Amerykanie. Jest to odrębna istota cywilizacja, dla której taki kraj jak USA to nowobogacka efemeryda niedawno powstała, która nie wiadomo czy się utrzyma.

My trochę inaczej na to patrzymy i dziś można powiedzieć, że kultura amerykańska to odłam kultury i cywilizacji europejskiej, która ukształtowała się w Nowym Świecie z ducha wolności osobistej, kreacjonizmu i indywidualizmu. Stąd ona wywodzi swoje korzenie i twórczo je przekształciła poprzez stworzenie modelu turbo kapitalizmu i chęci posiadania własności. Podobnie zresztą jak Australia czy Kanada. Mamy więc obecnie trzy ośrodki idei i skumulowanej siły, które rywalizują ze sobą, tj. USA, Chiny i Europę. Są też pretendenci do włączenia się do tej ekstraklasy jak: Rosja, Indie, Japonia, kraje arabskie czy o mniejszej sile rażenia, ale o perspektywach na przyszłość: Turcja, Brazylia, Indonezja, Nigeria czy Meksyk. Europa jest najbardziej zdeorganizowana politycznie, ma w swoim składzie dawne potęgi jak Wielka Brytania, Francja, Niem-

ca. Wielka Brytania już odskoczyła od wspólnego projektu unijnego, a pozostałe tworzą wspólny rynek i Unię Europejską, która przy potencjale 447 mln ludzi i PKB (liczone parytetem siły nabywczej) wynoszącym 25 bln (Porównajmy: Chiny 33 bln i 1,4 mld ludzi, USA 26 bln i 350 mln ludzi i Indie 13 bln

tych innych krajów nie chce tego, w tym Polska. Są za młode - na dorobku, aby ich utrzymywać, nie są przygotowane mentalnie po traumach komunizmu do takiego modelu wielokulturowego (multi - kulti) państwa, w którym z trudem osiągnęte minimalne jeszcze nadwyżki swoich wynagrodzeń

No niestety, kwestionują taki pogląd: Holland, Frasniki czy Ochojska. Mój sąsiad wygłosił taki pogląd, że przecież nikt ich już nie słucha, dawno stracili autorytet w społeczeństwie i muszą jakoś o osobie przypomnieć tzw. „salonowi”, którego też już niewielu słucha – większość udaje, że stale z nimi

niknie i są za utrzymaniem muru na granicy. W poprzednich czasach była taka ekspozytura obca na kraj. Nazywała się PZPR i pilnowała interesów obcego kraju - Związku Radzieckiego w Polsce. Nienawidziła i zwalczała wszystko, co było kwintesencją polskości, co ją stanowiło. Obecnie par-

„pluje” się na polski mundur w propagandowym filmie córki komunisty Hollanda, który „wściekle wypowiadał” się i nienawidził polskich żołnierzy z AK. Czy ta akcja, żeby za pomocą takich ludzi ogłupić, a potem zniewolić znów Polaków się uda?

Zdecydują o tym Polacy, głosując na jedną lub drugą opcję w najbliższych wyborach. Wybór jest między niewolą z twarzą Tuska i jego klakierów, a wolnością z twarzą Morawieckiego, Kaczyńskiego, Błaszczaka czy Dudy. Polacy pokażą czy są wierni swoim bohaterskim przodkom, czy stoją za swoimi chłopakami w mundurach, którzy poszli do wojska, aby ich chronić i bronić, czy uwierzą w tuskowe bajki z mchu i paproci.... Tak więc mamy w Polsce dwie drogi (no oczywiście jest jeszcze trzecia droga – nie iść do wyborów), które przekazują politycy: pierwsza głoszona przez Donalda Tuska i władze KO, czyli współczesne niewolnictwo gospodarczo-duchowo-intelektualne (a nawet plany „sprzedania” Rosji w zasadzie bez poważnej walki swoich obywateli po północno-wschodniej części Wisły, jak to ujawnił minister Błaszczak, pokazując plany obrony podpisane przez ministra w rządzie Tuska – Klicha, w tym Warmię i Mazury) i druga opcja - autonomiczna głoszona przez PIS, która zakłada twarde bycie w NATO i Unii Europejskiej, ale też asertywne negocjacje z urzędnikami Unii i walka o to, co nam się należy (co zresztą robią obecnie na forum Unii wszystkie normalne i poważne kraje). Zachowanie asertywne i zachowanie jak najwięcej suwerenności w końcowym rachunku oznacza własność w polskich rękach i strategiczne partnerstwo z USA jako gwarantem, poprzez NATO, bezpieczeństwa kraju. To widzimy przy zakupie broni z USA, stacjonowaniu wojska amerykańskiego w Polsce czy wtakich projektach jak import gazu (w celu uniezależnienia się od Rosji, aby nie mogła tym szantażować) lub budowa elektrowni atomowych przez firmy amerykańskie (znowu, aby się uniezależnić energetycznie).

PKB wielkich globalnych gospodarek: Chiny 33 bln, USA 26 bln, Indie 13 bln, Niemcy 5,5 bln

HITY I KITY

KONTYNUUJEMY NASZĄ
RUBRYKĘ, W KTÓREJ
Z LEKKIM PRZYMRUŻENIEM
OKA KOMENTUJEMY BIEŻĄCE
WYDARZENIA SPOŁECZNO-
POLITYCZNE.

musieliby oddać w formie podwyższonych podatków na utrzymywanie uchodźców. Ale mają też, tak jak Polska, w swoich szeregach zwolenników takich rozwiązań - władzy innych nad swoim narodem i bezkrytycznym otwarciem granic nawet dla sprowadzonych specjalnie przez Łukaszenkę w celu wywołania turbulencji społecznych tzw. uchodźców. To, że ten dyktator wplecie wśród tzw. uchodźców swoich agentów czy terrorystów dla wszystkich rozsądnych i odczytanych ludzi jest oczywiste.

trzyma, wygłaszając jak niektórzy aktorzy czy aktorki płomienne peany na jego cześć. Młode pokolenie też ma ich gdzieś i tego kitu nie ogląda, że nawet ostoja tych osób jakim był TVN, dokonał w tym roku reengineeringu personalnego pozbywając się większości starego zaciągu dokonanego jeszcze przez specja od telewizji mającej ludzi i przemycającej propagandę z czasów totalitarnych – Mariusza Waltera. Dla większości, jak pokazują badania, jest oczywiste, że z otwarcia granic nic dobrego nie wy-

tie prawicowe wskazują Koalicję Obywatelską, a głównie Donalda Tuska, jako tego, który chce dla Polski podobnej sytuacji, czyli absolutnej władzy obcych w tym wypadku Komisji Europejskiej, a co za tym idzie niemieckiej dominacji w Polsce. My z takimi pomysłami Tuska się nie zgadzamy i dajemy mu ocenę wielkiego kitu. Wtedy Polska byłaby bez polskiej własności (znowu o potrzebie prywatyzacji tego co PiS uratował mówi główny ideolog sprzedawania tego co nie jest jego, kolega polityczny Tuska – Lewandowski). Rząd niemiecki robi co może wtrącając się w wybory w Polsce, a to wzywaniem ambasadora na dywanik, a to grożeniem jakimś kontrolami na granicy (ciekawe kogo będą wylapywać na tych granicach? Może tych co najpierw skusiła Merkel wysokim socjałem w Niemczech i ruszyli z Afryki na jej „zaproszenie”?), a to współfinansowaniem filmu, którym

Trójmorze – jednym z bardzo ważnych projektów w tym działaniu jest projekt międzymorza, czyli stworzenia na obszarze Środkowej i Wschodniej Europy oraz Bałkanów, czyli od Polski, Litwy, Łotwy, Estonii na północ do Grecji Chorwacji, ale z Rumunią, Bułgarią, Czechami, Słowacją, Węgrami po Morze Czarne i Adriatyk, może też z Ukrainą oraz innymi krajami na tym obszarze, strefy wspólnego obszaru gospodarczego dla projektów infrastrukturalnych itp. Potencjał tego obszaru to 112 mln ludzi czyli około 25% populacji UE (więcej niż Niemcy) oraz 19% PKB Unii. Projekt zakłada, że wszystkie te kraje będą dalej w Unii Europejskiej i będą przeprowadzać wspólne działania, aby poprawić swoją sytuację gospodarczą. Projekt popiera PiS i jego zwolennicy polityczni. Projekt Koalicji Obywatelskiej, a w zasadzie firmowane coś przez Donalda Tuska, jest to podporządkowanie się woli Unii Europejskiej, czyli w zasadzie Niemcom (Francja przestała się interesować tą częścią Europy, widząc swoją przyszłość we współpracy z Hiszpanią, Włochami i ekspansją gospodarczą w basenie Morza Śródziemnego). Co oznacza podporządkowanie się Niemcom Polacy wiedzą. Dymy krematoriów już zgasły, ale miejsca kaźni Polaków i innych narodów pozostały jako przestroga...

Oczywiście mamy dzisiaj inne Niemcy i naturalnie nie wszyscy Niemcy są nieprzychylnie nastawieni do sąsiadów, w tym Polski, ufamy, że one są lepsze i niezdolne do takich rzeczy, chociaż dwoją się i troją, żeby w międzynarodowej przestrzeni medialnej te obozy nazywano polskimi, a nie niemieckimi. Ale informacja o osiągnięciach w wyborach do niektórych landów skrajnie nacjonalistycznej AfD (kwestionującej granicę polsko-niemiecką) mrozi nas Polaków i mrozi demokratyczne Niemcy. Ciarki przechodzą po plecach. Sondaże dające tej partii ponad 20 % w przyszłych wyborach w Niemczech - dodajmy więcej niż rządzącej obecnie

partii SPD, wywołuje lęk i szok. Nie wiadomo jakie będą te przyszłe Niemcy. Nie możemy się zgodzić „w ciemno” (to nie gra w pokera) na powierzenie swojego losu krajowi, który może być naszym wrogiem, a obecnie ma postawę protekcyjno-wymuszającą, a nie przyjacielską.

i białymi chorągwiemi idą tłumowi ich...). Trudno w to uwierzyć, że tak jest właśnie w Polsce. Gdzie tkwi problem, do końca nie wiadomo, ale ta ścieżka prowadzi na dzień dzisiejszy do zagłady. Ten projekt federalizacji Unii to kit!

Może za 10, a może za 20 lat, Polska i Europa będą do czegoś takiego

Armii Krajowej, Powstańców Warszawy, żołnierzy września, harcerzy z Szarych Szeregów, Solidarności, idei KOR-u, które przyświecały ludziom tej ponad dziewięćmilionowej Solidarności? Uleciał jak poranna mgła wraz z nową małą stabilizacją? Owszem, przejęły go po części środowiska

życia wielu z nas – opór i walka o wolne i niepodległe państwo. Ten projekt i idea jest dalej w grze. Nie załatwiliśmy jeszcze tego.

Pokolenia Solidarności i Jana Pawła II nie dokończyły swojej rewolucji, bo w mentalności zbyt dużej części społeczeństwa pozostała jeszcze chęć poddania mentalnego

szarach jak bezpieczeństwo militarne, energetyczne - wspólne rurociągi, porty, elektrownie atomowe itp. Należy zbudować do końca pełną infrastrukturę połączeń między tymi krajami: drogową jak Via Carpatie i kolejową. Za tymi inwestycjami pójść banki inwestycyjne, firmy energetyczne, jak np. nasz Orlen, rozlokowane wojsko osiągnie duży poziom mobilności i kompatybilności. Z przestrzeni biedniejszej i mniej bezpiecznej stanie się bogatą i stabilną częścią Europy. Prawdziwym drugim płucem Europy, czego pragnął Papież Jan Paweł II.

Wojsko chroniące ten obszar i powstałe inwestycje będzie gwarantem i stabilizatorem tych ziem. Da poczucie bezpieczeństwa inwestorom i ludziom. Oczywiście wojsko pod znakiem NATO. Trójmorze może promieniować gospodarczo w kierunku zachodniej Europy, Skandynawii i ku Bliskiemu Wschodowi przez cieśninę Bosfor i Morze Czarne. To super cenny projekt. Kiedyś przed wojną mówił o nim Marszałek Piłsudski, chciał go tworzyć Lech Kaczyński. Chce go Prezydent Duda i PiS. Ale trzeba go zdynamizować, ustalić tzw. kamienie milowe, wyznaczyć agencje i ministerstwa do jego realizacji i działać. W tym roku mieliśmy wielki drugi hit w tym obszarze – przyjechali jako obserwatorzy Japończycy. Tak, to właściwy kierunek. Postarajmy się wysoko-technologiczne biznesy z takich krajów jak Japonia czy Korea Południowa przyciągnąć do tego projektu. Są głosy, że ten projekt jest przeciw Niemcom i Rosji. To bzdura, bo ten projekt nie jest przeciw nikomu, a tylko za krajami, w większości będącymi dawniej pod kuratelą Związku Radzieckiego, które chcą się rozwijać, wziąć sprawy w swoje ręce i nie czekać aż im biznes niemiecki wybuduje jakąś fabrykę. Po traumach I i II Wojny Światowej oraz komunizmu, te kraje chcą być w końcu obszarem Europy, który ma takie same prawa do szczęścia i bezpieczeństwa jak Europa Zachodnia. To może być wielki hit w najnowszych dziejach Polski.

Szczyt Inicjatywy Trójmorza (Warszawa 2017)

Chcemy i powinniśmy współpracować dla obojga korzyści, budować możliwie najlepsze relacje między naszymi społeczeństwami, ale nie oddawać swojej suwerenności w żadnej sferze. Niezrozumiałym jest zatem z punktu widzenia psychologii społecznej, narodowego i wspólnotowego poczucia bezpieczeństwa, dlaczego część Polaków z dużych miast popiera taki projekt Tuska i KO? Czy nie wierzy w siebie, w swoje umiejętności i talenty? Chce oddać zarządzanie sobą komuś obcemu i się dostosować? Zaiste trucizna komunijna mocno na nich podziałała, skoro stać ich na wywieszenie białej flagi w bitwie o przyszłość swoich dzieci i wnuków (przypomina się piosenka Republiki „Biała flaga” – wspaniały oryginalny utwór, jak cała ta kapela i słowa min. „pochowali się w różnych instytucjach, pożarła ich galopująca prostytutka. Czy dalej: z przedziałami

WOJSKO CHRONIĄCE TEN OBSZAR I POWSTAŁE INWESTYCJE BĘDZIE GWARANTEM I STABILIZATOREM TYCH ZIEM. DA POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA INWESTOROM I LUDZIOM. OCZYWIŚCIE WOJSKO POD ZNAKIEM NATO. TRÓJMORZE MOŻE PROMIENIOWAĆ GOSPODARCZO W KIERUNKU ZACHODNIEJ EUROPY, SKANDYNAWII I KU BLISKIEMU WSCHODOWI PRZECIEMNĄ BOSFOR I MORZE CZARNE. TO SUPER CENNY PROJEKT.

gotowe, ale teraz nie. Teraz nasza Polska jest za słaba jeszcze, za młoda, stale na dorobku. Jest jak niedoświadczony młody bokser w ringu – jak się odsłoni za bardzo to dostanie kilka ciosów, padnie na deski i będzie po pojedynku. Gdzie więc i na kogo przeszedł etos

mówiące o sobie jajo patriotyczne, ale to za mało, żeby Polska była cywilizacją twórców i zwycięzców, jak Wielka Brytania, Francja, Włochy i Niemcy. Chcieliśmy się wydobyć ze skarlałego satelitarnego państwa pod pręgierzem Związku Radzieckiego. To było marzenie i idea

państwa polskiego, teraz socjaldemokratycznemu Tyranozaurovi z Brukseli. Nie wiadomo dlaczego? Coś poszło nie do końca tak, jak miało pójść. Trzeba to dalej naprawiać. Czas też na następne pokolenia, aby włączyły się w budowę szczęśliwej Polski dla każdego. Jednym z projektów, który może w tym pomóc jest projekt trzynastu państw zwany projektem Trójmorza. On może obudzić w nas pierwiastki mądrego przywództwa i pokazania zdolności organizacyjnych Polaków. Ktoś musi temu projektowi liderować. Konieczna jest współpraca z innymi krajami. Nie narzucanie swojej woli, ale szukanie wspólnych interesów. W tym roku doszła do grupy Grecja. To wielki hit, bo Grecja staje się hubem przeładunkowym dla towarów chińskich. Projektowi Trójmorza patronuje USA, co należy wykorzystać i wpleść jego potencjał do współpracy w takich ob-

ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@
gazetaolsztynska.pl

Młodzi ludzie stoją pod ścianą. Do psychiatry dziecięcego na Warmii i Mazurach trzeba czekać prawie rok. Jak wyliczyła Fundacja GrowSpace, która zebrała dane na podstawie informacji uzyskanych z Narodowego Funduszu Zdrowia, w Olsztynie to średnio 336,75 dni do wizyty. To daje nam piąte miejsce w Polsce na szesnaście województw. Średni czas oczekiwania na konsultację psychiatry dziecięcego w Polsce wynosi 238 dni. Najbardziej szokujący rekord padł w Będzinie w województwie śląskim. To właśnie tam, aby dostać się na konsultację psychiatry dziecięcego na NFZ, należy poczekać aż 2441 dni. Pierwsza planowana wizyta u lekarza specjalisty przypada zatem szacunkowo na połowę 2030 roku.

Czy naprawdę tak długo czeka się na pomoc? Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie, który leczy dzieci z Warmii, Mazur i Podlasia, podaje nam inny, bliższy termin wizyty.

— Pierwszy kontakt młodego pacjenta z naszą jednostką jest realizowany przez ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – I stopień referencyjny nowego modelu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz poradnię zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży. Na wizytę dziecka wośrodku, jako poradni

dla dzieci i młodzieży wkrzysie czas oczekiwania nie przekracza miesiąca, w poradni zdrowia psychicznego czas najbliższej wizyty to 29 grudnia bieżącego roku — odpowiada Andrzej Błaszczuk z Wojewódzkiego Zespołu Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie. — Oczywiście stany pilne wymagające natychmiastowej pomocy i przyjmowane są tego samego dnia.

I dodaje: — Największym problemem jest brak kadry lekarzy specjalistów. W WZLP w Olsztynie z dziećmi pracuje dziś 4 lekarzy specjalistów oraz 3 lekarzy rezydentów.

Problemem może być też wynagrodzenie. Przypomnijmy, że w 2022 roku wszyscy lekarze specjaliści z Oddziału Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Wojewódzkiego Zespołu Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie złożyli wypowiedzenia, a lekarze rezydenci nie mogli pracować samodzielnie. Chodziło o warunki pracy i zbyt niskie wynagrodzenia. Na oddziale wówczas zakontraktowane były 32 łóżka, a przyjmowanych było nawet o 10 pacjentów więcej. Dzieci musiały spać na dostawkach, gdzieś na korytarzach. Pracowało wówczas dwóch lekarzy specjalistów i dwie rezydentki. Na szczęście udało się osiągnąć porozumienie.

83 próby samobójcze

Może i młody człowiek może więc otrzymać pomoc od ręki. Niestety często jednak nie wie jak lub nie chce z niej skorzystać. Według danych Komendy Głównej Policji, liczba podejmowanych prób samobójczych

W Olsztynie z dziećmi pracuje czterech lekarzy specjalistów oraz trzech lekarzy rezydentów

ZA DUŻO TONĄCYCH, ZA MAŁO KÓŁ RATUNKOWYCH

337 DNI. CZY RZECZYWIŚCIE TYLKO W OLSZTYNIE TRZEBA CZEKAĆ NA WIZYTĘ U DZIECIĘCEGO PSYCHIATRY. JEŻELI TAK, TO I TAK NIE JEST ŻŁE, BO REKORDOWO DŁUGI CZAS OCZEKIWANIA MA BYĆ W BĘDZINIE, GDZIE NA WIZYTĘ TRZEBA CZEKAĆ 2441 DNI, CZYLI... PONAD 6 LAT.

z roku na rok wzrasta prawie dwukrotnie. W 2022 roku doszło do ponad dwóch tysięcy takich prób wśród dzieci i młodzieży w całej Polsce. Na Warmii i Mazurach 11 dzieci i nastolatków poniżej 18. roku życia odebrało sobie życie, a zanotowano aż 83 próby samobójcze.

— Tragiczne statystyki mówiące o systematycznym wzroście liczby samobójstw dokonywanych przez najmłodszych to coś więcej niż znaki ostrzegawcze. To

diagnoza tego, że zostało nam naprawdę niewiele czasu, jeśli chcemy uniknąć wybuchu epidemii chorób o podłożu psychicznym i psychologicznym. Mamy za dużo tonących, za mało kół ratunkowych — stwierdził Marian Banaś, prezes Najwyższej Izby Kontroli, której kontrola wykazała, że system leczenia psychiatrycznego dzieci i młodzieży w Polsce nie zapewnia kompleksowej i powszechnie dostępnej psychiatrycznej opieki zdrowotnej. NIK wy-

kazał, że na Warmii i Mazurach przypada 0,25 psychiatry na 10 tys. małoletnich.

A z czym dzieci mają problem?

Rośnie liczba dzieci z poczuciem osamotnienia, z przeświadczeniem, że nie mają wokół siebie nikogo, kto byłby naprawdę gotów przejąć się ich sprawami. Dużo z tego zrobiła też pandemia, zamknięcie uczniów w domach. Młodzi zupełnie nie radzą sobie również z dynamicznie zmieniającą się sytuacją go-

spodarczą, rodzinną i społeczną. Składają się na to m.in. rozwody rodziców, śmierć bliskich i mobbing w klasie.

— Dzisiaj młodzież najczęściej mierzy się z problemami autoagresji, zaburzeniami depresyjnymi, zaburzeniami odżywiania oraz lękiem społecznym — wymienia Andrzej Błaszczuk. — Potrzebne są oddziaływania psychoterapeutyczne, wsparcie rodziny, wsparcie w środowisku zamieszkania i wsparcie szkoły oraz farmakoterapia.

W szkołach pustki

W Polsce problemem są nie tylko kolejki do psychologów, ale brakuje ich też w szkołach. Na Warmii i Mazurach aż 52 szkół nie ma takiego specjalisty. W skali kraju jeden etat psychologa przypada na 785 uczniów, a powinien na 50. Kiedyś nie było wymogu, ale od września zeszłego roku szkoły muszą zatrudnić więcej nauczycieli specjalistów (psychologów, logopedów, pedagogów specjalnych). Nie ma chętnych do pracy. Aż 450 gmin w całej Polsce zadeklarowało, że nie obsadziło ani jednego etatu. W szkołach na Warmii i Mazurach brakuje 52 psychologów. To dane z 1 września.

Nachodzą Cię myśli samobójcze? Wydaje Ci się, że znajdujesz się w sytuacji bez wyjścia? Pamiętaj, że są osoby, które chcą i mogą Ci pomóc. Dyżurują telefonicznie lub on-line: 116 123 - kryzysowy telefon zaufania dla dorosłych 116 111 - telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 800 121212 - Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka

REKLAMA

GAZETA OLSZTYŃSKA

POJEDYNEK

WYBORY 2023 | DEBATA

JEDYNEK

Oglądaj na gazetaolsztynska.pl

KONTO MIESZKANIOWE I BEZPIECZNY KREDYT 2% W OFERCIE PKO BANKU POLSKIEGO UŁATWIAJĄ ZAKUP PIERWSZEGO „M”

OD 10 SIERPNIA 2023 R. WE WSZYSTKICH ODDZIAŁACH PKO BANKU POLSKIEGO MOŻNA ZAKŁADAĆ KONTO MIESZKANIOWE. TO DRUGI PO BEZPIECZNYM KREDYCIE 2% ELEMENT PROGRAMU PIERWSZE MIESZKANIE. KORZYŚCI Z PROWADZENIA KONTA MIESZKANIOWEGO TO M.IN. PREMIA MIESZKANIOWA ORAZ ZWOLNIENIE ODSETEK Z PODATKU DOCHODOWEGO. NAJWAŻNIEJSZĄ KORZYŚCIĄ Z BEZPIECZNEGO KREDYTU 2% SĄ DOPŁATY Z RZĄDOWEGO FUNDUSZU MIESZKANIOWEGO.

— Własne mieszkanie to marzenie wielu Polaków i jako największy bank w kraju chcemy ułatwić im jego realizację. Konto Mieszkaniowe to dobra propozycja dla osób, które chcą systematycznie oszczędzać na pierwsze własne „M” lub na pierwsze mieszkanie dla swojego dziecka. W ciągu pierwszego miesiąca klient ci założyli już prawie 850 Kont Mieszkaniowych. Edukacja finansowa to dla nas bardzo ważny aspekt działalności, a misją i celem PKO Banku Polskiego jest dostarczanie klientom usług, które odpowiadają na ich bieżące potrzeby. Jest to kolejne rozwiązanie dla osób planujących kupno pierwszej nieruchomości – po programie Mieszkanie bez Wkładu Własnego i Bezpieczny Kredyt 2%, w które PKO Bank Polski jest zaangażowany – mówi Maciej Brzozowski, Wiceprezes PKO Banku Polskiego.

Konto Mieszkaniowe to propozycja dla osób pomiędzy 13. a 45. rokiem życia, które chcą zacząć oszczędzać na pierwsze własne „M” lub pierwsze mieszkanie dla dziecka, realizując co miesiąc wpłaty w wysokości od 500 do 2000 zł. Jedna osoba może założyć jedno Konto Mieszkaniowe, a maksymalny okres prowadzenia rachunku to 10 lat.

Prowadzenie Konta Mieszkaniowego jest bezpłatne, a bank przygotował atrakcyjne oprocentowanie 5,35 proc. w skali roku, obowiązujące do 31 grudnia 2023 r. Jeden miesiąc w roku klient może wykorzystać na „wakacje od oszczędzania”. Korzyścią z prowadzenia Konta Mieszkaniowego jest także możliwość otrzymania premii mieszkaniowej oraz zwolnienie odsetek z podatku dochodowego.

Premia mieszkaniowa przysługuje klientowi po 3 latach prowadzenia Konta Mieszkaniowego pod warunkiem, że regu-

Fot. iStockphoto - stock.adobe.com

larne wpłacał pieniądze. Wysokość premii zależy od kwoty zgromadzonych oszczędności i wskaźnika premii mieszkaniowej, obliczanego i publikowanego w każdym roku przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Resort Rozwoju i Technologii informuje, że od początku działania programu Konto Mieszkaniowe założono ponad 2,2 tys. kont, na których zgromadzono ogółem ponad 5,4 mln zł.

Wprowadzenie Konta Mieszkaniowego do oferty największego polskiego banku zaowocowało jeszcze większym zainteresowaniem tym ważnym instrumentem programu Pierwsze Mieszkanie. Duża ilość placówek PKO

Banku Polskiego daje pewność, że każdy zainteresowany kontem otrzyma rzetelne informacje – mówi Waldemar Buda, Minister Rozwoju i Technologii.

Konto Mieszkaniowe (szczegółowe informacje na stronie <https://www.pkobp.pl/klienci-indywidualni/oszczednosci/konta-oszczednosciowe/konto-mieszkaniowe>) to drugi element Programu Pierwsze Mieszkanie. Od 3 lipca 2023 r. klienci zainteresowani skorzystaniem z rządowego programu Bezpieczny Kredyt 2% mogą składać wnioski o kredyt hipoteczny w ponad 500 oddziałach oraz ok. 90 agencjach PKO Banku Polskiego.

Program, w którym raty kredytu przez 10 lat będą pomniejszane o dopłaty z Rządowego Funduszu Mieszkaniowego, cieszy się dużym zainteresowaniem. W pierwszym miesiącu od uruchomienia doradcy w oddziałach, agenci oraz pośrednicy współpracujący z bankiem wystawili ok. 50 tys. ofert. Od początku udostępnienia możliwości składania wniosków o Bezpieczny Kredyt 2% w PKO Banku Polskim w ciągu pierwszych dwóch miesięcy klienci złożyli prawie 17 tys. wniosków, z czego podpisano ponad 2 tys. umów kredytowych.

Z uwagi na atrakcyjność oferty i chęć skorzystania przez klientów z tego typu produktu musimy być świadomi, że czas oczeki-

wania na decyzję kredytową może się wydłużyć. Robimy wszystko, żeby proces zautomatyzować wszędzie tam, gdzie do tej pory robione to było ręcznie. Dzięki temu udaje nam się stopniowo cały proces usprawniać. Planujemy też, działania, aby zwiększyć efektywność rozpatrywania wniosków od pośredników – zaznacza Dariusz Szwed, Prezes Zarządu PKO Banku Polskiego.

Jak wynika z danych Ministerstwa Rozwoju i Technologii, w ciągu 2 miesięcy od uruchomienia programu złożono 47 607 wniosków o Bezpieczny Kredyt 2%; zawarto też 7682 umowy na kwotę blisko 3 mld zł (dane z 11 września 2023 r.). Średnia kwota kredytu to obecnie 376 666 zł.

Bezpieczny Kredyt 2% można przeznaczyć na zakup mieszkania lub domu, budowę i wykończenie domu czy zakup działki i budowę na niej domu.

Zoferty mogą skorzystać osoby przed 45. rokiem życia, które dotychczas nie miały mieszkania lub domu. Dopłatami zostaną objęte kredyty na maksymalnie 500 tys. zł dla singla lub 600 tys. zł dla małżeństwa oraz pary lub singla z dzieckiem. W ramach rządowego programu Bezpieczny Kredyt 2% dopłaty do rat będą realizowane przez pierwsze 120 pełnych rat kapitałowo-odsetkowych spłacanych zgodnie z harmonogramem.

Klient zainteresowany kredytem może umówić się na wizytę w oddziale banku przez formularz kontaktowy lub serwis internetowy iPKO. Może też skierować swoje kroki do oddziału, który obsługuje kredyty hipoteczne – lista placówek znajduje się na stronie <https://www.pkobp.pl/poi/?clients=1,2,3>.

Aby ubiegać się o preferencyjny kredyt, klient potwierdza spełnienie warunków oświadczeniem, że nie posiada prawa własności do mieszkania lub domu, nie przysługuje mu spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego lub domu oraz w ciągu ostatnich 3 lat i momencie złożenia wniosku nie jest i nie był stroną umowy innego kredytu hipotecznego przeznaczonego na zakup mieszkania lub domu.

W okresie obowiązywania dopłat do rat kredyt oprocentowany będzie wg stałej stopy procentowej, którą bank ustala na 5 lat. W przypadku tego programu nie obowiązuje limit ceny za 1 m². Maksymalna wysokość wkładu własnego nie może przekraczać 200 tys. zł, jednak jeżeli klient nie ma środków na wpłatę początkową, może skorzystać z gwarancji BGK.

Bezpieczny Kredyt 2% będzie oferowany do 2027 r. Szczegóły znajdują się na stronie <https://www.pkobp.pl/lp/kh/bezpieczny-kredyt>

Mieli wrócić w marcu, ale ich kapsuła dopiero teraz wylądowała w Kazachstanie. Wszystko przez awarię systemu chłodzenia Sojuza MS-22, którym we wrześniu 2022 roku dotarli na stację. Statek przestał być bezpieczną narzędziem powrotu na Ziemię, po tym, kiedy mikrometeoryt uszkodził w nim system chłodzenia. Sprowadzono go na Ziemię bez ludzi. Dopiero teraz pojawił się kolejny Sojuz, którym wysłano na ISS następną zmianę – Amerykanek i dwóch Rosjan. Dzięki temu Rubio, Prokopjew i Pietielin mogli wrócić na Ziemię.

Niebezpiecznie długo

Tym samym Rubio stał się amerykańskim astronautą, który odbył najdłuższą pojedynczą misję kosmiczną. Rekordzistą świata jest nadal Rosjanin Walerij Polakow, który w latach 90. spędził na stacji Mir 437 dni. Dla Pietielina była to pierwsza misja kosmiczna. Prokopjew odbył już jedną, ponadpółroczną zmianę na ISS.

Rubio, lekarz wojskowy i pilot helikoptera, podczas konferencji prasowej w zeszłym tygodniu mówił, że gdyby od początku wiedział, że jego misja tyle potrwa, nigdy by się na nią nie zgodził. Ojciec czwórki dzieci tłumaczył to koniecznością zbyt długiej rozłąki z rodziną.

Spośród wcześniejszych podobnie długich pobytów na ISS trzeba wyliczyć kapitana NASA Scotta Kelly, który w latach 2015-2016 przez 340 dni przebywał na Stacji. Jednym z powodów jego rekordowo długiego pobytu na orbicie była chęć zbadań, jak ludzki organizm reaguje na dłuższy pobyt w stanie nieważkości. Kelly, gdy opuszczał Ziemię, miał 51 lat. Na orbicie obchodził swoje 52.

Zbyt długi pobyt w kosmosie niesie poważne zagrożenia dla organizmu. Na stacji kosmicznej astronauta są narażeni na zanik mięśni, ponieważ brak grawitacji nie sprzyja dobrej pracy stawów i kości. Członkowie załogi poświęcają kilka godzin dziennie na ćwiczenia – na bieżni czy rowerku. Każde z tych urządzeń jest specjalnie zaprojektowane do użytku w przestrzeni kosmicznej.

Razem, ale osobno

Media zwracają uwagę, że sektor kosmiczny to jeden z nielicznych obszarów, w których utrzymuje się współpraca Rosji i Stanów Zjednoczonych, krajów będących w konflikcie dyplomatycznym związanym z wojną na Ukrainie. Warto jednak pamiętać o deklaracji, którą kilka miesięcy temu złożył Jurij Borisow, nowy szef rosyjskiej państwowej agencji kosmicznej Roskosmos. Poinformował on, że Rosja po 2024 r. opuści ISS i będzie budować swoją stację orbitalną.

Obecnie w projekcie biorą udział Stany Zjednoczone, Rosja, Kanada, Japonia, a także część krajów należących do Europejskiej Agencji Kosmicznej. Ekspedycja 68, bo to w niej uczestniczyli astronauta, którzy w środę wrócili na Ziemię, obfitywała w ważne dla badania kosmosu wydarzenia. Miało miejsce aż pięć spacerów kosmicznych trwających w sumie 35 g. 10 m.

Podczas jednego z wyjść naukowcy wykonali ważne zadanie, którym był montaż modułu Nauka. Zainstalowali też panel sterowania ERA w nowym punkcie bazowym, usunęli pierścienie startowe i osłony z ERA, przywrócili ramię do „trybu chwytaka”, przeprowadzili test na ERA i zainstalowali dwa adaptery ładunku na Nauka.

Na pokładzie stacji w ramach ekspedycji prowadzono między innymi badania nad reakcjami układu wzrokowego na inną niż ziemską grawitację, wpływem mikrogravitacji na układ nerwowy małych organizmów, procesami, które pojawiają się podczas osuwisk i wpływów błotnych na Ziemi po ulewnych deszczach, jak propagują się w kolejnych pokoleniach uwarunkowania rozwojowe wśród roślin uprawianych na orbicie, czy też przydatnością druku 3D tkanek organizmu ludzkiego na orbicie oraz późniejszego ich zastosowania na Ziemi.

Horror na orbicie

Ekspedycja 68 rozpoczęła się 29 września 2022, wraz z oddokowaniem statku kosmicznego SpaceX Crew-5. Pierwszym dowódcą misji była Samantha Cristoforetti, a po niej Siergiej Prokopjew. Kiedy astronauta, którzy ostatecznie ponad rok spędzili w przestrzeni

Astronauta: Frank Rubio, Siergiej Prokopjew oraz Dmitrij Pietielin wrócili na Ziemię

ALE KOSMOS

SPĘDZILI W KOSMOSIE 371 DNI. ASTRONAUCI: FRANK RUBIO ORAZ SIERGIEJ PROKOPJEW I DMITRIJ PIETIELIN MIELI BYĆ NA MIĘDZYNARODOWEJ STACJI KOSMICZNEJ (ISS) PÓŁ ROKU. PRZEZ AWARIĘ STATKU KOSMICZNEGO LOT PRZEDŁUŻYŁ SIĘ DWUKROTNI. NA ZIEMIĘ WRÓCILI 27 WRZEŚNIA.

kosmicznej trafili ISS, na miejscu była załoga Crew-4 w ramach poprzedniej misji Ekspedycja 67.

Już w pierwszych miesiącach pojawiły się problemy. Dwaj rosyjscy kosmonauci byli zmuszeni zawrócić ze spaceru kosmicznego po tym, jak zauważono duży wyciek płynu chłodniczego z jednego z rosyjskich statków kosmicznych Sojuz. Roskosmos pod koniec grudnia oświadczył, że usterka była wynikiem uszkodzenia mechanicznego, do którego doszło po zewnętrznej stronie pojazdu.

Ostatecznie okazało się, że awaria kapsuły Sojuz, którą astronauta uderzenia w nią kosmicznego śmiecia podczas dokowania do Międzynarodowej Stacji Kosmicznej. Jak pisał „The Telegraph” kawałek śmiecia kosmicznego przebił chłodnicę kapsuły, co mogło prowadzić do przegrzania elektroniki i stanowiło zagrożenie dla astronautów.

Uszkodzony statek wrócił na Ziemię pusty, a astronauta musieli czekać. Nie było innej dostępnej kapsuły. Taka możliwość pojawiła się dopiero niedawno. W efekcie awarii amerykański astronauta wraz z dwoma rosyjskimi kosmonautami przez ponad rok okrążyli Ziemię ponad 6 tys. razy.

Polacy w kosmosie

Przy okazji powrotu na ziemię trójki astronautów, którzy „zasiedzieli się” na orbicie wraca temat polskiej obecności w kosmosie. Do tej pory jedynym Polakiem, który poleciał w przestrzeń kosmiczną był Mirosław Hermaszewski. Jego lot miał miejsce w 1978 roku na pokładzie statku załogowego Soyuz-30.

Teraz wiadomo, że w kosmosie polecą kolejny Polak. Nasz astronauta weźmie udział właśnie w misji ISS. Będzie miał możliwość przetestowania technologii

polских przedsiębiorców oraz realizowania licznych eksperymentów.

Minister Rozwoju i Technologii, Europejska Agencja Kosmiczna (ESA) oraz amerykańska firma działająca w branży kosmicznej Axiom Space podpisały już porozumienie w sprawie lotu na Międzynarodową Stację Kosmiczną. Drugim Polakiem w kosmosie będzie najprawdopodobniej Sławosz Uznański – rezerwowego astronauta ESA.

Lot Polaka wynika z faktu, że Polska zwiększyła składkę finansową do ESA o 295 mln euro. Dzięki temu pol-

skie firmy będą mogły wziąć udział w wielu programach rozwoju technologii, produktów i usług z zakresu łączności satelitarnej, nawigacji czy obserwacji Ziemi. Umowa rozszerzająca współpracę Polski z ESA to szansa na realizację polskich badań naukowych w kosmosie i rozwój firm polskiego sektora kosmicznego.

Szkolenie przed lotem

Polak przechodzi intensywny program szkoleniowy, aby sprostać wysokim standardom wymagany podczas lotów kosmicznych. Misja na ISS ma się odbyć w 2024 roku.

Sławosz Uznański został wybrany po rocznej procedurze selekcyjnej. Do kampanii rekrutacyjnej ESA na rok 2022 wpłynęło ponad 22 500 zgłoszeń z wszystkich państw członkowskich. Do Europejskiego Korpusu Astronautów dołączył 1 września 2023 roku.

Polski astronauta odbył już wstępne szkolenie na modelu Międzynarodowej Stacji Kosmicznej i dowiedział się wszystkiego o europejskim module laboratoryjnym Columbus. Moduł ten służy jako kwatera mieszkalna i robocza dla europejskich astronautów na ISS. Dodatkowo otrzymał przegląd systemów kosmicznych, pojazdów i operacji.

ISS w tych dniach jest widoczne dla obserwatorów z Polski. Wystarczy odpowiedni sprzęt skierowany w niebo. Obecny widoczny przelot stacji nad Polską rozpoczął się 21 września i potrwa do 30 września.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

s.krystinski@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

Prezydent Olsztyna

ogłasza konkurs na stanowisko

**DYREKTORA
Miejskiego Szpitala Zespołowego w Olsztynie**

Szczegółowe informacje dostępne są
na stronie internetowej BIP Urzędu Miasta Olsztyna:
umolsztyn.bip.gov.pl
zakładka: Miejskie jednostki organizacyjne – Nabory.

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Nawet 120 tys. zł na rozwój małego gospodarstwa

W Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ruszył właśnie, ciesząc się do tej pory dużym zainteresowaniem polskich rolników, program wsparcia dla małych gospodarstw. Tym razem finansowany jest z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 i różni się od swojego poprzednika realizowanego w ramach PROW na lata 2014-2020. Nabór wniosków potrwa do 27 października 2023 r.

MAŁE, ALE WAŻNE

W krajobrazie polskiej wsi dominują małe gospodarstwa rolne. Z tegorocznych danych ARiMR wynika, że średnia wielkość gospodarstwa rolnego w kraju wynosi 11,42 ha. Dla porównania, w Niemczech i Francji – powyżej 60 ha, na Słowacji przekracza ona 80 ha, a w Czechach – aż ponad 130 ha. Działalność małych gospodarstw, często prowadzonych rodzinnie, jest szczególnie ważna z perspektywy polskiej gospodarki – w dużej mierze przyczyniają się one do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju. Gospodarstwa te, ze względu na swój lokalny charakter, są znacznie bardziej odporne na sytuacje kryzysowe oraz gwarantują znaczące pokrycie lokalnego popytu na żywność. Krótkie łańcuchy sprzedaży i lokalne rynki zbytu są naturalne dla małych gospodarstw rolnych. Pozwalają pominąć pośredników i transport żywności na duże odległości. Małe gospodarstwa to dobre miejsce na prowadzenie produkcji ekologicznej, z naturalną uprawą roślin i tradycyjną hodowlą zwierząt. Są także synonimem przetwórstwa i produktów dobrej jakości, opartych na lokalnych recepturach. A także przetwórstwem i produkcją dobrej jakości żywności, opartej na lokalnych recepturach. A właśnie takie produkty są przez konsumentów coraz częściej wybierane. Ich atutem jest też to, że można je kupić także wprost od producenta. Coraz więcej rolników stawia bowiem również na sprzedaż bezpośrednią.

W Unii Europejskiej dostrzeżono potencjał małych gospodarstw w realizacji zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, stąd przewidziano dla nich różne instrumenty wsparcia. W kończącym się Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 była to premia restrukturyzacyjna. Skorzystało z niej ponad 76,5 tys. rolników, którym do tej pory ARiMR przekazała ponad 3,9 mld zł. Za te fundusze zakupiono niemal 50 tys. sztuk różnego sprzętu rolniczego, m.in. maszyny do uprawy gleby, urządzenia do nawożenia, siewu i sadzenia. Rolnicy nabywali też ciągniki i przyczepy transportowe. Premię przeznaczono ponadto na dofinansowanie budów i remontów, zakładanie sadów i plantacji krzewów owocowych, ale także na pokrycie kosztów zakupu gruntów rolnych i zwierząt hodowlanych. Kolejna pula pieniędzy dla chcących inwestować w swoje małe gospodarstwa czeka w ramach nowej unijnej perspektywy finansowej. Właśnie trwa w ARiMR nabór wniosków.

DO KOGO SKIEROWANA JEST POMOC?

O przyznanie wsparcia na „Rozwój małych gospodarstw” z Planu Strategicz-

nego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 mogą się starać rolnicy, którzy prowadzą działalność jako mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo, a posiadane przez nich gospodarstwo ma powierzchnię nie większą niż 300 ha i jego wielkość ekonomiczna w roku wyjściowym nie przekracza 25 tys. euro. Wnioskujący muszą również uzyskać ze sprzedaży produktów rolnych przychód w wysokości co najmniej 5 tys. zł. O dofinansowanie mogą ubiegać się rolnicy ubezpieczeni zarówno w KRUS, jak i w ZUS. Pomoc nie przysługuje gospodarstwom zajmującym się hodowlą zwierząt futerkowych, z wyjątkiem królika utrzymywanego w celu produkcji surowca mięsnego, oraz uprawą roślin wieloletnich na cele energetyczne. Wsparcie nie jest przyznawane też na prowadzenie działalności wyłącznie w celach naukowo-badawczych.

BIZNESPLAN I ZOBOWIĄZANIA

Rolnik składający wniosek o wsparcie musi przedłożyć biznesplan, w którym przedstawia koncepcję zmian w gospodarstwie służących zwiększeniu jego pozycji rynkowej, w tym zmiany w zakresie wzrostu wartości sprzedaży brutto produktów rolnych wytwa-

rzanych w gospodarstwie o co najmniej 30 proc. w porównaniu do roku wyjściowego.

FORMA I KWOTA WSPARCIA

Standardowo wsparcie wynosi 100 tys. zł, a w przypadku gospodarstw ekologicznych – 120 tys. zł. Płatność ma formę ryczałtu i jest realizowana w dwóch ratach. Najpierw na konto beneficjenta trafi 80 proc. kwoty, a później reszta, czyli 20 proc. Otrzymanej pomocy nie będzie można przeznaczyć na całość inwestycji, ponieważ wsparciem jest objęte maksymalnie 85 proc. kosztów kwalifikowanych. Trzeba też wiedzieć, że pomoc na „Rozwój małych gospodarstw” może być przyznana tylko raz na osobę i na gospodarstwo w całym okresie realizacji PS WPR 2023-2027.

NA CO MOŻNA PRZEZNACZYĆ DOFINANSOWANIE?

W ramach tego programu wspierane są inwestycje służące do prowadzenia produkcji rolnej, w tym

ekologicznej, i przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie. Otrzymane środki można przeznaczyć na:

- inwestycje budowlane – związane z budową lub modernizacją obiektów rolnych, takich jak stodoły, chlewnie, magazyny czy hale produkcyjne. Przykładem takiej inwestycji może być budowa budynku gospodarczego do przechowywania płodów rolnych.
- wyposażenie budynków lub budowli – dofinansowanie można przeznaczyć na zakup niezbędnego wyposażenia dla obiektów rolnych, takiego jak np. urządzenia do przechowywania i przetwarzania produktów rolnych, systemy chłodnicze, systemy nawadniające czy piece.
- zakup maszyn, urządzeń i sprzętu – wsparcie obejmuje zakup nowych maszyn rolniczych, urządzeń oraz sprzętu niezbędnego do prowadzenia produkcji rolnej, np. kombajnów, ciągników, pras do siana, czy

też sprzętu komputerowego do monitorowania i zarządzania produkcją.

- wartości niematerialne i prawne – pomoc finansowa może również obejmować prawa autorskie, licencje, znaki towarowe, patenty, wzory użytkowe oraz know-how. Przykładem może być wsparcie finansowe na uzyskanie licencji na specjalistyczne oprogramowanie rolnicze.

Co ważne, pomoc finansowa nie obejmuje inwestycji budowlanych na gruntach, które nie są własnością wnioskodawcy, a także zakupu pojazdów do celów ogólnych, takich jak samochody osobowe.

TERMIN I SPOSÓB SKŁADANIA WNIOSKÓW

Wnioski o przyznanie wsparcia na „Rozwój małych gospodarstw” można składać w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie **28 września - 27 października 2023 r.** wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, poprzez Platformę Usług Elektronicznych ARiMR.

WIĘCEJ INFORMACJI:

- na portalu internetowym – www.gov.pl/web/arimr
- pod numerem bezpłatnej infolinii – 800-38-00-84
- w punktach informacyjnych w biurach powiatowych i oddziałach regionalnych ARiMR

Na Wydziale Teologicznym mojego uniwersytetu prowadzę też wykłady dla studentów świeckich, jak i dla Formacji Kapłańskiej, tak więc w tym samym tygodniu raz jestem wykładowcą, a drugi raz słuchaczką. Jest to ciekawe doświadczenie – być w tej samej sali i widzieć ją z różnych stron – jako nauczyciel i jako pokorny student. Piszę to, aby zachęcić do skorzystania z oferty tej szkoły wszystkich, także tych, którzy już studia skończyli i być może wydaje się im, że mają już określoną wiedzę i więcej nie potrzebują. Tymczasem jest wprost przeciwnie. Wszyscy jej nieustannie potrzebujemy, zwłaszcza w tak ważnej materii jak ciągle poznawanie i zgłębianie Słowa Bożego, co dla chrześcijan zwłaszcza, powinno być jak oddychanie czystym, świeżym powietrzem. Dlatego studiuja tu gospodynie domowe, nauczyciele akademicy, dziennikarze, lekarze, psychologowie, bibliotekarze, inżynierowie, emeryci i wielu innych.

Misja Szkoły

Jak czytamy na stronie Archidiecezji Warmińskiej misją i celem naszej Szkoły jest: „Pogłębić znajomość Pisma Świętego/ Spotkać w nim osobowego Boga: Ojca, Syna i Ducha Świętego/ Odczuć moc działania Słowa Bożego w życiu osobistym/ Pogłębić duchowość biblijną/ Odnaleźć swoje miejsce w Kościele Jezusa/ Usłyszeć odpowiedzi na osobiste pytania wiary i moralności”. Osobiście zawsze miałam potrzebę zdobycia

większej wiedzy na temat Pisma Świętego niż tylko słuchanie fragmentów czytań biblijnych w czasie mszy świętej w Kościele. Od czasów uczestnictwa w oazach, jako dziecko i nastolatka, zawsze starałam się mieć przy sobie Pismo Święte. Ikto wie, czy to nie ono uratowało mnie w okresach, gdy pogrążałam się w duchowych ciemnościach. Bo nie wystarczy tylko czytać Pismo Święte, ale trzeba też nim żyć. Ono jednak sprawiło, a właściwie słowa w nim zawarte, że balansując na cienkiej linii pomiędzy złem i dobrem, finalnie Słowo Boże ustrzegło mnie przed zgubą i zatraceniem duszy. Dlatego, starając się codziennie czytać Pismo Święte od wielu już lat, robiąc przy tym zapiski, wzrastała we mnie potrzeba wejścia głębiej w rzeczywistość Biblii, która dziś jest, mówiąc za o. Augustynem Pelanowskim – „moim orężem”. I jak dalej mówi o. Augustyn, znakomity znawca Pisma Świętego, „bo to Słowo Boże daje nadzieję, buduje wiarę, otwiera miłość, rozwiązuje problemy. Praca ze Słowem Bożym, rozmyślanie nad nim, to jest podstawa chrześcijaństwa”. Słowo Boże to także taka „lampa dla moich kroków”. Znakomicie wyraził to w poetycki sposób John Henry Newman, angielski teolog i filozof, beatyfikowany przez Benedykta XVI w 2010 roku: „prowadź mnie, Światło, swą błogą opieką/ Światło odwieczne!/ noc mroczna, dom mój tak bardzo daleko,/ Ty mnie prowadź./ Nie proszę rajów odległych widoku,/ Starczy

promysek dla jednego kroku”. Bo Biblia, złożona z 73 ksiąg, jest po prostu światłem jaśniejącym we mgle.

Czytanie Biblii to także dla wierzących jedyna autentyczna możliwość poznania objawienia się samego Boga, Jego słowem wyrażonym w słowach ludzkich.

myśleć o dekalogu!), jakim jest Biblia”. A zatem Pismo Święte mogą i powinny poznawać także osoby niewierzące. Im wiedza, która jest podawana w Szkole Biblijnej, będzie przydatna do zrozumienia i zdobycia kulturowo-społecznego kontekstu.

jej powstania szefuje jej ks. prof. Zdzisław Żywica, który mówi: „Chcemy podążać za Jezusem Chrystusem, który o Sobie powiedział: «Ja Jestem Drogą, Prawdą i Życiem». Wgłębiając się w teksty Pisma Świętego Starego i Nowego Testamentu chcemy poznawać

pod jednym wszakże warunkiem, a mianowicie, że student nie opuścił więcej niż dwóch zjazdów w danym roku. Jeśli opuści więcej, to, by otrzymać finalnie certyfikat musi powtórzyć dany rok wykładów. W czasie każdego zjazdu są wykładane listy obecności, które należy podpisać pod własnym imieniem i nazwiskiem.

Po otrzymaniu certyfikatu proponuje się naszym absolwentom uczestnictwo w dalszych wykładach w ramach Dzieła Biblijnego im. św. Jana Pawła II. Odbývają się one w tych samych terminach zjazdów WSB i w tym samym miejscu (zawsze sala nr 15). Wykłady prowadzą nauczyciele akademicy Wydziału Teologii UWM w Olsztynie i zaproszeni Goście. Odbývają się one w każdą drugą sobotę miesiąca, poczynając od października, w salach Wydziału Teologii i Seminarium Duchownego, ul. St. Hozjusza 15 w Olsztynie. Wszystkie spotkania rozpoczynamy mszą świętą o godzinie 8.30 w Kościele Seminarium Duchownego. Wykłady trwają od godziny 9.30 do 13.30. Po nich istnieje możliwość nauki języka hebrajskiego. Czas trwania to 15–20 minut. Chęć uczestnictwa w studium można zgłaszać do: Dyrektor WSB ks. Zdzisław Żywica poprzez: e-mail na adres: zdzislaw.zywica@uwm.edu.pl, telefonicznie: 606 286578, winnej formie: na pierwszych dwóch zajęciach (nie później). Wszystkie nasze spotkania mają miejsce, jak w poprzednich latach, w gmachu Seminarium Duchownego Hosianum przy ul. Kard. St. Hozjusza 15, od drugiej soboty października (14.10).

STUDIUM BIBLII! KTO NIE ZNA PISMA ŚWIĘTEGO, TEN NIE ZNA CHRYSTUSA (ŚW. HIERONIM)

ZA CHWILĘ POCZĄTEK NOWEGO ROKU AKADEMICKIEGO I OSTATNI DZWONEK, ABY ZAPISAĆ SIĘ DO WARMIŃSKIEJ SZKOŁY BIBLIJNEJ W OLSZTYNIE. JEJ ZAJĘCIA ODBÝWAJĄ SIĘ W GMACHU, W KTÓRYM STUDIUJĄ TEŻ ŚWIECCY STUDENCI TEOLOGII I KLERYCY SEMINARIUM DUCHOWNEGO „HOSIANUM”. OBECNIE JESTEM STUDENTKĄ TRZECIEGO ROKU TEJ SZKOŁY, W KTÓREJ ZGŁĘBIAM WIEDZĘ NA TEMAT PISMA ŚWIĘTEGO.

A jak stwierdza Gianfranco Ravasi, czytanie Biblii „również dla ateistów będzie to okazja do spotkania się w zwięzłej formie z podstawowymi filarami tego wielkiego kodeksu naszej kultury zachodniej, sztuki i literatury, muzyki, filozofii i samej etyki (wystarczy po-

Trochę historii

Szkoła powstała w 2010 roku jako odpowiedź na Synod Biskupów z 2008 roku „Słowo Boże w życiu i misji Kościoła” oraz na adhortację posynodalną „Verbum Domini” Benedykta XVI w ramach Dzieła Biblijnego im. św. Jana Pawła II. Jej założyciel i zarazem wykładowcą jest prof. dr hab. Zdzisław Żywica, przebiter Kościoła Katolickiego, teolog, wybitny polski biblista, absolwent rzymskiego Biblicum, tłumacz i autor wielu publikacji naukowych, profesor Wydziału Teologii UWM. Od czasów założenia szkoły zapisało się do niej 1018 osób. Na zjazdach przewija się średnio ponad 230 osób. W 2022 roku Szkołę ukończyło 57 studentów, zaś w roku bieżącym 42 osoby. Szkoła początkowo mieściła się w salce przy Katedrze św. Jakuba w Olsztynie. Potem, wraz z przybywającą ilością zainteresowanych, Szkoła przeniosła się do gmachu Seminarium Duchownego „Hosianum”. Od momentu

Chrystusa i drogę, którą On nam pokazuje. Chcemy poznawać Chrystusa i prawdę, którą nam głosi. Żyjemy w czasach więcej niż zamętu, wręcz chaosu. My w tej szkole, prosząc Boga o Jego błogosławieństwo i sięgając do najlepszego nauczyciela chcemy w sobie porządkować ten chaos, w którym przyszło nam żyć. To On jest jedyną Drogą, jedyną Prawdą i jedynym Życiem”. Ksiądz Dyrektor podkreśla, że słuchaczy WSB ciągle przybywa, co jest znakiem, że to dzieło jest potrzebne, a Bóg błogosławi tej inicjatywie.

Zaproszenie do Szkoły - informacje

Nie ma żadnych ograniczeń wiekowych ani stopnia wykształcenia, aby w Szkole studiować. Nie ma też egzaminów, sprawdzianów i wyznaczonych opłat (na koniec roku jedynie zbierana jest dobrowolna ofiara w formie tzw. tacy). Po zakończeniu trzyletniego cyklu wręczany jest certyfikat ukończenia WSB,

Dr hab. Zdzisława Kobylińska – nauczyciel akademicki w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UWM, filozof, etyk, pedagog, publicystka, posłanka na Sejm III kadencji. zdzislaw.kobylińska@gmail.com <https://www.facebook.com/zdzislaw.kobylińska>

REKLAMA

Zdzisława Kobylińska
Lista nr 4 Miejsce 17

BEZPIECZNA PRZYSZŁOŚĆ POLAKÓW

PiS

Zdzisława Kobylińska
Lista nr 4 Miejsce 17

Dr hab. Zdzisława Kobylińska urodzona i zamieszkała w Dobrym Mieście.

Naukowiec, nauczyciel akademicki UWM w zakresie filozofii, etyki polityczno-społecznej, nauki o komunikacji społecznej i mediach, pedagog, publicysta. Autorka licznych artykułów naukowych i książek oraz redaktorka i tłumaczka publikacji książkowych.

Absolwentka KUL, Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego w Rzymie, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II i Akademii Obrony Narodowej.

W Dobrym Mieście w roku 2021 założyła i prowadzi działalność oświatową w niepublicznej placówce przedszkolnej.

Aktywnie uczestniczyła w licznych seminariach i konferencjach krajowych oraz zagranicznych, m.in. na tematy dotyczące polityki obronnej, etyki, mediów, polityki społecznej, w tym spraw rodziny i kobiet.

Laureatka nagród Rektora UWM za osiągnięcia naukowe oraz Złoty Laur Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Członek: Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, NSZZ Solidarność UWM, Rady Naukowej Ordo Iuris, Radna Gminy Dobrze Miasto od 2018. Poseł III kadencji Sejmu RP.

BEZPIECZNA PRZYSZŁOŚĆ POLAKÓW

PiS

1166230TBR-A

Z dobrą energią w sporcie dzieci

Rozwój fizyczny dzieci i młodzieży w Polsce to jedno z kluczowych przedsięwzięć, jakie podejmują lokalne kluby sportowe oraz liczni mecenasi. Nie inaczej jest w przypadku Energi z Grupy Orlen, która nie tylko wspiera lokalne drużyny z województwa pomorskiego, ale wyszła także poza Pomorze i aktywnie uczestniczy w życiu i działalności licznych akademii i klubów z całej Polski.

Jednym z takich przykładów jest klub Energa MKS Truso Elbląg. Jak podkreśla prezes klubu Wojciech Samulewski, wsparcie z Energi pozwoliło rozwinąć się klubowi na wielu płaszczyznach.

- Przede wszystkim rozwinęliśmy się w aspekcie sportowym, gdzie w sezonie 2023/2024 będziemy rywalizować w rozgrywkach II ligi w piłce ręcznej kobiet, utworzyliśmy także grupę chłopców U15 oraz dziewcząt U12 w koszykówce. Dzięki wsparciu Energi możliwe było także utworzenie grup naborowych w pozostałych dyscyplinach sportowych – przekonuje Wojciech Samulewski.

Obecność dużego partnera pozwoliła klubowi z Elbląga na bardziej intensywną i efektywną działalność.

- Rozwinęliśmy się również w aspekcie marketingowym, gdzie podpisaliśmy umowę z elbląskimi mediami, którzy objęli nas patronatem medialnym. Ten z pewnością może nam pomóc nagłośnić imprezę, wydarzenie sportowe, działanie, wypromować je, dotrzeć do odbiorców. Atrakcyjny patronat to również prestiż dla naszego klubu i otwarcie się na jeszcze większe grono młodych adeptów sportu – dodaje prezes Samulewski.

Rozwój akademii dzięki środkom od sponsora pozwolił w Elblągu na uporządkowanie także spraw administracyjno-księgowych.

- Prowadzenie biu-

fot. Mariusz Kluk

ra, kontakt z rodzicami, prowadzenie rejestrów, sporządzanie pism, kontrola nad korespondencją wychodzącą i przychodzącą oraz zakup nowego oprogramowania księgowego. To nie byłoby możliwe, gdyby nie środki, jakie otrzymaliśmy w ramach współpracy z Energa – dodaje Wojciech Samulewski.

Równie aktywnie rozwija się inny z elbląskich klubów, mianowicie UKS Silvant Kajak Elbląg. Prezesowi Wojciechowi Załuskiemu również nie brakowało argumentów do tego, aby podkreślić istoty inwestowania zwłaszcza w sport młodzieżowy.

- Wsparcie Energi z Grupy Orlen odmieniło życie sportowe wielu zawodników klubu. Dzięki doskonałej współpracy klub mógł sobie pozwolić na profesjonalne szkolenie utalentowanych zawodników, które obejmowało wyjazd klimatyczny na zgrupowanie sportowe, zakup nowoczesnego sprzętu czy opiekę wykwalifi-

fikowanego sztabu szkoleniowego – dodaje prezes Wojciech Załuski.

Szef elbląskiego klubu dodał, że dzięki środkom, które wpłynęły do klubu z Energi możliwe było przede wszystkim sprawienie wielu uśmiechów na twarzach tych najmłodszych miłośników sportu, dla których rzeczy do tej pory niemożliwe, stały się namacalne i wykonalne.

- Efektem tych wspólnych działań z Energa jest rekordowa liczba zdobytych medali rangi ogólnopolskiej oraz międzynarodowej przez naszych zawodników, rozpoznawalność marki a przede wszystkim szczęście, uśmiechy oraz realizacja marzeń przez naszą młodzież. Jesteśmy dumni będąc częścią drużyny Energi – dodał prezes Wojciech Załuski.

Energa z Grupy Orlen w województwie warmińsko-mazurskim wspiera wiele projektów związanych ze szkoleniem młodzieży. Z pomocy i wsparcia

finansowego korzystają m.in. Energa Giżycka Grupa Regatowa skupiająca ponad 100 dzieci uczących się podstaw żeglarstwa, jak również największe kluby piłkarskie w regionie tj. Olimpia Elbląg oraz Stomil Olsztyn.

Projekt „Olimpijskie marzenia z Energa” polega na szkoleniu dzieci i młodzieży w Akademii ZKS Olimpia Elbląg, we wszystkich kategoriach wiekowych. Jest to kontynuacja projektu „Olimpijskie marzenia z Orlenem”. Głównym celem projektu jest przygotowanie dzieci i młodzieży do rywalizacji i udziału w zawodach sportowych, które odbywają się w Elblągu jak i w całym kraju.

Ta największa akademia sportowa w województwie ma do tego idealne warunki. Realizacja zadania pokazuje dobre strony, jakie niosą za sobą uprawianie sportu i zdrowy, aktywny tryb życia. Efektem końcowym projektu będzie wychowanie zawodników grających

na poziomie centralnym. Klub poza działalnością sportową, czynnie uczestniczy w życiu lokalnej społeczności, włącza się w akcje charytatywne, organizuje działania CSR. Warto zauważyć, że w Elblągu szkoli się 500 adeptów piłki nożnej.

Również w Stomilu Olsztyn, którego sponsorem strategicznym w czerwcu 2023 roku została Energa, ważną rolę odgrywa szkolenie dzieci i młodzieży.

- Umowa z Energa z Grupy Orlen to dla nas milowy krok i nowe możliwości rozwoju. Dzisiaj jesteśmy w historycznym momencie, kiedy po okresie pełnym wyzwań wychodzimy na prostą. Jesteśmy dumni, że jeden z kluczowych mecenasów sportu w Polsce dostrzegł nasz potencjał i zdecydował się na współpracę z Dumą Warmii. Udowodnimy, że była to dobra decyzja - mówi Tomasz Żukowski, wiceprezes Stomilu.

Inną stroną sportu, w której również swoją obec-

ność zaznacza Energa jest amp futbol, a więc odmiana piłki nożnej dla osób po jednostronnej amputacji kończyny dolnej (w przypadku graczy z pola) lub kończyny górnej (u bramkarza). Zawodnicy rywalizujący na boisku poruszają się o kulach. Warto zaznaczyć, że w trakcie rozgrywanych w Polsce mistrzostw Europy w 2020 roku reprezentacja Polski zdobyła brązowy medal, a reprezentujący Wartę Poznań Marcin Oleksy zdobył w 2023 roku Nagrodę Puskasa na gali FIFA za najpiękniejszą bramkę.

Wyniki te budzą wielki podziw tym bardziej, że reprezentacja Polski w amp futbolu powołana została dopiero w 2012 roku. Dzisiaj prócz rozwinętych klubów piłkarskich, rosnącej popularności ogromny podziw budzi zaangażowanie w sport dziecięcy również w amp futbolu, którego głównym sponsorem jest Energa z Grupy Orlen.

- Drużyna Junior Amp Futbol powstała kilka lat temu, a głównym celem miało być przygotowanie najmłodszych ampfutboliści do corocznego obozu dla dzieci z całego świata - Junior Camp. Pomysł bardzo się spodobał rodzicom, a przede wszystkim zawodnikom, którzy regularnie, co miesiąc, trenują w swojej grupie. Według mnie to bardzo ważny proces w dojrzywaniu tych dzieci. Oprócz szlifowania piłkarskich umiejętności na tych zgrupowaniach czują się jak u siebie w domu, tworzą zespół zawodników, którzy są tacy sami. Z roku na rok dzieci jest coraz więcej. Obecnie, włączając do tego drużynę do lat 19, mamy ok. 30 dzieci. To liczba, którą możemy chwalić się na całym świecie! Zapraszamy wszystkich - bez względu na wiek i płeć. Najmłodsze dzieci zaczynają już nawet w wieku 5 lat! - mówi Artur Kurzawa, kierownik reprezentacji Polski w amp futbolu.

fot. materiały własne MKS Truso Elbląg

fot. materiały własne AMP Futbol

UROCZYSTA PROMOCJA PODOFICERSKA I... OŚWIADCZYNY

129 żołnierzy ukończyło szkolenie w 15 Gołdapskim Pułku Przeciwlotniczym w Gołdapi i otrzymało promocję na stopień kaprała.

W czwartek na Placu Zwycięstwa w Gołdapi odbyła się uroczysta promocja podoficerska żołnierzy 16 Dywizji Zmechanizowanej. 129 żołnierzy ukończyło szkolenie w 15. Gołdapskim Pułku Przeciwlotniczym i otrzymało promocję na stopień kaprała. Dowódca 16 Dywizji Zmechanizowanej złożył podoficerom gratulacje oraz życzenia

dalszych sukcesów. Podziękował również dla rodzin kursantów za okazane wsparcie. Nowo mianowani kaprale złożyli ślubowanie podoficerskie. Przysięgali dbać o dobro Ojczyzny, o honor i dobre imię żołnierza polskiego.

W uroczystości wzięli udział m.in. Wojewoda Warmińsko-Mazurskiego Artur Chojecki, poseł na Sejm RP Wojciech Kossakowski,

Fot. UM Gołdap

ataktę przedstawiciele lokalnych samorządów.

Promocję zakończyła defilada pododdziałów.

Organizatorzy połączyli promocję podoficerską z piknikiem militarnym. Na chętnych w centrum

miasta czekał nowoczesny sprzęt wojskowy, żołnierskie stoiska promocyjne i tradycyjnie wojskowa grochówka. Przypomnijmy, że w połowie września szef MON Mariusz Błaszczak wziął udział w uroczystości przekazania 15 Pułkowi Przeciwlotniczemu w Gołdapi nowego zestawu przeciwlotniczego „mała Narew”. W skład zestawu krótkiego zasię-

gu „mała Narew” wchodzi m.in. stacja radiolokacyjna SOŁA, podwozia Jelcz oraz elementy systemu efektorów – wyrzutnie i Launcher oraz pociski CAMM – zakupione we współpracy z Wielką Brytanią.

Czwartkowa promocja podoficerska dla jednego z żołnierzy była wyjątkowa. Wybranka serca przyjechała oświadczyń i powiedziała TAK!

TOM

Co za tydzień! W ciągu dokładnie tygodnia: od piątku do czwartku jestem w sześciu krajach na trzech kontynentach, poczynając od Polski przez Belgię, Czechy, Hiszpanię, Niemcy po USA. Jestem uczestnikiem (mówcą, panelistą) na międzynarodowych konferencjach m. in. w Wa-

EUROPA BEZPIECZNYCH GRANIC - KONFERENCJA EKR W HISZPANII

szyngtonie i Madrycie. Trzecie w ciągu roku „dni studyjne” Europejskich Konserwatystów i Reformatorów odbywają się właśnie w stolicy Królestwa Hiszpanii. Poprzednie miały miejsce w Rzymie (wtedy, gdy Giorgia Meloni szykowała się do zwycięskich wyborów, ale jeszcze nie była premierem) – a następne w Warszawie przed czterema miesiącami. Mam zaszczyt po raz trzeci z rzędu być panelistą na tej prestiżowej konferencji. Zresztą jednym z trzech z Polski. Tematy poruszane na tej konferencji odbywającej

się na Placu Hiszpańskim, w centrum stolicy kraju, które kiedyś było „imperium nad którym nie zachodziło słońce” – były odzwierciedleniem tego, czym żyją przeciętni Europejczycy. Pierwsza sesja robocza dotyczyła bezpieczeństwa i ochrony granic. Skład panelistów pokazywał, że jest to problem paneuropejski: pochodzili oni z Hiszpanii, Szwecji i Bułgarii. Druga sesja robocza poświęcona była: „Energii, przemysłowi i środowisku”, a skład był hiszpańsko-holendersko-włoski. Godny podkreślenia

jest fakt, że wziął w niej udział sekretarz generalny hiszpańskiego związku zawodowego, który wzorował się na NSZZ „Solidarność” nawet w nazwie, bo oficjalnie nazywa się „Solidaridad” (czyli właśnie „Solidarność”). Kolejna sesja robocza, już z moim udziałem, poświęcona była relacjom Unia Europejska-Iberosfera. To ostatnie pojęcie zawiera państwa, które kulturowo, cywilizacyjnie i historycznie tworzyły się w oparciu o tradycję i wartości, w tym zwłaszcza chrześcijańskie, tworzone

przez Hiszpanów, głównie w Ameryce Łacińskiej, a pod tym mianem należy widzieć zarówno Amerykę Południową, jak i Amerykę Środkową. Kolejny panel dotyczył „Teraźniejszości i przyszłości Europy”. Swoje wystąpienia przez Skype’a wygłosili również premierzy: Włoch, Polski i Czech oraz liderka współzrządzającej Finlandię Partii Finów. Ważnym elementem tej konferencji były też wizyty w Muzeum Pałacu Królewskiego oraz w legendarnym muzeum skupiającym jedną z najświetniejszych kolekcji malarstwa

w Europie – Prado. Uczestnicy konferencji byli też w mieście Segowia, gdzie pod akweduktem z czasów starożytnego Rzymu zostali przywitani przez wicepremiera lokalnego rządu, a także odwiedzili regionalny parlament. Warto debatować o bezpieczeństwie granic krajów tworzących UE i o przyszłości Europy w czasie, gdy coraz mniej w dyskursie publicznym jest miejsca na dialog, a coraz więcej na monologi. Warto by w wymiarze międzynarodowym wybrzmiał nasz polski głos.

RYSZARD CZARNECKI

PROMOCJA

Z MIŁOŚCI DO LOKALNOŚCI!

KUPUJĄC „GAZETĘ OLSZTYŃSKĄ”,
WSPIERASZ WARMIĘ I MAZURY

GAZETA OLSZTYŃSKA

29 września - 5 października 2023

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmiel ISSN 1643-2460. Skład komputerowy: Magraf, sp.j.

Poniedziałek

20:00

TVP KULTURA

W ułamku sekundy
Dramat, Niemcy, Francja, 2017.

Historia Niemki, której mąż, z pochodzenia Turek, i 6-letni syn Rocco giną w zamachu terrorystycznym, wskutek eksplozji bomby. Ta tragedia „w ułamku sekundy” zmienia jej życie w koszmara. Pograżona w rozpacz i pełna nienawiści Katja rozpoczyna zacieklą walkę o sprawiedliwość. Pragnie, by winni śmierci jej dziecka i męża Nuriego ponieśli zasłużoną karę. Przyjaciele i rodzina starają się podtrzymać ją na duchu. Zapewniają, że sprawy ataku wkrótce odpowiedzą za swój czyn. Kiedy Katja poznaje tożsamość podejrzanych o udział w zamachu, wzbiera się w niej niepohamowany gniew.

Piątek

2:35

TVP KULTURA

Ex Machina
Thriller SF, USA, Wielka Brytania, 2015.

Fim dla miłośników fantastyki, zmuszający do wyjątkowej uwagi podczas oglądania. Programista z dużej firmy zostaje zaproszony przez szefa do jego posiadłości na odludziu. Okazuje się, że to zaproszenie ma drugie dno - następuje psychologiczne starcie pomiędzy genialnym miliarderem, wybitnym programistą oraz stworzonym przez miliardera androidem. Napięcie rośnie z każdą chwilą, nie przeszkadza w tym minimalizm przestrzeni i scenografii.

Sobota

20:00

TVP KULTURA

Przyjaciół domu
Dramat, USA, 2019.

Nicole i Matt od lat tworzą udany i zgodny związek. Małżeństwo doczekało się potomstwa. Dwie wspaniałe córki dopełniają ich szczęście. Ale nad ich spokojne dotąd życie nadciągają czarne chmury i wydaje się, że już nie ma wyjścia z tej tragicznej sytuacji. Wiadomość o terminalnej chorobie Nicole spada na nich nagle, wywołując strach i cierpienie. Wtedy z pomocą spieszy najlepszy przyjaciel z czasów studiów, Dane, który okazuje rodzinie wielkie wsparcie. Empatyczny i pełen energii Dane wnosi w smutne życie rodziny optymizm i wiarę.

Niedziela

0:40

TVP 1

Skyfall
Sensacyjny, Wielka Brytania, USA, 2012.

Skyfall to dwudziesty trzeci film z tego cyklu i trzeci, w którym głównego bohatera zagrał brytyjski aktor Daniel Craig. Akcja filmu koncentruje się na śledztwie w sprawie ataku na siedzibę MI6. Sytuacja wygląda dramatycznie, M jest zmuszona przenieść działalność do podziemnych tuneli. Za atakiem stoi tajemniczy i bezwzględny Raoul Silva, który dąży do zlikwidowania M, jako akt zemsty za dawne porachunki.

Wtorek

1:50

TVP 2

Ból i blask
Dramat, Hiszpania, 2019.

Doceniony przez krytykę i publiczność genialny film hiszpańskiego reżysera i scenarzysty Pedro Almodóvara, mistrza kina autorskiego. Salvador Mallo, uwielbiany przez rzesze fanów hiszpański reżyser, pograża się w marazmie. Mistrz usuwa się w cień, zaszywa w swoim domu, praktycznie nie wstając z łóżka. Pragnie pozostać z dala od blasku fleszy i fanów. Teraz poświadcza się rozmyślaniami o przeszłości, wspomina czasy dzieciństwa, pierwsze miłości oraz fascynacje kinem. Z odrętwienia wyrwywa go ważne dla niego zaproszenie.

Środa

23:40

TVP PULS

Coś za mną chodzi
Horror, USA, 2014.

19-letnia Jay (Maika Monroe) prześladowana jest przez dziwne wizje oraz tajemniczą siłę. Niebezpieczeństwo czai się na każdym kroku, gdyż zło może przybrać postać dowolnej osoby - nieznajomego, albo kogoś z najbliższego otoczenia Jay. Dziewczyna, wspierana przez grupkę przyjaciół, desperacko walczy, by przetrwać i znaleźć sposób na powstrzymanie złowrogiej mocy.

Czwartek

2:10

TVP KULTURA

Sól Ziemi
Film dokumentalny, Brazylia, Francja, Włochy, 2014.

Sebastio Salgado, legendarny brazylijski fotograf, podróżował po całym świecie przez 40 lat. Dokumentował ludzkość w okresie dramatycznych zmian, będącym samym świadkiem najważniejszych wydarzeń na świecie: konfliktów wojennych, ludobójstwa, klęsk głodu i przymusowej emigracji. Sławę przyniosły mu cykle czarno-białych fotografii poświęcone kondycji człowieka, w których zajął wprost do jądra ciemności ludzkości, obrazując cierpienie, okrucieństwo i śmierć.

PIĄTEK • 29 września

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial obyczajowy
06:05 Złoty chłopak - serial obyczajowy
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Kuchnia Jagiellonów
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:40 Magazyn Rolniczy
12:55 Natura w Jedynce - Żółtodzioby. Pierwsze dni życia - dok., Hiszp., 2022

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:05 Anna Dymna - spotkajmy się - Wioletta Józwiak
06:35 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:15 Nie taka prosta historia - Królestwo Niebieskie - magazyn
11:50 Dla niesłychających - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:00 Koło Fortuny - extra - odc - teleturniej

TVN

05:30 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Doradca smaku - program kulinarny
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:05 Detektywi - program kryminalny
15:10 Ten moment - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
16:50 Zapisane w gwiazdach - program paradokument.
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga! - program interw.

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:35 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Ruta Kamińska - rozmowa
08:15 Wydarzenie aktualne
08:45 Informacje kulturalne
09:15 Ranczo - serial obycz.
11:00 Rodzina Kanderów
12:15 Dietrich i Garbo, dwie boginie kina - dok., Franc., 2015
13:25 Humor Wiesława Michnikowskiego - program satyryczny
14:30 Informacje kulturalne
15:00 Wydarzenie aktualne
15:55 Mała Apokalipsa - obycz., Polska, Włochy, Franc., 1992
18:00 Jazz.pl - Big Band Śląski - koncert
19:35 Zaginione-odnalezione - Odzyskanie dyptyku z warsztatu Dierica Boutsy - „Ecce Homo” i „Mater Dolorosa” - magazyn

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial krym.
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
09:00 Kurierzy - serial paradok.
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Smak zemsty: Peppermint - akcja, Hong Kong, USA, 2018.
Trzymający w napięciu film akcji o tym, jak mogą potoczyć się losy zwykłych ludzi, gdy system sprawiedliwości ich zawiedzie.

TVN 7

04:50 Szkoła - Diana Fabicka z licealnej 3 jest przekonana, że będzie miała dziecko.
06:45 Szpital - program obycz.
07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zapisane w gwiazdach - program paradokument.
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - program obyczajowy
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
17:55 Mamma mia! - reality show
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show

TV 4

06:00 Walker, Texas Ranger III
08:00 Nasz nowy dom - reality show
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Kochane Pieniądze - serial obyczajowy
11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
12:55 Detektywi w Akcji - serial krym.
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny
15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany
18:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Gwiazdy Kabaretu
21:00 Love Island. Wyspa miłości
22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
00:05 6 kul
02:40 Śmierć na 1000 sposobów
03:05 Interwencja - magazyn reporterów
03:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy TV Okazje

14:00 Złoty chłopak - serial
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
18:55 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Wiadomości; Pogoda
20:10 Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Archiwista 2 - serial krym.
21:30 Kochaj albo rzuć - kom., Polska, 1977
23:40 Dewajtis - serial kostium.
00:30 Festiwal Niepokorni
00:55 Film fabularny
03:15 Eroica - dram., Polska, 1957
04:45 Przysiąg - serial fab.

15:05 Krok od Nieba - serial kryminalny
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:50 Polskie Biesiady - Imieninowa - widowisko muzyczne
22:00 Rytm Dwojki - widowisko muzyczne
23:15 Kino relaks - Na ringu z rodziną - fab., Wlk. Bryt., USA, 2019
01:15 Elita zabójców - akcja, Australia, USA, 2011
03:20 Na skrzydłach miłości - obycz., Kan., 2020

20:00 Legion samobójców - sens., USA, 2016. Drużyna złożona z najbardziej niebezpiecznych przestępców ma misję, której celem jest pokonanie tajemniczego, nieprzeniknionego bytu.
22:35 Nocny pościg - sens., USA, 2015. Gangster Jimmy Conlon (Liam Neeson) walczy o uratowanie syna przed śmiercią z rąk mafii.
01:00 Kuba Wojewódzki - talk-show
02:05 Śmierć Diany: dwa śledztwa - program dok.
03:05 Dowody zbrodni - serial krym., USA
04:05 Nauka jazdy - program
04:35 Recepta na stary dom
05:05 Raj za pół ceny - program lifestyleowy

18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy
22:10 Warcraft: Początek - fantasy, przegod., Chiny, USA, Kan., Jap., 2016. Pomiędzy rasami orków i ludzi wybucha krwawa wojna o terytorium.
00:55 Escape Room: Najlepsi z najlepszych - horror, USA, RPA, 2021
02:45 Nasz Nowy Dom
04:40 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

20:00 Wieczór kinomana - Ptaki - thriller, USA, 1963
22:15 Informacje kulturalne
22:40 Pitbull - serial kryminalny
23:45 Czwartkowy klub filmowy - Zezowate szczęście - kom. dramat, Polska, 1960
01:50 Noc krótkich filmów - Tajemnica złotego naleśnika - Igraszki - anim.
02:35 Kino nocne - Ex Machina - thriller SF, USA, Wlk. Bryt., 2015. Programista zostaje zaproszony przez szefa do jego posiadłości. Okazuje się, że zaproszenie ma drugie dno...
04:35 Kobiety za kamerą - dok., Wlk. Bryt., 2019
05:40 Jeszcze więcej kultury

22:05 Pierwszy strzał - akcja, Wlk. Bryt., USA, Kan., 2017. Will z synem stają się świadkami napadu na bank. Jeden z rabusiów stara się zabić drugiego i ukraść pieniądze.
00:15 Gang dzikich wieprzy - kom., USA, 2007. Sprawdź jak czterech panów w średnim wieku poradzi sobie w szalonej podróży motocyklami przez USA. W jednej z głównych ról John Travolta!
02:15 Menu na miarę - program kulinarny
03:10 Z archiwum poliji - program kryminalny
03:50 Menu na miarę - program kulinarny
05:30 Dyżur - serial medyczny

21:00 Seks w wielkim mieście II - kom., USA, 2010. Cztery przyjaciółki pragną odciąć się od problemów. W tym celu wylatują do Zjednoczonych Emiratów Arabskich, gdzie wpadają w pułapkę różnic kulturowych.
00:10 Kobiety pragną bardziej - kom., USA, Niemcy, Holandia, 2009. Znudzona żona (Jennifer Connelly) rozważa, czy nie odejść od męża (Bradley Cooper), który ją zaniedbuje. Dlaczego zaniedbuje? Bo...
02:45 Hotel Paradise - reality show
03:45 NASA - archiwum tajemnic - serial dokumentalny, Wlk. Bryt.

TV Trwam

09:35 Święty na każdy dzień
09:45 Jestem Mamą
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Myśląc Historia
11:35 Centrum Ewangelizacji
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Przygody pana Michała
12:50 Filmowe życiorysy.
Ernesto Cofino
13:30 Msza święta
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w Wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Siódmy Sakrament
16:40 Prosto o gospodarce
17:00 „Mazurek Dąbrowskiego”
17:30 Geopolityka
17:55 Kartka z kalendarza
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Westerplatte Młodych
19:00 Warto zauważyć...
19:30 Brat Franciszek
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Historia
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Lalka

eprasa.pl e65836f040

SOBOTA • 30 września

TVP 1

05:45 Balans bieli - magazyn
06:20 Janka
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:40 Rok w ogrodzie
08:20 wojsko-polskie - reportaż
08:45 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
09:35 Siatkówka mężczyzn - Polska-Belgia
12:10 Markiza Angelika - przyg., Niemcy, Włochy, 1964
14:10 Z pamięci - Hanna Gosińska-Lipińska - felieton
14:25 Okrasa łamie przepisy - mag. kulinarny
15:55 Rolnik szuka żony - reality show
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Ojciec Mateusz - serial
18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton

18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; **Sport**
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Komisarz Alex - serial krym.
21:30 Hit na sobotę - Skyfall - sens., Wlk. Bryt., USA, 2012 ●
23:55 Festiwal Niepokorni Niezłomni Wyklęci - Studio Festiwalowe, 2023
00:20 Wojna imperiów - akcja, Chiny, 2015. Huo An dowodzi oddziałem specjalnym stojącym na straży Jedwabnego Szlaku
02:35 Kochaj albo rzuć - kom., Polska, 1977
04:35 Z pamięci - Hanna Gosińska-Lipińska - felieton

TVP 2

04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy
11:55 Zrzućnawani odbudowani
12:30 Polskie Biesiady - Imieninowa - widowisko
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Euro-wizja Junior - widowisko
16:20 Na dobre i na złe - serial
17:15 Wędrowiec Polski - Warszawa da się lubić - reportaż
17:45 Słowo na niedzielę
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akcja 38 - serial
19:35 Informacje kulturalne
20:00 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko
22:20 Koncert

23:40 Co się zdarzyło w Las Vegas - kom., USA, 2008. Joy i Jack poznają się przypadkowo w Las Vegas. Z powodu komputerowej pomyłki dostają ten sam pokój w hotelu...
01:30 Godziny - wyjść z czasem - akcja, USA, 2013. Nad Nowy Orlean nadciąga huragan Katrina, potężna burza pustoszy miasto i niszczy wał przeciwpowodziowy. Woda zalewa szpital, z którego zostaje ewakuowany cały personel oraz pacjenci.
03:20 Na ringu z rodziną - biograf., Wlk. Bryt., USA, 2019. Historia kariery Paige, zawodowej wrestlerki.

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
06:00 Nowy Looney Tunes I - animacja
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska
13:25 MasterChef - program
15:05 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show
16:10 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy
17:15 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej
17:50 Doradca smaku - program kulinarny
17:55 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
18:57 Raport Speedway Grand Prix - extra - sport
19:00 Fakty
19:25 Sport; Pogoda

19:45 Uwaga! - program interw.
20:00 Top Model - program rozrywkowy
21:35 Polityka - kom., Polska, 2019. Film pokazujący środowisko polskich polityków poza kamerami i publicznymi wystąpieniami.
00:20 Pieknielnia zemsta - sens., USA, 2011. Wiele lat po swojej śmierci byłby bandyta Milton (Nicolas Cage) ucieka z piekła i powraca do świata żywych, aby pomóc śmierć zamordowanej córki.
02:35 Co za kabaret! - program
03:40 Szpital - program obycz.
04:40 Nauka jazdy - program
05:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:25 Małolaty na obozie
10:10 Ewa gotuje - program kulinarny
10:40 Nasz Nowy Dom
11:40 Bogaty Dom-Biedny Dom
12:40 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler
13:40 Polacy za granicą - spotkania z ciekawymi ludźmi
14:40 Rolnicy. Podlasie
15:45 Więzienie - program paradokumentalny
17:45 Chłopaki do wzięcia - Pochodzą z małych wsi i miasteczek. Pracują dorywczo, mają niewielkie perspektywy i nie są zbyt zamożni, mimo to z niezachwianą wiarą poszukują partnerek na całe życie.

18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gułaj
19:45 Sport; Pogoda
20:00 Piękna i Bestia - musical, romans, baśń, USA, 2017. Bella gotowa jest zamieszkać w zamku potwora, aby ratować ojca. Z czasem...
22:55 Diabeł ubiera się u Prady - dram., USA, 2006. Andy Sachs (Anne Hathaway) zdobywa posadę asystentki u Mirandy Priestly (Meryl Streep).
01:10 Koinowory Rick - dram., krym., USA, 2018
03:45 Świat według Kiepskich
04:45 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Piosenka jest dobra na wszystko - wspomnienie o Jerzym Wasowskim - koncert
08:05 Tamte lata, tamte dni - Magdalena Zawadzka - magazyn
08:45 Informacje kulturalne
09:10 Philippe Jaroussky - Inspiracje - koncert, Franc., 2020
10:25 Wydarzenie aktualne
10:50 Serialowa nostalgia - Alternatywy 4 - serial kom.
12:25 Kocie ślady - krym., Polska, 1971
14:00 Brunet wieczorową porą - kom. krym., Polska, 1976
15:40 Informacje kulturalne
16:10 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Georgijs Osokins - rozmowa
16:50 Lauren Bacall, bogini wśród ludzi - dok., Franc., 2016

18:00 Retro kino - Królowie Słońca - film przygodowo-histeryczny, USA, 1964
20:00 Bilet do kina - Przyjaciel domu - dram., USA, 2019 ●
22:15 Bez prądu - Dżem - koncert
23:10 Informacje kulturalne
23:40 Wieczór kinomana - Seksmisja - kom.
01:55 Galeria sztuki na ekranie - Leonardo i jego dzieła. - dok., Wlk. Bryt., 2021
03:00 Kino nocne - Trzech ludzi do zabicia - sens., Franc., 1980
04:50 Informacje kulturalne
05:20 Tamte lata, tamte dni - Magdalena Zawadzka - magazyn
05:55 Jeszcze więcej kultury

TV Puls

06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze i naukowe ciekawostki.
07:00 Kobra - oddział specjalny - serial „Kobra” - opowiada o przygodach policjantów patrolujących autostradę, których podczas ich pracy spotykają niezwykle przypadki kryminalne i szalone pościgi.
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. Bohaterami serialu są: właściciel Kazimierz Barski, jego rodzina, pracownicy oraz klienci, którzy pojawiają się w lombardzie z powodu różnych życiowych zawirowań.

20:00 W obronie własnej - akcja, USA, 2013. Phil Broker (Jason Statham) jest agentem wydziału narkotykowego. Po jednej z akcji, w której ginie młody chłopak, postanawia zrezygnować z pracy w policji.
22:00 Jeden gniewny człowiek - akcja, USA, Wlk. Bryt., 2021. Firma zajmująca się transportem ogromnych sum w gotówce zatrudnia nowego ochroniarza.
00:20 Do utraty sił - akcja, USA, Chiny, 2015.
03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
03:55 Menu na miarę - program kulinarny
05:30 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:05 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA
07:30 Znow mam 17 lat - kom., USA, 2009
09:40 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:50 Turbo - kom., USA, 2013
16:50 Batman kontra Superman: Świt sprawiedliwości - przyg., USA, 2016. W obliczu wielkiego zagrożenia Batman niechętnie łączy siły z Supermanem...
20:00 Harry Potter i zakon Feniksa - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007. Ministerstwo Magii ze wszystkich sił stara się zdyskredytować pogłoski o powrocie Sam Wiesz Kogo i naraża Harry'ego na ośmieszenie.

23:00 Naciągacze - kom., USA, 2003. Roy Waller (Nicolas Cage) jest oszustem, który staje przed szansą zrobienia najbardziej lukratywnego przekrętu w swojej karierze. Równocześnie dowiaduje się, że ma córkę...
01:20 Wykapany ojciec - kom., USA, Indie, Kan., 2013. Dave jest beztrokim, sympatycznym i niezbyt odpowiedzialnym facetem, zupełnie nieprzygotowanym na wiadomość, że jest ojcem 533 dorosłych już dzieci...
03:30 NASA - archiwum tajemnic - serial dok., Wlk. Bryt.
04:30 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki. **10:10** Jaś Fasola radzi **10:25** Medalion **12:15** Obłędny rycerz - kom., przygod., USA, 2001 **14:55** STOP Drogówka - serial policyjny
17:00 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy **18:00** Policjanci i Policjanci - serial paradokumentalny **21:00** Doda. Dream Show - reality show **22:05** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
00:05 We krwi - thriller, Portoryko, Wlk., Bryt., USA, 2014. Podczas wakacji na Karaibach znika mąż Avy (Gina Carano). Kobieta bierze sprawy w swoje ręce. **02:25** Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

09:00 Zawód: Prymas Polski **09:55** Słowo życia **10:00** Konsystorz z kreacji nowych kardynałów **11:50** Święty na każdy dzień **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Warto zauważyć... **12:50** Siódmy Sakrament **13:20** Ocalić od zapomnienia **13:30** Msza święta **14:30** Przegląd Tygodnika „Niedziela” **14:35** Grypsy z celi śmierci **15:25** Święty na każdy dzień **15:30** Wierzę w Boga **16:00** Inf. dnia **16:10** Historia PL **16:30** Podobni do ewangelicznego siewcy **17:00** Z Parlamentu Europejskiego **17:30** Nowa Ewangelizacja **17:55** Kartka z kalendarza **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Manna z Nieba **19:45** Modlitwa z dziećmi **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Historia **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Inf. dnia

TV Trwam

NIEDZIELA • 1 października

TVP 1

05:05 Sprawa dla reportera
06:00 wojsko-polskie - reportaż
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja Mszy Świętej
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:35 Siatkówka mężczyzn - Polska-Bulgaria
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański, Watykan, 2023
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Program katolicki
13:10 BBC w Jedyne - Złoty wódz zwierząt - dok., Wlk. Bryt., 2021
14:05 Fascynujące miejsca - Fascynująca Antarktyka - dni wiecznego światła - dok., Niemcy, 2019
14:25 Z pamięci - Hanna Gosińska-Lipińska - felieton

14:35 Komisarz Alex - serial kryminalny
15:35 Ojciec Mateusz - serial
17:00 Teleexpress; **Pogoda**
17:30 Program rozrywkowy
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 Dewajtis - serial kostium.
21:20 Rolnik szuka żony - reality show
22:20 Strefa starcia - program publicystyczny
23:00 Zakochana Jedyńka - Wymarzony - kom. romantyczna., USA, 2013
00:40 Skyfall - sens., Wlk. Bryt., USA, 2012 ●
03:10 Program rozrywkowy
04:05 Z pamięci - Hanna Gosińska-Lipińska - felieton

TVP 2

05:30 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość
07:25 Pytanie na śniadanie - zapowiedź - w tym Pogoda Flesz
11:30 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opolo, 2024 - widowisko muzyczne
16:15 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny
17:15 Na sygnale - serial fabularzowany
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:50 Na sygnale - serial fabularzowany

19:20 Na sygnale - serial fabularzowany
20:00 Postaw na milion - teleturniej
21:05 Elita zabójców - akcja, Australia, USA, 2011. Płatni mordercy Danny, Hunter, Davies i Meier mają dokonać zabójstwa w Meksyku. Tym razem jednak dochodzi do pewnych komplikacji.
23:15 Koncert Specjalny Filharmoników Wiedeńskich - koncert, Austria, 2023
01:05 Film fabularny
03:00 Co się zdarzyło w Las Vegas - kom., USA, 2008. Joy i Jack poznają się przypadkowo w Las Vegas. Z powodu pomyłki dostają ten sam pokój w hotelu...

TVN

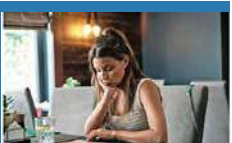
05:45 Uwaga! - program interw.
06:00 Tom i Jerry Show - film animowany
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:35 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej
12:15 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
13:00 Top Model - program rozrywkowy
14:45 Doppelganger. Sobowtór - kulisy produkcji - program
15:20 Mała stopa - przyg., USA, 2018
17:30 Bitwa o gości - reality show
19:00 Fakty
19:25 Spor; Pogoda
19:45 Uwaga! - program interw.
20:00 MasterChef - turniej kulinarny

21:35 Szadź - serial, Polska
22:45 Legion samobójców - sens., USA, 2016. Drużyna złożona z najbardziej niebezpiecznych przestępców ma misję, której celem jest pokonanie tajemniczego, nieprzeniknionego bytu.
01:15 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
02:20 Lady Gatti: historia czarnej wdowy - dokument
04:00 Uwaga! - program interwencyjny
04:15 Nauka jazdy - reality show
04:45 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:10 Okazja na dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:10 Wędrowki z dinozaurami
09:50 Piękna i Bestia
12:35 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler
13:40 Ninja Warrior Polska
15:40 Twoja Twarz Brzmi Znamo - program muzyczno-rozrywkowy
17:40 Ślubne pogotowie Izabeli Janachowskiej - poznajemy historie par, które zdecydowały się na to, by stanąć na ślubnym kobiercu.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Sport; Pogoda
19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny
20:00 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni

22:10 Teściowie - serial obyczajowy
23:10 Chiński zodiak - akcja, Chiny, 2013. Asian Hawn (Jackie Chan) jest najemnikiem i jednocześnie liderem grupy którą przemierza cały świat w poszukiwaniu zaginionych artefaktów
01:45 Wschodzące słońce - krym., USA, 1993. Kapitan John Connor (Sean Connery) i jego partner Webster Smith (Wesley Snipes) prowadzą śledztwo w sprawie morderstwa prostytutki.
04:25 Kabaretowa Ekstraklasa
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Informacje kulturalne
07:25 Urodzeni artyści - Alicja i Grzegorz Bral - rep.
08:00 Nabożeństwo ewangelickie w Toruniu
09:05 Dokument tygodnia - Lauren Bacall, bogini wśród ludzi - dok., Franc., 2016
10:15 Od ucha do ucha - Baśnie z piasku
11:05 Amerykańskie śniadanie - Rwhide - western, USA, 1959
12:10 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
12:50 Lidota - fab., Franc., 1946
14:35 Wędrowiec Polski - Tarnów - rep.
15:15 Alternatywy 4 - serial kom.
16:45 Zaginione-odnalezione - magazyn
17:15 Niedziela z... Janem Kantym Pawluskiewiczem - koncert

20:00 Most na Renie - dram. wojenny, USA, 1969
22:05 Informacje kulturalne
22:35 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
23:15 Scena muzyczna - Chłopcy kontra Basia - koncert
00:20 Noc krótkich filmów - Czarny kapturek - Lykantropia - Wolność nogi - anim.
00:55 Wieczór z Avishai'em Cohenem - koncert, 2018
02:30 Kino nocne - Ostateczna operacja - dram., USA, 2018
04:45 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show
05:20 Podróże z historią - dok.
05:50 Jeszcze więcej kultury

TV Puls

05:40 Kobra - oddział specjalny - serial krym.
07:40 Panowie, dbajcie o żony - kom., Franc., 1978
09:40 Paddington 2 - kom., Franc., Wlk. Bryt., USA, 2017.
11:45 Mia i biały lew - przyg., Franc., 2018
13:45 Dziewczyna z Jersey - kom., USA, 2004
15:50 Instrukcji nie załączono - kom., Meksyk, 2013. Była kochanka Valentina, Julia, podruca mu dziecko i znika. Valentin nie ma wyjścia i musi sobie jakoś poradzić.
18:25 Taxi 3 - kom., Franc., 2003. Miasto zaatakowane zostaje przez gang jeżdżących na rolkach Świętych Mikołajów. Do akcji wkracza Daniel i jego niebiewale szybka taksówka.
20:00 Moonfall - SF, akcja, USA, Kanada, Chiny, 2022

22:30 Hellboy - akcja, USA, 2019. Królowa czarownic powraca, by znów nieść śmierć i zniszczenie...
01:00 Kickboxer 2: Godziny zemsty - akcja, USA, 1991. David Sloan prowadzi klub sportowy. Pewnego dnia zachłanny i niebezpieczny prezes jednej z federacji kickboxingu składa mu propozycję nie do odrzucenia.
02:55 Dyżur - serial medyczny
03:55 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:05 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA
07:35 Dennis rozrobił - kom., USA, 1993. Dennis jest sześciolatkiem chłopcem, którego liczne psoty spędzają sen z powiek jego rodzicom.
09:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:50 Pieniądze to nie wszystko - kom., Polska, 2001
17:05 Harry Potter i zakon Feniksa - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007. Ministerstwo Magii ze wszystkich sił stara się zdyskredytować pogłoski o powrocie Sam Wiesz Kogo i naraża Harry'ego na ośmieszenie.

20:00 Liga sprawiedliwości - przyg., USA, Kan., Wlk. Bryt., 2017. Bruce Wayne prosi swojego nowego sprzymierzonego, Dianę Prince, o pomoc w pokonaniu wroga.
22:35 Historia zemsty - sens., USA, 2017. Samotna matka Teena zostaje napadnięta i zgwałcona na oczach swojej córki. Sprawcy wynajmują адвоката...
00:40 Oszukać przeznaczenie - horror, USA, 2000. Zaraz po zajęciu miejsca w samolocie Alex ma przerażającą wizję, że tuż po starcie samolot eksploduje w powietrzu.
02:45 NASA - archiwum tajemnic - serial dok.

TV 4

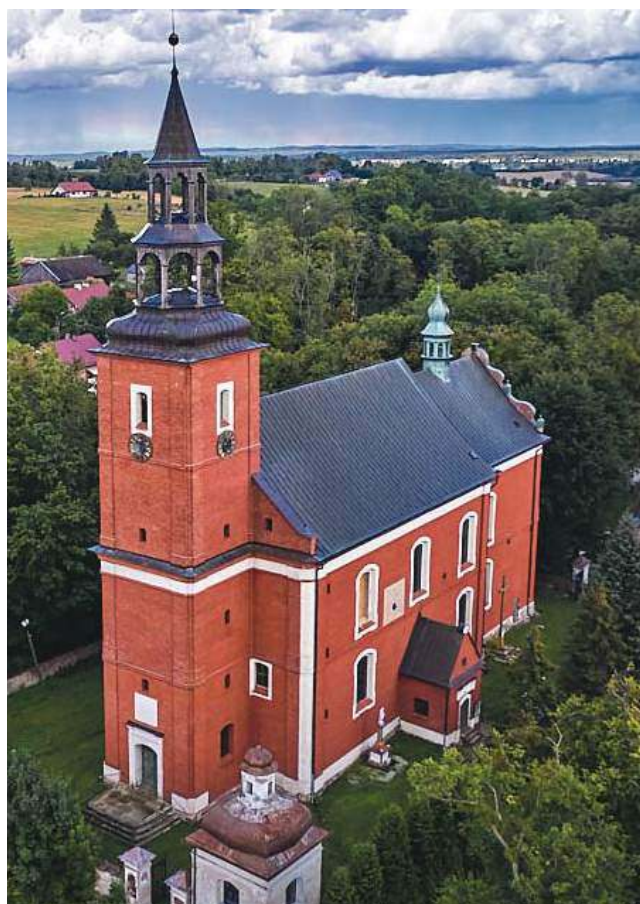
06:00 Gwiazdy Kabaretu **06:25** Jedenasty września z pokładu Air Force One **08:20** Galileo - ciekawostki popularnonaukowe **10:30** Pies wampir **12:25** Obłędny rycerz **15:15** Mów mi Dave **17:00** Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **21:00** Love Island. Wyspa miłości **22:05** 6 kul **00:30** Powrót do przeszłości **01:00** Nowe wierzenia i stare sekty **01:55** Śmierć na 1000 sposobów - ludzie czasami umierają tragicznie, niektórzy przypadkowo, inni z powodu zwykłej głupoty...
02:25 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki. **02:25** Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy

TV Trwam
09:00 Prymas Stefan Wyszyński **09:10** Spotkanie z Magdaleną Buczek **09:15** Manna z Nieba **09:30** Msza święta **10:35** Przegląd Tygodnika „Niedziela” **10:40** Sanktuarium Cudu Eucharystycznego w Sokółce **11:00** 15. rocznica Cudu Eucharystycznego **13:15** Marusarz - Tatrzański Orzeł **14:20** Serce i oblicze Boga **14:35** Słowo życia **14:40** Drzwi do lasu **15:00** Wiesz - to też Polska **16:00** Inf. dnia **16:10** Koncert życzeń **16:45** Filmowe życiorysy. Biegne całym swoim sercem **17:00** Zostań Żołnierzem RP **17:30** Sól Ziemi **17:55** Kartka z kalendarza **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Moja katolicka rodzina **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Krótka Historia Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Inf. dnia **21:40** Retrospekcja

Fundusze
NaZmiany

Fundusze Europejskie

FUNDUSZE EUROPEJSKIE
NA RATOWANIE KOŚCIOŁÓW**TRZY PARAFIE
JEDEN PROJEKT**O Funduszach Europejskich dla Warmii i Mazur przeczytasz na stronie
www.funduszeuropejskie.warmia.mazury.plFundusze Europejskie
dla Warmii i MazurRzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąKampania współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

DOBRY FACH WIELE WART

Zawód kołodzieja odszedł do lamusa, podobnie jak wiele innych, a w ich miejsce pojawiły się nowe, choćby programisty. A co przyniesie przyszłość? Jaki model kształcenia zawodowego wybrać? Na te pytania będą szukać odpowiedzi uczestnicy konferencji „Kraina możliwości zawodowych”.

Szkolnictwo zawodowe daje zawód, określone kwalifikacje. Ale świat się zmienia. Transformacja cyfrowa i ekologiczna niosą ze sobą nowe wyzwania i umiejętność dostosowania do zachodzących zmian staje się kluczowa. Zatem, w jakim kierunku powinniśmy iść w przypadku szkolnictwa zawodowego, żeby nadążyć za tymi zmianami, ale też dać młodym ludziom poczucie własnej wartości, jak też bezpieczeństwa, stabilizacji. Innymi słowy, jak mądrze wybrać zawód, jak mądrze uczyć fachu?

Pytania trudne, bo wybiegające w przyszłość. A jeszcze trudniej o odpowiedź, zważywszy, że — jak przewidują eksperci — 60 proc. uczniów, którzy dziś zaczynają swoją edukację, będzie pracowało w zawodach, których jeszcze nie ma.

To nie może być sztampa
Odpowiedzi na te i inne pytania związane z kształceniem zawodowym zapewne padną na konferencji „Kraina możliwości zawodowych”, która odbędzie się 26 października w niedawno otwartej Kortosferze – Centrum Nauki i Innowacji UWM. Ta na wskroś nowatorska placówka powstała przy ogromnym wsparciu Funduszy Europejskich, które również wspierają kształcenie zawodowe w naszym regionie. Dzięki nim szkoły mogą dostosować swoją ofertę do rynku pracy, do zmian na nim zachodzących. Mogą być bardziej elastyczne i szybciej reagować na zmiany, tak jak chociażby Zespół Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych w Olsztynie, który uzyskał unijne wsparcie na rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego.

— Żeby dobrze kształcić, musimy dostosować kształcenie do potrzeb młodego człowieka, a więc już na wczesnym etapie podstawówki zbadać jego możliwości i predyspozycje, a później przez doradztwo zawodowe dobrze pokierować, aby młodzież trafiła do odpowiednich szkół — mówi Grzegorz Górski, dyrektor ZSEiT w Olsztynie. — Bo tak naprawdę nieważne jest, jaki kierunek kończymy, ale jak go kończymy. Bo można być kiepskim w bardzo dobrym zawodzie i zarabiać małe pieniądze. A można mieć niekoniecznie najbardziej popularny zawód, ale być bardzo dobrym fachowcem i zarabiać olbrzymie pieniądze. Druga istotna rzecz, to to, że jeżeli kształcimy, to musimy młodego człowieka zaciekawić. To nie mogą być sztapowe ćwiczenia. Kształcenie zawodowe ma to do siebie, że jest bardzo ciekawe

od strony praktycznej i tym właśnie bardzo często jesteśmy w stanie zachęcić młodzież do nauki. I tu dużym wsparciem dla nas są Fundusze Europejskie, dzięki

staży i praktyk zawodowych oraz realizacji kursów zawodowych powiązanych z profilem kształcenia uczniów.

Co szkoła bierze pod uwagę budując swoją ofertę edukacyjną?

— Na początku robimy analizę rynku edukacyjnego i potrzeb pracodawców, jeśli chodzi o kwalifikacje zawodowe młodzieży. Tu korzystamy też z barometru potrzeb zatrudnienia powiatowego urzędu pracy, jak również corocznego obwieszczenia ministra edukacji o istotnych zawodach dla województwa warmińsko-mazurskiego bądź umiarkowanej potrzebie różnych zawodów — tłumaczy Piotr Bartoszek, dyrektor ZSZ w Gołdapi.

— Chcemy też, żeby nasza młodzież opuszczała bramy szkoły z dodatkowymi kwalifikacjami w zależności od zdobytego zawodu, np. operatora wózków widłowych czy spawacza, miała prawo jazdy. I na takie kursy staramy się pozyskiwać Fundusze Europejskie. W ubiegłym roku w tych kursach brało udział ok. 140 uczniów. To zdecydowanie zwiększa ich szanse na rynku pracy.

Głowa pełna pomysłów
Kształcenie zawodowe niesie wiele możliwości. Można szybko zmienić ścieżkę kariery lub ją uzupełnić na każdym etapie, zaczynając od szkoły branżowej Istopnia, a kończąc na studiach wyższych. I ta konferencja jest dla uczniów, kadry szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, ale też władz samorządowych, wnioskodawców, sfery otoczenia społeczno-gospodarczego. Pokaże, jak uczyć w czasach, kiedy wszystko się zmienia.

Grzegorz Górski
dyrektor Zespołu Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych w Olsztynie. Od 2001 roku czynnie związany z oświatą. Członek zespołu do spraw cyfryzacji edukacji w ramach współpracy z Ministerstwem Edukacji. Członek zespołu eksperckiego ZG ZNP ds. kształcenia dualnego zawodowego.

I bez wątplenia będzie wielką inspiracją, a jej uczestnicy wyjadą z Kortosfery z głową pełną pomysłów na ciekawe i innowacyjne rozwiązania w swoich projektach.

Co zrobić, aby wziąć udział w konferencji? Wystarczy wypełnić formularz zgłoszeniowy. Na zgłoszenia organizatorzy czekają do poniedziałku, 23 października. Formularz zgłoszeniowy dostępny jest na stronie: www.funduszeuropejskie.warmia.mazury.pl. Liczba miejsc jest ograniczona.

Więcej informacji o wydarzeniu pod numerem telefonu: 89 51 25 178 lub adresem e-mail funduszeuropejskie@warmia.mazury.pl.

Dr Danuta Oleksiak

dyrektor Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu. Nauczyciel, konsultant ds. przedmiotów zawodowych, doradztwa zawodowego, kształcenia dorosłych, zawodów unikatowych.

Dr hab. Aleksandra Przeglasińska-Skierkowska

futurologka, publicystka, od 2020 r. prorektor ds. współpracy z zagranicą Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie.

PROGRAM KONFERENCJI

9:30-10:00 Rejestracja uczestników

10:00-10:15 Otwarcie konferencji,
Gustaw Marek Brzezina, marszałek województwa

10:15-11:10 Doradca zawodowy – projektant przyszłości:

- Doradca zawodowy XXI wieku – dr Danuta Oleksiak
- Jak wspólnie odnaleźć klucz do samorealizacji? – Michał Zawadka

11:00-11:45 Możliwości kształcenia zawodowego, czyli jak być elastycznym i szybko reagować na zmiany?

- Atrakcyjność kształcenia zawodowego – osławiamy ludzi z technologią, uczymy się przez całe życie, zawody przyszłości – Ada Florentyna Pawlak

11:45-12:15 Przerwa kawowa

12:15-13:05 Nie bójmy się wyzwań i współpracy:

- Edukacja zawodowa w czasach nowoczesnych technologii — Grzegorz Górski,
- Sztuczna inteligencja – wyzwanie czy możliwości? — dr hab. Aleksandra Przeglasińska-Skierkowska

13:05-13:20 Kształcenie zawodowe w Europejskim Funduszu Społecznym + Michał Opieczyński,

13:20-14:00 Poczęstunek.

Michał Zawadka

propagator szeroko rozumianej edukacji miękkiej, twórca szkoły mentalnej. Mówca inspiracyjno-motywacyjny.

Michał Opieczyński

dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Ada Florentyna Pawlak
antropolożka technologii, prawniczka i historyczka sztuki, wykładowczyni akademicka i speakerka w Digital University w obszarze społecznych kontekstów nowych technologii. Specjalizuje się w obszarze społecznych implikacji sztucznej inteligencji i transhumanizmu.

którym stworzyć nowoczesne stanowiska do nauki. I oczywiście to musi być kształcenie dualne, czyli we współpracy z przedsiębiorstwami, otoczeniem biznesu. Dobrym przykładem nowego spojrzenia na naukę zawodu jest też formuła przyjęta przez Zespół Szkół Zawodowych w Gołdapi, gdzie położono nacisk na współpracę szkoły z przedsiębiorstwami w zakresie

m o z e m y

NAJWAŻNIEJSZY JEST CZŁOWIEK

Głównym celem strategii rozwoju społeczno-gospodarczego „Warmińsko-Mazurskie 2030” jest spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna województwa z regionami Europy. O projektach strategicznych dofinansowanych z Funduszy Europejskich i ich znaczeniu dla rozwoju regionu rozmawiamy z Gustawem Markiem Brzezinem, marszałkiem województwa.

– Panie marszałku, prawie jedna czwarta z kwoty 1,786 mld euro z Funduszy Europejskich dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 została zarezerwowana na tzw. projekty strategiczne. Proszę powiedzieć, co kryje się za tym określeniem?

– Projekty strategiczne to operacje istotne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego. To te przedsięwzięcia, które będą wносить kluczowy wkład w realizację celów strategii regionu „Warmińsko-Mazurskie 2030” oraz programu regionalnego. Są wśród nich zarówno duże projekty inwestycyjne w obszarze mobilności regionalnej, efektywności energetycznej, środowiska czy turystyki i kultury, jak i projekty tzw. miękkie, jak wsparcie partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego czy rozwój systemu pieczy zastępczej. W dobie intensywnych zmian technologicznych postawiliśmy również na podniesienie kompetencji cyfrowych jednostek samorządowych. Identyfikowanie projektów strategicznych toczyło się równoległe z przygotowaniem programu i część z nich była przedmiotem intensywnych rozmów i negocjacji z Komisją Europejską, która musiała wydać zgodę na ich realizację.

– Zatem to są istotne przedsięwzięcia z punktu widzenia rozwoju regionu, przyszłości Warmii, Mazur i Powiśla. Ich wybór nie był więc łatwy. Kto o tym zdecydował?

– Proces wylaniania projektów strategicznych był bardzo szeroki i transparentny. W dużym stopniu opierał się na sile współpracy, bowiem daje ona szansę osiągnięcia znaczących efektów w większej skali niż pojedyncze inicjatywy. Mówiąc w dużym skrócie: partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego związane na obszarach strategicznej interwencji zidentyfikowanych w strategii rozwoju społeczno-gospodarczego „Warmińsko-Mazurskie 2030” opracowały projekty ponadlokalnych strategii/programów rozwoju wraz z propozycjami projektów strategicznych. Propozycje projektów własnych samorządu województwa złożyły również departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa

Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie odpowiedzialne za polityki sektorowe. 21 lutego 2022 roku Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wybrał 30 projektów połączonych w 15 przedsięwzięć strategicznych, które realizowane będą przez samorząd województwa oraz partnerstwa gmin i powiatów.

– Co oznacza dla samych beneficjentów fakt, że dany projekt znalazł się na liście projektów strategicznych?

– Projekty strategiczne będą korzystać z preferencyjnych warunków w programie: mogą zostać wybrane do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny lub w ramach specjalnego naboru zamkniętego, czyli wyodrębnionej linii budżetowej. Pamiętając, że przygotowanie tak dużych przedsięwzięć obciążone jest zwykle większym ryzykiem, zadaliśmy również o wsparcie eksperckie dla beneficjentów projektów strategicznych w ramach tzw. Project Pipeline. Ekspertki przygotowują wstępne analizy i warianty realizacji projektów, wskazując ewentualne ryzyka i rekomendując niezbędne kroki i rozwiązania. Należy jednak

”

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wybrał 30 projektów połączonych w 15 przedsięwzięć strategicznych, które realizowane będą przez samorząd województwa oraz partnerstwa gmin i powiatów.

zaznaczyć, że realizacja projektu strategicznego, tak samo jak w przypadku wszystkich innych projektów, uzależniona jest od złożenia poprawnego

Marszałek Gustaw Marek Brzezin podczas wystąpienia w Europejskim Komitecie Regionów w Brukseli.

wniosku o dofinansowanie wraz z wymaganymi załącznikami w wyznaczonym terminie oraz spełnienia przez projekt wymogów formalnych i kryteriów oceny projektów zatwierdzonych przez komitet monitorujący FEWiM i tym samym akceptacji wniosku przez instytucję zarządzającą.

– Na tej liście jest kilkanaście projektów nowych, wręcz nowatorskich, jak choćby budowa Północnego Centrum Psychiatrii Dziecięcej w podolsztyńskiej Ameryce. Ten projekt budzi szczególne zainteresowanie, zwłaszcza że wręcz mówi się o zapaści psychiatrii dziecięcej. Brakuje lekarzy, oddziały są przepelnione, a terminy oczekiwania na konsultację psychiatry bardzo długie. Na jakim etapie jest ten projekt? Kiedy centrum mogłoby przyjąć pierwszych pacjentów, i to zapewne nie tylko z naszego regionu?

– Obecnie na końcowym etapie opracowywania jest architektura koncepcja Centrum Psychiatrii Dziecięcej, która będzie podstawą do ogłoszenia przetargu na wyko-

nanie dokumentacji technicznej. W 2024 roku planujemy ogłoszenie postępowania w sprawie zamówienia publicznego na dokumentację techniczną. Opracowanie dokumentacji wraz ze wszystkimi wymaganymi dokumentami, w tym z pozwoleniem na budowę, planuje się zakończyć w pierwszej połowie 2025 r. Wówczas zostanie ogłoszony przetarg na roboty budowlane i wyłonienie wykonawcy robót. Faktyczna budowa wraz z wyposażeniem i uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie powinna się zakończyć w 2028 r. i w tym roku zacząć być udzielane świadczenia w nowych obiektach. Aby przygotować kadry do nowego Centrum, szpital w Ameryce już teraz zaczyna kompletować specjalistów w celu jak najszybszego rozpoczęcia udzielania świadczeń z zakresu psychiatrii dziecięcej.

– Są też inne bardzo ciekawe projekty, jak modernizacja planetarium w Olsztynie czy Europejskie Centrum Copernicus we

Fromborku, oraz przedsięwzięcia, które zostały zaczęte tak naprawdę dużo wcześniej. Myślę tu chociażby o poprawie żeglugi na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich i na Kanale Elbląskim, jak też podnoszeniu jakości życia w miasteczkach sieci Cittaslow. Czy wiemy, kiedy mogą zostać uruchomione środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na te wielkie inwestycje?

– Pierwsze nabory na projekty strategiczne są praktycznie gotowe, a również część beneficjentów deklaruje możliwość złożenia wniosków o dofinansowanie jeszcze w tym roku. W przypadku projektów związków i stowarzyszeń gmin i powiatów niezbędne jest wcześniejsze podpisanie porozumień terytorialnych pomiędzy samorządem województwa a partnerstwami, ale ten etap również zaczęliśmy już realizować i pierwsze porozumienie zostanie podpisane prawdopodobnie jeszcze w październiku. Część inwestycji wymaga natomiast bardziej złożonych

przygotowań i należy się spodziewać ich realizacji dopiero w kolejnych latach wdrażania programu.

– Panie marszałku, gdybyśmy mieli podsumować naszą rozmowę, to o jaką puentę można się pokusić?

– Aspiracje władz samorządowych i mieszkańców województwa sięgające 2030 roku zawierają się w krótkim, lecz jakże znaczącym zdaniu *Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć*. Fundusze Europejskie bez wątpienia zmieniają nasz region i nadal będą go zmieniać. Jednak podmiotem wszelkich programów i działań strategicznych jest człowiek. On jest najważniejszy. Każdy mieszkaniec regionu, niezależnie od wieku, wykształcenia, stanu posiadania, pochodzenia czy płci, powinien mieć takie same możliwości rozwoju i poprawy jakości swojego życia. Od wczesnej edukacji aż po godną, spokojną starość.

KOŚCIOŁY ODZYSKUJĄ BLASK

Ten projekt jest nietuzinkowy, bo trzy parafie połączyły siły, pisząc jeden, wspólny projekt zakładający dofinansowanie z Funduszy Europejskich. Dzięki czemu otrzymały kilkanaście milionów złotych wsparcia na remont i renowację swoich świątyń.

Warmia i Mazury wyludniają się, ubywa więc także parafian. I to jest problem, przed którym stoi także Kościół katolicki. Proboszczowie mają coraz większy kłopot z utrzymaniem świątyń, bieżącymi remontami, które są bardzo kosztowne, bo dotyczą obiektów zabytkowych. Tu z pomocą przychodzą Fundusze Europejskie, z których środki również mogą służyć ratowaniu zabytków, w tym kościołów w naszym regionie. I coraz częściej parafie korzystają z tej ścieżki. Przykładem jest wspólny projekt trzech parafii z Głotowa, Nowego Miasta Lubawskiego i Lubawy. Wprawdzie te dwie ostatnie leżą w diecezji toruńskiej, a Głotowo znajduje się w diecezji warmińskiej, to w ubieganiu się o pomoc liczą się granice województwa warmińsko-mazurskiego.

Trzy parafie, jeden projekt

Parafie pw. św. Tomasza Apostoła w Nowym Mieście Lubawskim, pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny i św. Anny w Lubawie oraz pw. Najświętszego Zbawiciela w Głotowie złożyły wspólny wniosek o dofinansowanie jeszcze z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

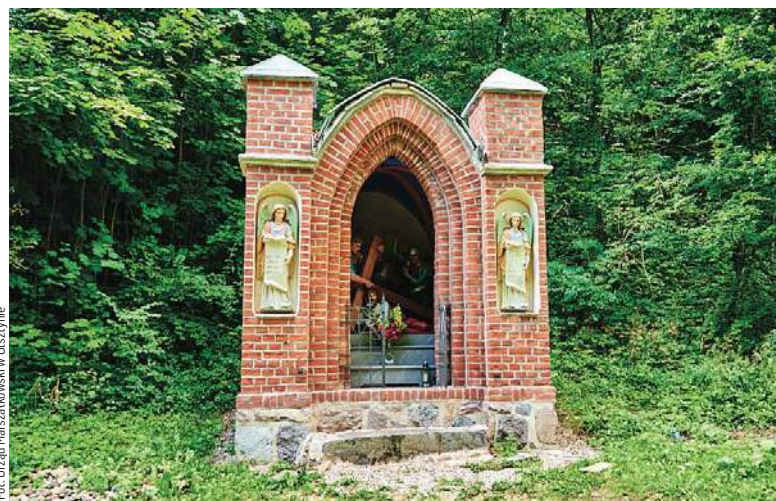
Ich projekt zakłada rewitalizację, adaptację i zagospodarowanie na cele kulturalne i turystyczne zabytkowych obiektów tworzących Szlak Sanktuariów Warmii i Mazur. W Głotowie znajduje się sanktuarium Najświętszego Sakramentu, w Lubawie sanktuarium Matki Bożej Lipskiej, a w Łąkach Bratiańskich koło Nowego Miasta Lubawskiego sanktuarium Matki Boskiej Łąkowskiej, które pozostały po klasztorze franciszkańskim.

Historia tych miejsc jest bogata, a ich ranga ogromna. To też ważne w kontekście rozwoju turystyki, na którą tak stawiają Warmia i Mazury, zwłaszcza prężnie rozwijającej się turystyki pielgrzymkowej. A my na Warmii i Mazurach mamy wszystko, by przyciągnąć pielgrzymów i nie tylko ich. Projekt parafii odnosi się także do turystów, których spotkania z kulturą duchową i materialną regionu wynikają z ciekawości, z chęci zobaczenia miejsc, o których kiedyś czytali lub słyszeli.

Bez wątpienia projekt wpisuje się w segment turystyki religijnej. A ta obejmuje przecież nie tylko pielgrzymów odwiedzających najbardziej znane sanktuaria ku czci Maryi w Gietrzwałdzie – polskim Lourdes, jedynym w kraju oficjalnie uznanym przez Kościół miejscem cudu objawień Matki Boskiej, oraz najpiękniejszym – w Świętej Lipce, zwanej Częstochową Północ, które co roku odwiedza około miliona turystów. Ale też inne sanktuaria mniej znane, mniej zatłoczone i równie piękne, jak Głotowo, które słynie z kalwarii warmińskiej, wzniesionej na wzór jerozolimskiej. Zbudowano ją w XIX wieku za pieniądze miejscowego kupca, który wrócił z pielgrzymki do Ziemi Świętej.

Sanktuarium Matki Bożej Lipskiej

Kalwaria warmińska w Głotowie

Johannes Merten, bo tak zwał się ów kupiec, małe kamyczki, które znalazł na drodze krzyżowej w Jerozolimie, zabrał ze sobą jako relikwie. Zostały umieszczone w kaplicach – stacjach, które powstały w latach 1878-1893 na obszarze 7 hektarów. Zadbano nawet o to, aby wiernie odwzorować długość i nachylenie drogi krzyżowej z Jerozolimy. W sumie w Głotowie jest 14 stacji drogi krzyżowej oraz kaplica Pana Jezusa w Ogrójcu i grotka Matki Bożej z Lourdes ze źródłem. A po poświęceniu od 1894 roku kalwaria stała się miejscem pielgrzymek z całej diecezji warmińskiej.

Sanktuaria wypiękniały

I teraz dzięki Funduszom Europejskim wszystkie stacje wypiękniały. — Cała kalwaria została odnowiona, wszystkie kaplice, figury wewnętrzne. Kaplice odzyskały blask — mówi ks. Marek Proszek, proboszcz parafii pw. Najświętszego Zbawiciela w Głotowie. — Zostało zamontowane też oświetlenie, monitoring i internet, żeby można było zwiedzać sanktuarium przy wykorzystaniu aplikacji mobilnej.

Łąkowskiej w klasztorze w Łąkach. Po pożarze klasztoru cudowna rzeźba została przeniesiona do kościoła w Nowym Mieście Lubawskim.

— Częścią projektu jest utworzenie Muzeum im. Działyńskich, które będzie się mieścić w naszym budynku koło kościoła. Prace związane z ekspozycją potrwać do końca grudnia — dodaje proboszcz Markowski. — W muzeum chcemy umieścić też chorągiew Działyńskich, która przez 400 lat wisiała w kościele, ale 30 lat temu trafiła do konserwacji i jeszcze nie wróciła od konserwatora...

Zakończenie projektu w grudniu

— Niektóre rzeczy jeszcze trwają, bo projekt ma się potrwać do końca grudnia tego roku — zauważa ks. Mieczysław Rozmarynowicz, proboszcz parafii pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny i św. Anny w Lubawie. — A udało się zrobić bardzo dużo, w tym, co jest bardzo ważne, wyremontować dawną wikariatkę (budynek byłej baszty), w której mieścić się będzie główna część Muzeum Ziemi Lubawskiej. Teraz przygotowujemy aranżację wystaw.

Jak dodaje proboszcz Rozmarynowicz, sanktuarium w Lipach cieszy się szczególną estymą wśród nowożeńców. Jest tu więcej ślubów niż w kościele w Lubawie. Ale miejsce jest też przepiękne. Według legendy nad lipą rosnącą w gaju ukazała się jasność, po czym znaleziono figurę Maryi z Dzieciątkiem. Przeniesiono ją do kościoła w Lubawie, ale w niepojęty sposób wracała na miejsce objawienia. Uznano to za znak. Wybudowano tu kaplicę, a później kościół.

Duchowni zgodnie podkreślają, że bez unijnego dofinansowania nie byłoby tych wszystkich prac remontowych. Ze zbiorów parafialnych nie byłoby wstanie wykonać tak wielkich robót konserwatorskich.

— Nie byłoby możliwe, aby parafia swoim sumptem, z ofiar wiernych mogła to zrobić — Ksiądz Rozmarynowicz nie ma wątpliwości.

Wartość całego projektu trzech parafii to prawie 17,2 mln zł, z czego dofinansowanie z Unii Europejskiej wyniosło blisko 12,3 mln zł.

am

Jedna z bram dawnego klasztoru w Łąkach Bratiańskich

PONIEDZIAŁEK • 2 października	
TVP 1	TVP 2
04:35 Klan - telenowela 05:05 Dziedzictwo - serial 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Welon, fura i brawura - reality show 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 BBC w Jedyńce - Złoty wśród zwierząt - dok., Wlk. Bryt., 2021 14:00 Złoty chłopak - serial obyczajowy 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda	05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial 06:20 Program katolicki 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka 07:55 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - mag. kulinarny 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Krok od Nieba - serial kryminalny 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej
	
15:30 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 15:55 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 21:10 Teatr Telewizji - Apetyt na czeresnie - teatr 22:40 Program publicystyczny 23:50 Świat bez fikcji - Trener - dokument 01:00 Ptasek na uwięzi - kom., USA, 1989 03:00 Wymarzony - fab., USA, 2013	17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia - serial 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabular. 22:35 Echo serca - serial 23:30 Ból i blask - dram., Hiszp., 2019. ● 01:35 O mnie się nie martw - serial komedijowy TVP 02:35 Hydrozagadka - kom. krym., Polska, 1970. Tytułową zagadką jest niewytłumaczalne znikanie wody w Warszawie podczas największych upałów. 04:05 Rodzinka.pl - serial kom.

WTOREK • 3 października	
TVP 1	TVP 2
04:35 Klan - telenowela 05:05 Dziedzictwo - serial 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Siatkówka mężczyzn - Polska-Kanada 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedyńce - Film dokumentalny 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:30 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 15:55 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia?	05:35 M jak miłość - serial 06:25 Program ekumeniczny 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka 07:55 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 Czas w las - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:00 Koło Fortuny - extra - teleturniej 15:05 Krok od Nieba - serial kryminalny 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
	
17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:30 Wiadomości - program informacyjny 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 21:10 Reset - dokument 22:30 Lokatorka - serial 23:25 Resortowe Dzieci - rep. 00:05 Magazyn śledczy Anity Gargas 00:45 Dron - akcja, Kan., 2017 02:25 Chichot losu - serial obyczajowy 04:10 Notacje - dokument	18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia - serial 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabular. 22:35 Echo serca - serial 23:35 Bilet na księżyc - obycz., Polska, 2013. Twórcy filmu zabierają widza w sentymentalną podróż do szalonych lat 60., do czasów młodzieżowej kontestacji, hipisów i bigbitowców, do barwnej epoki długo. 01:50 Ból i blask - fab., Hiszp., 2019 ● 03:50 Hikikomori - więźniowie z wyboru - dok., Franc., 2020

TVN	POLSAT
05:35 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:40 Szpital - program obycz. 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program krym. 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
	
20:55 Milionery - program rozrywkowy 21:35 Pati - serial fabularyzowany 22:40 303: Bitwa o Anglię - film wojenny, Polska, Wlk. Bryt., 2018. Film „303. Bitwa o Anglię” pokazuje wydarzenia z perspektywy Jana Zumbacha - legendarnego polskiego pilota, który wraz z innymi pilotami z Dywizjonu 303 imienia Tadeusza Kościuszki stawia opór przeważającym siłom Luftwaffe. 00:50 Szadź - serial, Polska 02:00 Co za tydzień - magazyn 02:40 Dowody zbrodni - serial krym., USA 03:40 Szpital - program obycz. 04:40 Uwaga! - program interw. 04:55 Okazja na dom	18:00 Pierwsza miłość - serial 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Doda. Dream Show 21:05 MEGA HIT - Szklana pułapka 4.0 - sens., USA, Wlk. Bryt., 2007. Internetowi superhakerzy umieszczają w swoim blogu plan zniszczenia naszej cywilizacji. 00:00 W cywilu 5: Pole bitwy - akcja, USA, 2017 02:00 Kłopotliwa żałoba - dram., USA, 2018 04:10 Zjedź Alaskę - program podróżniczo-kulinarny 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVN	POLSAT
05:35 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:40 Szpital - program obycz. 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program krym. 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz. 20:55 Milionery - program rozrywkowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - Kornelia Czajka jest żoną Wojciecha i matką nastoletniego Antoniego, chorego na groźny nowotwór.
	
21:35 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show 22:40 Kuba Wojewódzki - talk-show 23:40 Superwizjer - magazyn reporterów 00:15 Pati - serial. Pati podejmuje trudną decyzję. Dla dobra dzieci wydaje przed sądem pozytywną opinię o Rulewskich. 01:20 Dowody zbrodni - serial kryminalny, USA 02:25 Co za kabaret! - opowieść o niezwykłych twórcach, ich pasji do sceny, emocjach, wzruszeniu i spełnieniu 03:25 Szpital - program obyczajowy 04:25 Uwaga! - program interw. 04:40 Nauka jazdy - reality show 05:10 Recepta na stary dom	17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Ninja Warrior Polska 22:10 Pewnego razu... w Hollywood - dram., USA, Wlk. Bryt., Chiny, 2019. Pełna anegdota i elektryzujących dygresji historia aktora grającego w westernach, który próbuje wrócić na szczyt 01:50 Szklana pułapka 4.0 - sens., USA, Wlk. Bryt., 2007. 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
07:00 Muzyczne poranki 07:50 Niedziela z... Janem Kantym Pawłuskiewiczem 08:45 Informacje kulturalne 09:15 Brunet wieczorową porą - kom. kryminalna, Polska, 1976 11:00 Amerykańskie śniadanie - Rawhide - western, USA, 1959 12:05 Reżyserzy - Don Siegel - dok., Wlk. Bryt., 2018 13:05 Od ucha do ucha - Baśnie z piasku 13:35 Pajęczyna - film TVP 14:35 Urodzeni artyści - Alicja i Grzegorz Bral - rep. 15:15 Informacje kulturalne 15:45 Retro kino - Królowie Słońca - film przygodowo-historyczny, USA, 1964 17:45 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 18:25 Forman vs. Forman - dok., Franc., Czechy, 2019	06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Protegowana - krym., USA, 2021. Po zabójstwie przyjaciół Anna postanawia dokonać zemsty i wraca do Wietnamu w poszukiwaniu śladów zabójcy
	
20:00 Kino Mocnych Wrażeń - W ułamku sekundy - dram., Niemcy, Franc., 2017 ● 21:55 Informacje kulturalne 22:25 Panorama kina polskiego - Popiół i diament - dram., Polska, 1958 00:20 Galeria sztuki na ekranie - Leonardo i jego dzieła. - dok., Wlk. Bryt., 2021 01:20 Most na Renie - dram. wojenny, USA, 1969 03:30 Scena muzyczna - Chłopcy kontra Basia - koncert 04:30 Informacje kulturalne 05:05 Teledyski 05:35 Afisz kulturalny ekstra 05:50 Jeszcze więcej kultury	22:10 Smak zemsty: Peppermint - akcja, Hong Kong, USA, 2018. Trzymający w napięciu film akcji o tym, jak mogą potoczyć się losy zwykłych ludzi, gdy system sprawiedliwości ich zawiedzie. 00:20 Champion 2 - akcja, USA, 2006. George „Iceman” Chambers to światowej klasy bokser. Sportowiec przyjeżdża do Rosji i wkrótce w podejrzanych okolicznościach trafia do lokalnego więzienia. 02:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:35 Taki jest świat 04:20 Menu na miarę 05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVP Kultura	TV Puls
07:00 Muzyczne poranki 08:10 Trzeci punkt widzenia 08:50 Informacje kulturalne 09:15 Dwie Joasie - kom., Polska, 1935 11:00 Rodzina Kanderów 12:15 Alice Guy, zapomniana kobieta - Opowieść o jednej z pierwszych kobiet, które tworzyły początki kinematografii 13:20 Jonasz w brzuchu Lewiatana - dok. 14:45 Forman vs. Forman - dok., Franc., Czechy, 2019 16:20 Informacje kulturalne 16:45 W zalewie reklamy - dok. 18:10 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Georgijs Osokins - rozmowa 18:50 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny 20:00 Teatr Telewizji - Księżyc i magnolie - spektakl teatralny 21:15 Informacje kulturalne	06:00 Kobra - oddział specjalny - serial krym. 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Kickboxer - akcja, USA, 1989. Eric Sloane to mistrz świata w kickboxingu. Mężczyzna wybiera się do Tajlandii, aby stoczyć walkę z Tong Po, najlepszym zawodnikiem w kraju.
	
21:45 Lekkie obyczaje - Biegnąć pod wiatr - dram. sportowy, Niemcy, 2019. Dwóch młodych Etiopczyków walczy o swoje marzenia. 23:55 Kino Mocnych Wrażeń - W ułamku sekundy - dramat., Niemcy, Franc., 2017 ● 01:55 Panorama kina polskiego - Popiół i diament - dram., Polska, 1958. 8 maja 1945 roku. Młody akwiew Maciek Chelmicki otrzymuje rozkaz zastrzelenia sekretarza KW PPR - Szczuki. 03:45 Informacje kulturalne 04:15 Teledyski 05:45 Kultura 2 - Jeszcze więcej kultury	22:00 Mechanik: Prawo zemsty - akcja, USA, 2011. Elitarny zabójca wprowadza w tajniki swojego zawodu ucznia, który ma powiązania z jedną z jego ofiar. 23:50 Niepokonany 3: Odkupienie - akcja, USA, 2010. Yuri Boyka (Scott Adkins) za wszelką cenę próbuje odzyskać godność i status najlepszego zawodnika na świecie. 01:50 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 04:35 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Nash Bridges - serial

TVN 7	TV 4
04:55 Szkoła - Ela Nowik odkąd zrobiła karierę w zespole disco polo, pogorszyła się w nauce... 06:50 Szpital - program obycz. 07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Mamma mia! - reality show 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Szpital - program obycz. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz nowy dom - reality show 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Kochane Pieniądże - serial obyczajowy 11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi - serial 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol - serial kryminalno-obyczajowy 23:05 Oldboy: Zemsta jest cierpliwa 01:20 Food Factory 02:20 Śmierć na 1000 sposobów 02:50 Super-Ludzie 03:50 Trans World Sport
	
21:00 Saga Zmierzch: Przed świtem Część I - horror, USA, 2011. Bella odkrywa, że jest w ciąży. To szczęśliwe zdarzenie wprowadza w życie Belli i Edwarda wiele zamieszania. 23:30 15:17 do Paryża - sens., USA, 2018. Świat w napięciu śledzi doniesienia o udaremnieniu ataku terrorystycznym na pociąg Thalys 9364 zmierzający do Paryża. Tragedii zapobiegli trzej odważni młodzi Amerykanie. 01:30 Hotel Paradise - Rajskie rodzenie - reality show 02:35 NASA - archiwum tajemnic - serial dok. 03:35 Mój sąsiad morderca	09:15 Słowo życia 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezpieczeństwa Państwa 11:30 Polskie dziedzictwo 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Na bezdrożach tożsamości. Chaco 13:10 Jej misja trwa 13:30 Msza święta 14:30 Lalka 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuaria polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 17:00 Świadkowie 17:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja w parafii pw. św. Mikołaja 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat 22:30 Znaleźć, zobaczyć, pochować 23:00 My chcemy Boga!

TVN 7	TV 4
04:55 Szkoła - Sara Czarnecka ma problemy z fizyką i wciąż dostaje złe stopnie. Mówi koleżankom, że chce się targnąć się na swoje życie. 06:50 Szpital - program obyczajowy 07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Szpital - program obycz. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz nowy dom - reality show 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Kochane Pieniądże - serial obyczajowy 11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi - serial 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol - serial kryminalno-obyczajowy 23:00 Wolna chata 01:00 Fabryka jadenia 02:00 Śmierć na 1000 sposobów 02:30 Interwencja
	
20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Ostatnia misja USS Indianapolis - film wojenny, USA, 2016. W okolicach Filipin amerykański krążownik USS Indianapolis zostaje zatopiony przez japońską łódź podwodną. Rozpoczyna się dramat załogi. 23:40 Oszukać przeznaczenie - horror, USA, 2000. Zaraz po zajęciu miejsca w samolocie Alex ma przerażającą wizję, że tuż po starcie samolot eksploduje w powietrzu. 01:45 Hotel Paradise - reality show 02:50 NASA - archiwum tajemnic - serial, Wlk. Bryt. 03:50 Mój sąsiad morderca	09:55 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:55 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:50 Siostry Magdalenki od Pokuty 13:20 Słowo życia 13:30 Msza święta 14:30 Władysław hr. Zamoyski 15:35 Pod opieką Limanowskiej Pani 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Życie wg. świętego Jana Pawła II 17:10 Prosto o gospodarce 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Każdy małuch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski

ŚRODA • 4 października

TVP 1	TVP 2
04:40 Klan - telenowela 05:05 Dziedzictwo - serial 07:00 Transmisja Mszy Świętej - magazyn 07:30 Zrzuńcowani odbudowani - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Siatkówka mężczyzn - Polska-Meksyk 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:50 Natura w Jedynce - film dokumentalny 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:30 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 15:55 Dziedzictwo - serial	05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial 06:25 Pozyteczni.pl - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka 07:55 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 Zaginione-odnalezione - Michał Gorstkin-Wywiórski „Chata w śniegu” - Claude Monet „Piąta w Pourville” - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Krok od Nieba - serial krym.

17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist.
21:10 Tu mówi Polska - program publicystyczny
22:25 Dla niej wszystko - thriller, USA, 2010
00:45 Architekt wolności - dok.
01:55 Tajemnice rodu Valentów - serial obycz.
04:05 wojsko-polskie - reportaż

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:40 Przepis dnia
20:55 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial fabular.
22:35 Echo serca - serial
23:35 Dzieci zostają z tobą! - kom., Niemcy, 2017. Po 15 latach małżeństwa Toni i Marc postanawiają się rozstać...
01:20 Bolivar - serial kostium.
02:15 Marek Edelman...i była miłość w getcie - dok., Polska, Niemcy, 2018
03:55 Echo serca - serial

TVN

05:35 Uwaga! - program interw.
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Doradca smaku - program kulinarny
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:40 Szpital - program obycz.
15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program krym.
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:40 Sport; Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw.
20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy

21:35 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy
22:45 Ostatni władca wiatru - przyg., USA, 2010. Zachwycająca wizualnie opowieść o walce dobra ze złem.
00:45 Bitwa o gości - reality show
02:15 Superwizjer - magazyn reporterów
02:50 Dowody zbrodni - serial krym., USA
03:50 Uwaga! - program interwencyjny
04:10 Nauka jazdy - reality show
04:40 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:05 Okazja na dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - Do Malanowskiego zgłasza się Jan Makowski. Zleca detektywowi obserwację żony znanego malarza.
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów

16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial paradok.
18:00 Pierwsza miłość - serial.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Zrobmy sobie wnuka - kom., Polska, 2003
22:00 Żony Warszawy
23:05 Temptation Island Polska - reality show
00:05 Warcraft: Początek - fantasy, przygod., Chiny, USA, Kan., Jap., 2016. Pomiędzy rasami orków i ludzi wybucha krwawa wojna o terytorium.
02:50 Nasz Nowy Dom
03:55 Zjedz Alaskę
04:40 Disco Gramy

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:40 Wędrowiec Polski - Tarnów - reportaż
08:15 Wydarzenia aktualne
08:45 Informacje kulturalne
09:15 Krag - dram., Franc., 1950
11:00 Rodzina Kanderów - serial obyczajowy
12:15 ... i nie żałuj tego - dok.
13:20 Awatar, czyli zamiana dusz - fantast., Polska, 1964
14:50 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny
15:55 Informacje kulturalne
16:25 Przez łyż do szczęścia - dram., Polska, 1939
18:10 Księga Przestrzni - Fundamenty zdrowia i relaksu - prog. edukac.
18:50 Którędy po sztukę - Gdańska szafa sieniowa - magazyn
19:00 Scena muzyczna - Marek Bracha i Aleksander Dębicz - koncert

20:00 Na wschód od Hollywood - Anioł - fab., Argent., Hiszp., 2018
22:00 Informacje kulturalne
22:30 Genialna przyjaciółka - serial, Włochy, 2022
23:40 Tanie Dranie - Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show
00:25 Więcej niż fikcja - Eksperyment w Juilliard: malarka i muzyk - dok., Wlk. Bryt., 2016
02:00 Jazz.pl - Big Band Śląski - koncert
03:35 Lekkie obyczaje - Biegnać pod wiatr - dram., Niemcy, 2019
05:40 Afisz kulturalny ekstra
05:55 Jeszcze więcej kultury

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial krym.
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Ja, Frankenstein - akcja, USA, Australia, 2013. Adam, potwór stworzony przez doktora Frankenstein, od ponad 200 lat żyje samotnie, starając się ukryć swoją naturę przed ludźmi.

21:50 Hansel i Gretel: Łowcy czarownic - akcja, USA, 2013. Rodzeństwo Hansel i Gretel znalazło nietypowy zawód - stało się doskonale wyszkolonymi, zawodowymi łowcami czarownic.
23:40 Coś za mną chodzi - horror, USA, 2014
01:50 Dzielnica strachu - serial kryminalny
02:40 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
03:40 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
04:20 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7

04:50 Szkoła - program obyczajowy
06:45 Szpital - program obycz.
07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - program obycz.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - Paweł i Karol to bracia, którzy razem prowadzą agencję reklamową...
16:55 Szpital - program obycz.
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show

21:00 Pieniądze to nie wszystko - kom., Polska, 2001. Biznesmen Tomasz Adamczyk (Marek Kondrat), chce zrezygnować z prowadzenia interesów w branży alkoholowej i poświęcić się swojej pasji życiowej - filozofii.
23:20 Wykapany ojciec - kom., USA, Indie, Kan., 2013. Dave jest beztrojskim, sympatycznym i niezbyt odpowiedzialnym facetem, zupełnie nieprzygotowanym na wiadomość, że jest ojcem 533 dzieci...
01:30 Hotel Paradise - reality show
02:30 NASA - archiwum tajemnic - serial dok.
03:30 Mój sąsiad morderca

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji
08:00 Nasz nowy dom - reality show
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Kochane Pieniądze - serial obyczajowy
11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
12:55 Detektywi w Akcji - serial krym.
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny
15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 Love Island. Wyspa miłości
Nerve
01:05 Fabryka jadenia
02:05 Gwiazdy Kabaretu
02:25 Disco Polo Life
03:25 Top 10 - Lista Przebojów

09:00 Msza Święta z udziałem nowych kardynałów i Kolegium Kardynałów
10:50 Święty na każdy dzień
11:00 W gotowości
11:25 Jestem mamą
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Dziewica Orleańska wg. Jana Matejki
13:10 Skrzydła miłości
13:30 Msza święta
14:30 Rodzina Polanieckich
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Wę-drowiec Polski
17:00 Po stronie prawdy
17:55 Poczet Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści z Księgi Cnót
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widenia
22:00 Przygody pana Michała
22:30 Marusz
- Tatrzański Orzeł

CZWARTEK • 5 października

TVP 1	TVP 2
04:35 Klan - telenowela 05:05 Dziedzictwo - serial 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Dobre historie - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedynce - dok., 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości; Pogoda 15:30 Gra słów. Krzyżówka 15:55 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela	05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial 06:20 Czas w las - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka 07:55 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 W kotle historii - Co jest edukacją? Liceum Krzemienieckie otwiera podwoje. - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabular. 15:00 Koło Fortuny - extra - teleturniej 15:05 Krok od Nieba - serial krym. 16:00 Koło fortuny - teleturniej

18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Ojciec Mateusz - serial
21:30 Sprawa dla reportera
22:35 Magazyn śledczy Anity Gargas
23:10 Ocaleni - reality show
00:15 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - Tanie Dranie - talk-show
00:55 Resortowe Dzieci - rep.
01:35 Archiwista 2 - serial krym.
02:30 Tajemnice rodu Valentów - serial obycz.
03:40 Ocaleni - reality show

16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:35 Barwy szczęścia - serial - teleturniej
21:45 Polskie Biesiady - Imieninowa - widowisko
23:10 Ślicznotki - krym., USA, 2019. Destiny i Ramona są związane z jednym z nowojorskich klubów nocnych ze striptizem.
01:10 Bolivar - serial kostium.
02:10 Bilet na księżyc - obycz., Polska, 2013. Twórcy filmu zabierają widza w podróż do szalonych lat 60.
04:15 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Doradca smaku - program kulinarny
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:40 Szpital - program obycz.
15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
16:50 Zapisane w gwiazdach - program
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:40 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw.
20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
22:45 American Pie: Wesele - kom., USA, Niemcy, 2003. Jim (Jason Biggs) postanawia oświadczyć się ukochanej Michelle (Alyson Hannigan). Dziewczyna euforycznie przyjmuje oświadczenie.
00:45 Polityka - kom., Polska, 2019. Film pokazujący środowisko polskich polityków poza kamerami i publiczny wystąpienia.
03:30 Szpital - program obycz.
04:30 Nauka jazdy
05:00 Recepta na stary dom

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradok.
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.

18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Nasz Nowy Dom
21:10 Przyjaciółki - serial
22:10 Pod słońcem Toskanii - obycz., USA, Włochy, 2003. Pisarka Frances Mayes (Diane Lane), przeżywa kryzys Wyjeżdża do Toskanii, gdzie niespodziewanie kupuje willę...
00:50 Rycerz Króla Artura - kostiumowy, USA, 1995. Lancelot (Richard Gere) ratuje z opatów narzeczoną króla Ginewrę (Julia Ormond).
03:40 Nasz Nowy Dom
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Teleszkupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:45 Księga Przestrzni - Fundamenty zdrowia i relaksu
08:25 Którędy po sztukę - Gdańska szafa sieniowa - magazyn
08:40 Przez łyż do szczęścia - dram., Polska, 1939
10:25 Co mówią lekarze - film krótkometrażowy
11:00 Rodzina Kanderów
12:10 Tysła von Rydingsvard: artystka niezależna - dok.
14:20 Scena muzyczna - Marek Bracha i Aleksander Dębicz - koncert
15:15 Informacje kulturalne
15:45 Wenecja - dram., Polska, 2010
17:55 Wędrowiec Polski - Tarnów - reportaż
18:35 Kabaret Starszych Panów - Nieznani sprawcy - widowisko

20:00 Czwartkowy klub filmowy - Wstęp do filmu - Śmierć na Nilu
20:05 Czwartkowy klub filmowy - Śmierć na Nilu - film kryminalny, Wlk. Bryt., 1978
22:35 Informacje kulturalne
23:00 Głina - serial kryminalny
24:00 Na wschód od Hollywood - Anioł - fab., Argent., Hiszp., 2018
02:10 Kino nocne - Sól Ziemi - dok., Brazylia, Franc., Włochy, 2014
04:10 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Georgijs Osokins - rozmowa
04:50 Informacje kulturalne
05:30 Afisz kulturalny ekstra
05:45 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Taxi 4 - kom., Franc., 2007.
21:55 Straszny film 5 - kom., USA, 2013. Młode małżeństwo adoptuje trójkę dość specyficznych dzieci...

23:40 Biznes się kręci - kom., Franc., 2019. Cała załoga agencji komunikacyjnej Happy Few świętuje sukcesy. Zabawa nie trwa jednak długo... rozpoczyna się kontrola podatkowa.
01:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny
02:25 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
03:40 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
04:20 Z archiwum policji - program kryminalny
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7

04:50 Szkoła - Mieszkająca ze sobą para licealistów ciągle imprezuje i zaniedbuje naukę...
06:45 Szpital - program obycz.
07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zapisane w gwiazdach - program paradokument.
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - program obycz.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show

21:00 Miss agent - kom., USA, 2000. Terroryzujący od lat Amerykę psychopatyczny morderca ostrzega, że tym razem zaatakują uczestniczki konkursu piękności. FBI nie zamierza dopuścić do tragedii.
23:20 Seks w wielkim mieście II - kom., USA, 2010. Cztery przyjaciółki pragną odciąć się od problemów. W tym celu wylatują do Zjednoczonych Emiratów Arabskich, gdzie wpadają w pułapkę różnic kulturowych.
02:25 Hotel Paradise - reality show
03:25 NASA - archiwum tajemnic - serial dok., Wlk. Bryt.

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji
08:00 Nasz nowy dom - reality show
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Kochane Pieniądze - serial obyczajowy
11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
12:55 Detektywi w Akcji - serial krym.
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny
15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 Love Island. Wyspa miłości
22:00 Krejzi Patrol - serial
23:05 Wszyscy jesteście Chrystusami
01:25 Śmierć na 1000 sposobów
02:25 Disco Polo Life
03:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Teleszkupy

09:00 Na zdrowie
09:20 Opowieści z Księgi Cnót
09:45 Święty na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Myśląc Ojczyzna
11:35 Przyroda i ludzie
12:00 Otwarcie Muzeum „Pamięć i Tożsamość” im św. Jana Pawła II
15:20 Szkaplerz - znak Maryi
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
16:35 Regał
17:00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu
19:25 Akademia pro-life
19:30 Przyjaciele i bohaterowie
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Głos Polski
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widenia
22:00 Przygoda pana Michała
22:30 Gala Operetkowa - Od Wiednia do Budapesztu - Budapeszt
23:40 Miasto umarłych. Wileński cmentarz na Roscie

GMINA GIETRZWAŁD

REMONTOWANE ULICE, PRZEBUDOWYWANE SZKOŁY

GMINA GIETRZWAŁD I UMIEJĘTNE POZYSKIWANIE FUNDUSZY SPRAWIA,
ŻE NAWET MNIEJ ZASOBNE GMINY ZMIENIAJĄ SVOJE OBLICZE.

DOBRYM PRZYKŁADEM JEST GMINA GIETRZWAŁD,
GDZIE REMONTOWANE SĄ ULICE I PRZEBUDOWYWANE SZKOŁY.

MODERNIZOWANA JEST OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW ORAZ STACJA UZDATNIANIA WODY.

bryłą, a salą gimnastyczną oraz oddział przedszkolny. Wymieniony został również kocioł centralnego ogrzewania na gaz oraz grzejniki. Teraz zamiast jednego wielkiego kotła w użyciu będą trzy niewielkie. Pomimo trzech kotłów, zużycie gazu zmniejszy się o jedną trzecią (dofinansowanie to aż 4 861 342,78 zł przy całkowitej wartości inwestycji 5 746 268,06 zł).

Za pozyskane środki z Polskiego Ładu przebudowana ma być również stacja uzdatniania wody w Biesalu wraz z budową wodociągu do Podlejek oraz sieciowe tłocznie ścieków w Biesalu i Podlejkach (dofinansowanie 3 790 500 zł przy całkowitej wartości inwestycji 3 990 000 zł). Rozbudowana oraz zmodernizowana zostanie także oczyszczalnia ścieków w Gietrzwałdzie wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej sanitarnej i wodociągowej w rejonie Gietrzwałdu (dofinansowanie 12 201 200 zł przy całkowitej wartości inwestycji 12 980 000 zł).

Liliowa, Fiolkowa, Makowa, Jaśminowa, Tulipanowa, Lawendowa oraz Aksamitna... Teraz nie tylko nazwy ulic będą pięknie brzmiały, ale same ulice pięknie wyglądały. Mowa o osiedlu Kwiatowym w Sząbruku, gdzie ulice zostaną wyremontowane dzięki czemu poprawi się poziom bezpieczeństwa oraz komfort życia mieszkańców. Przebudowa obejmie aż 1,4 km długości dróg. Wspomniana „rymowanka” powstała nieprzypadkowo, bo źródłem dofinansowania przebudowy ulic jest Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (wartość projektu to 3 970 196,36 zł brutto, z czego ze środków UE: 2 487 102,00 zł). To jednak tylko preludium, do dość sporej puli pieniędzy pozyskanych w ostatnim czasie na inwestycje w gminie z Polskiego Ładu.

Jan Kasprowicz, wójt gminy Gietrzwałd uczestniczył w zorganizowanej we wrześniu w Szczytnie konferencji poświęconej Rządowemu Programowi Inwestycji Strategicznych Polski Ład – edycja szósta PGR, w czasie której zostały ogłoszone wyniki lipcowego naboru wniosków. Dzięki staraniom wójta gmina Gietrzwałd pozyskała z tego programu aż 5 mln złotych na rozbudowę szkoły podstawowej w Sząbruku. Tym razem województwo warmińsko-mazurskie zostało najbardziej docenione, bo z łącznej puli 4,5 mld złotych do naszego regionu trafiło aż 337 mln złotych.

- To jest bardzo potrzebna inwestycja, bo długofalowa, w przyszłość – mówi Jan Kasprowicz i dodaje. - Kto myśli na dziesięciolecie wprzód, wówczas inwestuje w naukę i edukację

najmłodszych. Zakres przedsięwzięcia obejmuje rozbudowę budynku szkoły podstawowej w Sząbruku o nowe skrzydło oraz przebudowę bryły głównej w celu zwiększenia liczby i powierzchni sal lekcyjnych. Planuje się też urządzenie nowego placu zabaw. Rozbudowa ma się zakończyć w 2025 roku. Udział własny gminy to nieco ponad 102 tys. zł, czyli zaledwie kilka procent całej wartości inwestycji!

Przy okazji wójt Jan Kasprowicz spotkał się z premierem Mateuszem Morawieckim a także z Olgą Semeniuk-Patkowską, sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii oraz Pełnomocnikiem Rządu ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Wójt rozmawiał także z Błażem Pobożym, podsekretarzem stanu w Ministerstwie Spraw

Wewnętrznych i Administracji. Takie wydarzenia są też doskonałą okazją do wymiany doświadczeń z innymi władzami.

Warto wspomnieć, że istotą Polskiego Ładu, rządowego planu rozwoju rozpisane na lata, jest pomoc w wyjściu z kryzysu wywołanego pandemią COVID-19. Ale nie tylko, bo tutaj chodzi także o epokowy skok cywilizacyjny. Dzięki programowi każdego roku w polską gospodarkę wpompowane są miliardy złotych. Korzystają z tego różne jej obszary, od edukacji po zdrowie.

Na zaawansowanym etapie jest przebudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gietrzwałdzie. Tu również pozyskano środki z Polskiego Ładu. Dzięki inwestycji podniesiony został dach szkoły na głównym budynku, dobudowany łącznik pomiędzy główną

Gmina Gietrzwałd staje się coraz lepszym miejscem do zamieszkania na mapie pięknego regionu Warmii i Mazur. Na stronie internetowej Urzędu Gminy w Gietrzwałdzie (<https://gietrzwald.pl/urzed-gminy/sprzedaz-nieruchomosci>) widnieje wykaz nieruchomości przeznaczonych na dzierżawę, pod najem lub sprzedaż. Oferowana jest m.in. działka niezabudowana w Podlejkach, Rapatach czy Barwinach oraz w dom w Gronitach.

Oferowane są m.in. działki niezabudowane w Nagładach czy Barwinach oraz w dom w Gronitach.

PACJENT PRZED WSZYSTKIM!

— OTWIERAMY DZIŚ OFICJALNIE NASZĄ PRACOWNIĘ ENDOSKOPII. PRZY TEJ OKAZJI CHCIAŁBYM POKAZAĆ, W JAKI SPOSÓB REALIZUJEMY CELE NASZEGO SZPITALA, A ZWŁASZCZA TEN JEDEN NADRZĘDNY: ZDROWIE NASZYCH PACJENTÓW. A MAMY ICH NIE TYLKO Z CAŁEGO MIASTA I WOJEWÓDZTWA, ALE WŁAŚCIWIE Z CAŁEGO KRAJU — PRZYWITAŁ GOŚCI RAFAŁ LASZCZAK, P.O. DYREKTORA MIEJSKIEGO SZPITALA ZESPOLONEGO W OLSZTYNIE.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@
gazetaolsztynska.pl

Otrzymaaliśmy dużo nowego sprzętu: 4 gastroskopy, 3 kolonoskopy oraz duodenoskop, które w tej chwili możemy wykorzystać do zwiększenia liczby wykonywanych badań — mówi dr Barbara Kiejzik-Wilczewska, specjalista z zakresu chorób wewnętrznych i gastroenterologii, koordynator Pracowni Endoskopowej Miejskiego Szpitala Zespólnego w Olsztynie. — Dzięki temu możliwa była modernizacja pracowni endoskopowej. Otrzymaaliśmy również specjalistyczne szafy do suszenia i przechowywania endoskopów. Ponadto na wyposażeniu pojawiły się dwa stoły zabiegowe z udźwigniem do

250 kg, które mogą być bezpiecznie wykorzystywane przy badaniu pacjentów, w tym bariatrycznych. Do tej pory był to problem, a przecież każdy pacjent bariatryczny przed podjęciem decyzji o zabiegu wymaga diagnostyki, w tym wykonania gastroskopii. To jest obligatoryjne, no i teraz na miejscu mamy odpowiedni sprzęt.

Wszystko w jednym miejscu

A to oznacza, że wiele się na pewno zmienia. Do istniejącego wyposażenia doszły także dwa nowe procesory z torem wizyjnym wykorzystane w pracowni, a także na bloku operacyjnym. To bardzo ułatwia lekarzom pracę, ale też zapobiega szybszemu zużyciu sprzętu, bo po prostu nie trzeba go stale przewozić po piętrach, co zaawansowanej elektronice na pewno nie sprzyjało.

— Zwiększenie ilości sprzętu to najważniejsza rzecz w zmodernizowanej pracowni — mówi dr Barbara Kiejzik-Wilczewska. — W chwili obecnej mamy dużą liczbę aparatów i to najbardziej ułatwia nam pracę. Wykonujemy około 17-18 badań dziennie i są to w większości pacjenci ambulatoryjni. Są to przede wszystkim badania diagnostyczne, ale również procedury zabiegowe, takie jak polipektomia, założenie PEG czy zabiegi ECPW.

Jak nowo otwierana pracownia endoskopowa wpisuje się na mapie naszego województwa, regionu?

— Jeżeli chodzi o badania ambulatoryjne — myślę, że wykonujemy mniej więcej tyle samo badań, co inne tego typu pracownie. Na pewno od nich nie odbiegamy, a teraz dzięki nowemu sprzętowi — przede wszystkim dzięki zwiększeniu ilości sprzętu — tudzież myjni, co jest czasami tym wąskim gardłem, bo jednak każdy aparat wymaga dezynfekcji — tę liczbę wykonywanych badań na pewno będziemy mogli zwiększyć — uważa dr Barbara Kiejzik-Wilczewska.

— W tej chwili endoskopów mamy łącznie 17 — w tym 8 gastroskopów i 6 kolonoskopów. Przy tej liczbie pacjentów, których

Endoskopy właśnie zostały umyte

Barbara Kiejzik-Wilczewska, koordynator Pracowni Endoskopowej Miejskiego Szpitala Zespólnego w Olsztynie

przyjmujemy, to już jest dużo. No, i trzy myjni dwustanowiskowe, które bardzo ułatwiają naszą pracę — dzięki nim po godzinie aparaty są ponownie zdezynfekowane i gotowe do badań. Wszystko to zapewnia ciągłość pracy i pozwala zwiększyć liczbę procedur, szczególnie tych ambulatoryjnych, bo dla samego szpitala jesteśmy wydolni. Ale przede wszystkim chodzi o to, by pacjent nie oczekiwał w kolejce i żeby była większa dostępność — dodaje.

— Nie byłyby te zakupy możliwe, gdyby nie doskonała koordynacja kilku instytucji — mówi dyrektor Rafał Laszczak. — Przede wszystkim Urząd Marszałkowski i dofinansowanie z Unii Europejskiej — 2,3

mln złotych. Swoją wkład włożyło też miasto — ok. 300 tys. Szpital z własnych środków dołożył kolejne 400 tys. Razem wzięwszy ta nowa inwestycja kosztowała ponad 3 mln złotych. Czyli wspólny cel, wspólna koordynacja kilku instytucji i tak realizujemy kolejne inwestycje.

Najważniejsi są ludzie

— Chciałbym serdecznie pogratulować tego nowego sprzętu — mówił Piotr Grzymowicz, prezydent Olsztyna. — Ale przede wszystkim pragnę pogratulować umiejętności, bo przecież sprzęt służy ludziom, ale też wymaga specjalistów. Tak, by jak najlepiej wykorzystać go dla dobra pacjentów. A do tego muszą być przygotowani lekarze, pielęgniarki,

uda nam się zrealizować coś, na co czekają chyba wszyscy pacjenci, a czego jeszcze w Olsztynie nie ma. Wiadomo przecież, że badania endoskopowe nie należą do najprzyjemniejszych. Wiadomo też, że są potrzebne, wręcz niezbędne. Ale czasami po prostu się nie da, a czasami wewnętrzny strach pacjenta jest ogromny. Tutaj chcemy wyjść naprzeciw im potrzebom i rozpocząć badania endoskopowe wznieszeniu ogólnym w trybie ambulatoryjnym. Tak, żeby pacjent nie musiał być hospitalizowany. Jest to wiele wygodniejsze dla pacjenta, a dodatkowo obniża koszty.

— Na koniec chciałbym wspomnieć o jednym małym zdarzeniu, które świetnie pokazuje jak do niektórych kwestii podchodzą faceci, a już zwłaszcza faceci-ekonomiści...! — wspomniał dyrektor Rafał Laszczak. — Najpierw stanęło na tym, że sprzęt kupujemy oczywiście nowiutki, ale spróbujemy wykorzystać stare meble. Na tę wiadomość pani doktor Barbara Kiejzik-Wilczewska nagle wpadła do mojego gabinetu — wpadła, ale szczęśliwie w miarę ostrożnie, bo do tego wszystkiego potrzebny byłby jeszcze remont drzwi i futryny do mojego gabinetu...! W każdym razie wytłumaczyła mi zwięźle, że te stare meble jednak już do niczego się nie nadają. Muszą być nowe. Dzięki współpracy z naszym wieloletnim kontrahentem, firmą Mentor — otrzymaliśmy dodatkowo darowiznę w wysokości 26 tys., na zakup nowych mebli. Wszystko po to, by nasi pacjenci mogli szybko uzyskać diagnozę i żeby ich leczenie przebiegało w najbardziej komfortowych warunkach.

Na przyszłość

— W najbliższym czasie chcemy zwiększyć liczbę badań ambulatoryjnych — zapowiada dr Barbara Kiejzik-Wilczewska. — I wkrótce zyskamy taką możliwość, dzięki czemu skrócimy kolejki, bo wiadomo, że dla każdego pacjenta najważniejszy jest czas: żeby przeżyć badanie już, teraz. To jest jego zdrowie. A na koniec mam nadzieję, że prawdopodobnie z początkiem nowego roku

Modernizacja Pracowni Endoskopii MSZ w Olsztynie dofinansowana została z projektu „Doposażenie MSZ w Olsztynie w nowoczesny sprzęt medyczny” w ramach Osi Priorytetowej 13 — „Odporna i zdrowa gospodarka przyszłości”, Działania 13.2 — „Ochrona Zdrowia” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

MAGDALENA MARIA
BUKOWIECKA
m.bukowiecka@
gazetaolsztynska.pl

To już oficjalne: od prawie tygodnia w Polsce trwa kalendarzowa jesień.

Wszyscy jej wielbiciele — włączając do tego zaszczytne grono oczywiście mnie — cieszą się na zbieranie kolorowych liści i kasztanów, na grzybobrania i dobieranie koloru cienkich welurowych rękawiczek do kolejnych jesiennych płaszczyków... W 2019 roku w plebiscycie Młodzieżowe Słowo Roku zgłoszono nawet takie słowo — jesieniara. Wedle definicji PWN jest to miłośniczka jesieni, dziewczyna lubiąca jesień, manifestująca sympatię dla tej pory roku, jesiennych ubiorów, nastrojów, napojów, osoba, która kocha jesień, wieczory spędza pod kocem pijąc herbatę lub kakao i czytając książki. Ma zapas zapachowych świeczek i swetrów — no, opis mnie taki, że nic dodać — nic ująć!

I jak każda jesieniara — wielką miłością pałam też do dyń. Przy czym gatunek nie ma większego znaczenia — już bardziej liczy się dla mnie kolor: wygrywa zdecydowanie każdy odcień pomarańczowego!

Tymczasem pragnę przypomnieć, że dynia to znacznie więcej niż dekoracja naszej jesiennej werandy, balkonu czy kuchni. Dynia to też smaczne i pożywne warzywo — dodanie jej do różnych potraw może zaskakująco odmienić ich smak i zapach, a nasz organizm skorzysta na dostarczanych przez dynię składnikach odżywczych. Od latte z przyprawami dyniowymi po chleb dyniowy — produkty o smaku dyni są popularne w tych bardziej przytulnych jesiennych miesiącach. Ale prawdziwa dynia to coś więcej niż tylko wzmacniacz smaku sezonowych przysmaków — bo ma imponujące korzyści zdrowotne!

Dynia — czyli co?

Dynia pochodzi ze strefy klimatu gorącego i ciepłego Ameryki. Jest rośliną jednoroczną, ma gładką, lekko prążkowaną skórkę oraz ciemnożółte do pomarańczowego zabarwienie. Ze względu na swoje

walory zdrowotne i szerokie zastosowanie w kuchni, uprawiana jest obecnie niemal na całym świecie. Charakteryzuje się długimi płóściami łodygami z wąsami czepnymi. Pośród rozłożystymi liśćmi wyrastają jadalne owoce dyni, które z botanicznego punktu widzenia nazywane są... jagodami. Mimo, że dynia dość często zaliczana jest do owoców, w kulturze mocno zakorzeniła się jako warzywo.

Dynie słyną z wszechstronnego zastosowania w kuchni, od zup i sałatek po przetwory i ciasta. Są bogate w witaminy, minerały i przeciwutleniacze, dzięki czemu stanowią pożywny dodatek do każdej diety. Dynia jest kuzynem rodziny melonów i podobnie jak wiele melonów, dynię można zjeść w każdej części, łącznie z nasionami i skórką, co czyni ją fantastycznym wyborem dla osób dbających o minimalizację marnowania żywności. Dynię można również spożywać w postaci puree z puszki, co pomoże miłośnikom dyni pominąć wszelkie prace przygotowawcze, gdy chcą dodać dyni do koktajlu, muffinów i innych przepisów. Na co działa dynia?

Na jelita

Dynia może wspierać zdrowie naszych jelit. Błonnik to kluczowy składnik odżywczy, który wspiera zdrowie jelit poprzez regulację mikroflory jelitowej i pomaga w promowaniu regularnych wypróżnień. Jedna filiżanka puree z dyni w puszkach zawiera aż 7 g błonnika, co stanowi prawie 30 proc. zalecanego dziennego spożycia. Niektóre dane pokazują, że skórka dyni zawiera nierozpuszczalne w alkoholu polisacharydy, które mają tendencję do zmniejszania poziomu kwasu żółciowego i wspierają wzrost mikroflory jelitowej.

Na nowotwory

Regularne spożywanie dyni może zmniejszać ryzyko rozwoju niektórych nowotworów. Ponieważ rozwój niektórych nowotworów wiąże się ze zwiększonym stresem oksydacyjnym, w celu zmniejszenia ryzyka nowotworu zaleca się dietę bogatą w przeciwutleniacze. Dynię badano pod kątem jej właściwości

JESLI JEST JESIEŃ, TO JEMY DYNIE!

DYNIA JEST BARDZO POŻYWNA I WSZECHSTRONNA, POSIADAJĄCA WIELE KORZYŚCI ZDROWOTNYCH. JEST BOGATA W WITAMINY — A, KTÓRA WSPIERA ZDROWIE OCZU, I C, KTÓRA WSPIERA NASZ UKŁAD ODPORNOŚCIOWY. WYSOKA ZAWARTOŚĆ BŁONNIKA WSPOMAGA ZDROWE TRAWIENIE, A OBFITOŚĆ PRZECIWUTLENIACZY MOŻE ZMNIEJSZAĆ RYZYKO CHOROÓB PRZEWLEKŁYCH.

przeciwnowotworowych, częściowo ze względu na bogatą zawartość przeciwutleniaczy. I odkryto, że ryzyko kilku rodzajów raka, takich jak rak piersi, odbyticy i płuc, jest niższe u osób, które spożywają więcej pestek dyni. Inne dane sugerują, że dynia może hamować rozwój raka prostaty.

Na odporność

Dynia wspiera także zdrowie układu odpornościowego. Wszystko przez to, że dynia to naturalne źródło wielu składników odżywczych wspierających zdrowie układu odpornościowego, w tym witaminy C, cynku i selenu. A ponieważ prawidłowe nawod-

nienie może również mieć wpływ na zdrowie układu odpornościowego, fakt, że dynia składa się w około 90% z wody, pomaga podkreślić kolejny powód, dla którego ta żywność może być ważnym elementem diety wspierającej zdrowie układu odpornościowego. Wreszcie, ponieważ 70 proc. naszego układu odpornościowego znajduje się w jelitach, wspieranie zdrowia jelit poprzez spożywanie pokarmów zawierających błonnik, takich jak dynia, może również wpływać na nasze zdrowie odpornościowe.

Na oczy

Dynia może wspierać zdrowie oczu. Dynia jest bogata w wspierającą zdrowie oczu witaminę A oraz karotenoidy, luteinę i zeaksantynę. Luteina i zeaksantyna to jedyne karotenoidy zawarte w diecie, które gromadzą się w siatkówce, zwłaszcza w plamce żółtej, i nazywane są pigmentami plamki żółtej. Wykazano, że spożywanie tych karotenoidów zmniejsza ryzyko rozwoju zwyrodnienia plamki żółtej.

Na ciśnienie

Może też wspierać zdrowe ciśnienie krwi — dynia jest przecież naturalnym źródłem wielu składników odżywczych wspomagających zdrowie serca, w tym potasu, wapnia i magnezu. Te trzy składniki odżywcze są podkreślane w dietetycznym podejściu do zatrzymania nadciśnienia (dieta DASH) — diecie, która pomaga ludziom kontrolować nadciśnienie poprzez świadome i mądre wybory żywieniowe. Dynia to także aromatyczny pokarm o niskiej zawartości sodu, co jest kolejnym aspektem tego pożywienia, który może korzystnie wpływać na zdrowe ciśnienie krwi.

Na wagę

Ba! Jakby tego wszystkiego jeszcze komuś było mało — dynia może nas wspierać w kontrolowaniu wagi ciała...! Dane konsekwentnie pokazują, że zwiększone spożycie owoców i warzyw nieskrobiowych wiąże się z utratą wagi. Włączenie dyni do diety to łatwy sposób na włączenie większej ilości produktów do diety. Jedną filiżankę pokrojonej w kostkę surowej dyni zawiera bardzo mało kalorii — około 30 kalorii na filiżankę. W rzeczywistości błonnik znajdujący się w dyni może również pomóc w kontrolowaniu wagi, ponieważ wykazano, że ten składnik odżywczy wspomaga uczucie sytości.

Wartości odżywcze jednej szklanki surowej dyni pokrojonej w kostkę:

Kalorie: 30
Białko: 1,16 g
Tłuszcz: 0 g
Węglowodany: 7,5 g
Włókno: 0,58 g
Wapń: 24 miligramy (mg)
Żelazo: 1 mg
Magnez: 13 mg
Witamina C: 10 mg

Na co uważać?

Chociaż spożywanie dyni jest ogólnie bezpieczne i zdrowe, należy wziąć pod uwagę kilka potencjalnych zagrożeń i skutków ubocznych. Dynia może powodować problemy trawienne: zawiera przecież dużo błonnika, który w przypadku nadmiernego spożycia może prowadzić do wzdęć, gazów i skurczów żołądka. Chociaż nie jest to częste, niektórzy ludzie mają alergię na dynię. Dynia może powodować choroby przenoszone przez żywność — zwłaszcza surowa, nieodpowiednio umyta, może zawierać bakterie, wirusy i inne patogeny, dlatego ważne jest, by przed jedzeniem dokładnie ją umyć i odpowiednio ugotować.

REKLAMA

NEUROLOG

BEATA NOWAK

specjalista neurolog

poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED

Dr n. med. JACEK NOWAK

specjalista chirurgii ogólnej
i naczyniowej

PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30

REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)

337230tr-a -P

337230tr-b-P

WEEKENDOWY
REPERTUAR HELIOS
Centrum Handlowe Aura,
Olsztyn, al. Piłsudskiego 16

tel. 89 535 20 30

Piątek, 29 września
PIŁA X / napisy: 13:45, 15:20, 18:45, 21:20
DOPPELGÄNGER. Sobowtór: 15:00, 17:45, 20:30
TWÓRCA / napisy: 14:30, 18:00, 20:40
MOJE WIELKIE GRECKIE WESELE 3 / napisy: 12:15, 16:00, 18:15
ZIELONA GRANICA: 12:45, 17:00, 20:15, 21:50
NIEZNISZCZALNI 4 / napisy: 14:45, 19:30
KOSMICI W MOJEJ SZKOLE / familijny / od 6 lat / dubbing: 12:30, 17:15
TEŚCIOWIE 2: 17:30, 18:30, 19:45, 22:00
AFTER 5. Na zawsze / napisy: 12:10
DUCHY W WENECJI / napisy: 20:50
ZAKONNICA II / napisy: 21:00
OPPENHEIMER / napisy: 14:40

Sobota, 30 września
PIŁA X / napisy: 11:00, 13:40, 15:20, 18:45, 21:20
DOPPELGÄNGER. Sobowtór: 12:00, 15:10, 17:45, 20:30
TWÓRCA / napisy: 10:20, 14:30, 18:00, 20:40
MOJE WIELKIE GRECKIE WESELE 3 / napisy: 12:40, 16:00, 18:15
ZIELONA GRANICA: 12:50, 17:00, 20:15
NIEZNISZCZALNI 4 / napisy: 16:20, 19:30, 21:50
KOSMICI W MOJEJ SZKOLE /

WEEKENDOWY
REPERTUAR
KINA AWANGARDA
W OLSZTYNIE

Piątek, 29 września
Zielona granica, prod. Polska: godz. 17.00
Sound of Freedom. Dźwięk wolności, prod. USA: godz. 17.45
Moje wielkie greckie wesele, prod. USA: godz. 18.00
Zielona granica, prod. Polska, Francja: godz. 19.45
Doppelgänger. Sobowtór, prod. Polska: godz. 19.45
Moje wielkie greckie wesele 3, prod. USA: godz. 20.00

Sobota, 30 września
Zielona granica, prod. Polska: godz. 15.15
Georgie ma się dobrze, prod. Wielka Brytania: godz. 16.00
Sound of Freedom. Dźwięk wolności, prod. USA: godz. 17.45

familijny / od 6 lat / dubbing: 10:30, 14:50
TEŚCIOWIE 2: 12:50, 15:00, 17:30, 18:30, 19:45, 22:00
AFTER 5. Na zawsze / napisy: 12:20
DUCHY W WENECJI / napisy: 20:50
MRU I JA: wielka przygoda na cztery tapy / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:15
ZAKONNICA II / napisy: 21:00
BARBIE / dubbing: 10:10
O PSIE, który jeździł koleją: 12:30
MIĘDZY NAMI ŻYWIÓŁAMI / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:20
OPPENHEIMER / napisy: 14:40

Niedziela, 1 października
PIŁA X / napisy: 11:00, 13:40, 15:20, 18:45, 21:20
DOPPELGÄNGER. Sobowtór: 15:10, 17:45, 20:40
TWÓRCA / napisy: 10:10, 14:30, 18:00, 20:50
MOJE WIELKIE GRECKIE WESELE 3 / napisy: 12:40, 16:10, 18:15
ZIELONA GRANICA: 12:50, 17:15, 20:30
NIEZNISZCZALNI 4 / napisy: 16:20, 19:30
KOSMICI W MOJEJ SZKOLE / familijny / od 6 lat / dubbing: 13:00
TEŚCIOWIE 2: 12:45, 15:00, 17:30, 18:30, 19:45
AFTER 5. Na zawsze / napisy: 12:20
DUCHY W WENECJI / napisy: 21:10
MRU I JA: wielka przygoda na cztery tapy / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:10
ZAKONNICA II / napisy: 21:00
BARBIE / dubbing: 10:10
O PSIE, który jeździł koleją: 10:00
MIĘDZY NAMI ŻYWIÓŁAMI / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:20
OPPENHEIMER / napisy: 12:20

Moje wielkie greckie wesele 3, prod. USA: godz. 18.00
Teściowie 2, prod. Polska: godz. 18.15
Zielona granica, prod. Polska, Francja: godz. 19.45
Doppelgänger. Sobowtór, prod. Polska: godz. 19.45
Moje wielkie greckie wesele 3, prod. USA: godz. 20.00

Niedziela, 1 października
Zielona granica, prod. Polska: godz. 15.15
Georgie ma się dobrze, prod. Wielka Brytania: godz. 16.00
Sound of Freedom. Dźwięk wolności, prod. USA: godz. 17.45
Moje wielkie greckie wesele 3, prod. USA: godz. 18.00
Na zawsze melomani, godz. 18.15
Zielona granica, prod. Polska, Francja: godz. 19.45
Doppelgänger. Sobowtór, prod. Polska: godz. 19.45
Moje wielkie greckie wesele 3, prod. USA: godz. 20.00

29 WRZEŚNIA

Koncert symfoniczny

Olsztyn
Witold Paprocki wprowadzenie do koncertu | Maciej Kotarba – dyrygent, Krzysztof Książek – fortepian, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej | Program: Maurice Ravel, Zygmunt Stojowski, Ludwig van Beethoven.
Godz. 19:00, sala koncertowa Filharmonii.

29 WRZEŚNIA

Weekend Seniora z Kulturą

Olsztyn
Wernisaż wystawy „Nie zmarnujcie Niepodległości. Srebra Funduszu Obrony Narodowej - Ofiarność w cieniu srebra” z prelekcją i oprowadzaniem przewodnickim.
Godz. 11.00, Instytut Północny, ul. Partyzantów 87.

29 WRZEŚNIA

Koncert kwintetu Żywioły

Olsztyn
Akustyczna, ilustracyjna, niedzisiejsza, paradoksalnie nowatorska... – w ten sposób chyba najprościej można opisać muzykę kwintetu Żywioły. Jest to połączenie różnorodnych gatunków muzycznych takich jak: tango nuevo, new jazz musette, klasyki oraz etno (jak 4 żywioły stanowiące eter). Kompozycje reprezentują rozmaite stany emocjonalne jak np: rozterki, ukojenie, nostalgia czy obłuda. Zarówno sympatycy bezpiecznej, lirycznej frazy jak i miłośnicy mocnego uderzenia oraz nagłych “zwrotów akcji” znajdą coś dla siebie. W pewnym sensie jest to kwartet smyczkowy z akordeonem zamiast altówki doprawiony szczyptą instrumentów perkusyjnych.
Godz. 18.00, Biblioteka Multimedialna Planeta 11, Al. Piłsudskiego 38.

29 WRZEŚNIA

Weekend Seniora z Kulturą

Olsztyn
godz. 10.00
Koncert muzyki instrumentalnej z dużą dawką improwizacji w wykonaniu zespołu Warmia Swing Trio (skład: Mateusz Wodzicki (gitara), Jakub Sołtysiak (gitara), Natalia Ciukszo (kontrabas)
Sala konferencyjna, WBP; ul. 1 Maja 5
godz. 12.00-15.00
Wejść w świat e-booków
Czytniki elektroniczne to świetny sposób na przechowywanie i czytanie książek! Poznaj sposób jego użytkowania, wypożycz i czytaj!
Wypożyczalnia, Stary Ratusz WBP, ul. Stare Miasto 33.

29 WRZEŚNIA

Tomasz Pauszek: Planetarium Tour. Koncert Live

Olsztyn
Specjalne spotkanie w ramach trasy koncertowej Planetarium Tour z wirtuozem muzyki elektronicznej - Tomaszem Pauszkiem.
Tomasz Pauszek to pochodzący z Bydgoszczy kompozytor, producent muzyczny i wykonawca muzyki elektronicznej. Działalność artystyczną rozpoczął w 1999 roku a od ponad 20 lat z powodzeniem wydaje solowe płyty. Był także współzałożycielem i jurorem Festiwalu Muzyki Elektronicznej SYNTH ART FESTIVAL. Nagrywał z najbardziej wybitnymi muzykami elektronicznymi i progresywnymi w kraju, m.in. Józefem Skrzekiem, Władysławem Komedarkiem, Januszem Grzywaczem czy Krzysztofem Dudą. Występował na wielu scenach i festiwalach w Polsce, np. przed zespołem Tangerine Dream.
Godz. 18.00, Olsztyńskie Planetarium, Al. Piłsudskiego 38.

29 WRZEŚNIA

„Nie Kiepuj do Wody” - festiwal muzyczny

Sztynort
To wydarzenie, w czasie którego przy dźwiękach muzyki poruszane są ważne tematy związane z ochroną unikatowej, mazurskiej przyrody. Dla uczestników zagrają: Sidney Polak, Kuba Kęsy oraz Monika Stankiewicz Trio.
Godz. 19.00, Scena Główna w porcie w Sztynorcie.

29 WRZEŚNIA

„Blurowe” warsztaty z Damianem Drewniakiem

Olsztyn
Warmińsko – Mazurskie Stowarzyszenie Fotograficzne „Blur” serdecznie zaprasza do wzięcia udziału w warsztatach fotograficznych prowadzonych w Olsztynie przez Damiana Drewniaka - kreatora niepowtarzalnych fotograficznych kadrów! W swoim warsztatowym tournée po Europie Damian po raz pierwszy zawita na Warmię.
Godz. 18.00, Towarzystwo Miłośników Olsztyna, Plac Konsulatu Polskiego 5.

29 WRZEŚNIA

Wydarzenie „O Warmio moja miła”

Lidzbark Warmiński
— 9:30 i 11:00 - „Po naszymu – Elementarz Warmiński” - spotkania warsztatowe poświęcone gwarze warmińskiej dla uczniów klas III - IV

szkół podstawowych.
W ich trakcie omówimy historię gwary warmińskiej, poznamy jej podstawy, zapoznamy się z najważniejszymi zwrotami, przeczytamy kilka warmińskich tekstów.
— 17:00 - „Bajki po warnijsku” - spotkanie warsztatowe poświęcone gwarze warmińskiej dla dorosłych, instruktorów, pedagogów, wychowawców oraz wszystkich zainteresowanych.
Gwara warmińska w praktyce - zapoznamy się z praktycznym użyciem gwary na podstawie przygotowanych tekstów, a także spróbujemy przetłumaczyć na gwara kilka utworów znanych i lubianych z dorobku Ignacego Krasickiego.
Godz. 9.30, Oranżeria Kultury, ul. Krasickiego 2.

30 WRZEŚNIA

Jazz w Filharmonii – Artur Dutkiewicz Trio

Olsztyn
NOWOSIELSKI Audiovisual Misterium | Andrzej Wąsik visual | Artur Dutkiewicz – fortepian, Michał Barański – kontrabas, Sebastian Kuchczyński – perkusja.
Godz. 18:00, sala koncertowa Filharmonii.

30 WRZEŚNIA

XXXII Regaty o Puchar Babiego Lata – Omega Lake Apartments Cup

Olsztyn
W programie:
10:00 – Uroczyste otwarcie regat
11:00 – Rozpoczęcie zmagania na wodzie. Zachęcamy do kibicowania z pokładu luksusowego jachtu, który zapewnia organizator.
17:30 – Poczestunek, ognisko integracyjne i muzyka do Białego Rana.
Godz. 10.00, Jezioro Ukiel, Przystań Harcerska „Bryza”, ul. Olimpijska.

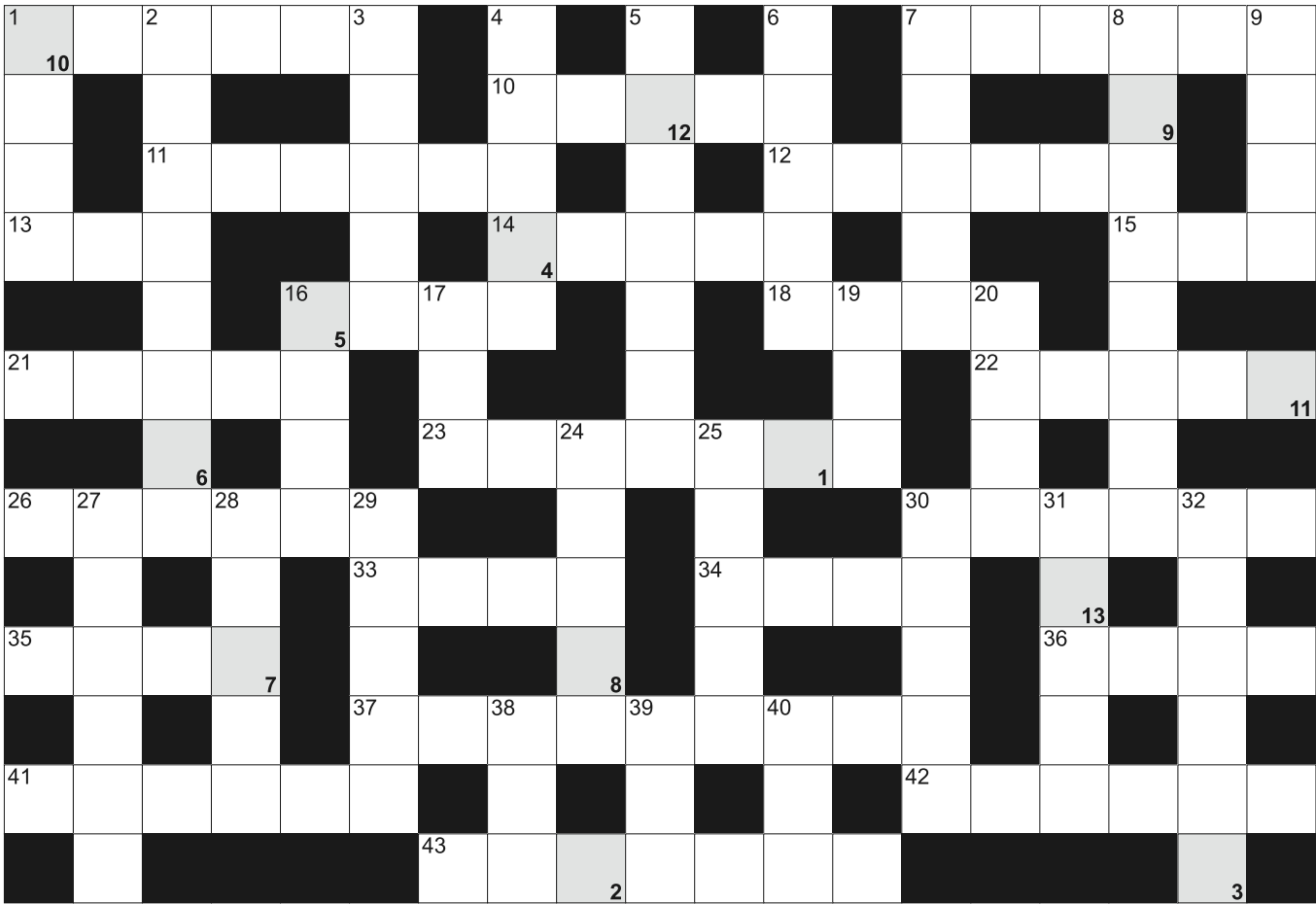
regatach; 27) teatr bez zawodowców; 28) chodzić, szukając właściwej drogi; 29) producent dodatków do ciast; 31) długi, wierzchni płaszcz muzułmanów; 32) Hermaszewski poleciał nim w kosmos; 34) sen hipnotyczny; 35) największa rzeka Katalonii; 36) państwa; 37) "łapy" ośmiornicy; 43) skałecznica kogoś; 45) chorobliwy podpalacz; 47) podziemie w centrach handlowych; 49) Zbigniew, były kardiochirurg i minister; 50) Stefan, były król Polski; 51) zamiast tornistra; 52) baśniowy krasnal; 53) brukowa lub rubika; 54) troska, zmartwienie; 56) zajęcie rzeczoznawcy; 57) sardela europejska inaczej; 60) Rabanne, dyktator mody; 63) lek z wieloryba.

		9		5	8			
	8	3	2					1
5	6		9		1	3	2	8
	5		6		4	2	1	
4		6						5
			8					7
9			4			8		
	4	2	1	8	3	7		
3			5				6	

	6		9	3			1	
9			7		2			4
		7		6		5		2
			5		3			6
4		1			8			7
		8		7		9		3
						6	2	5
	4					8		
		2	8					9

	9	4				7		
3			9					
5	7					9		
	1		5		3	6	4	
			6				7	9
		2		4				
	8					1	5	
7		9	8					3
								2

1243

Krzyżówka klasyczna z hasłem

POZIOMO: 1) ciasto i chleb; 7) powłoka na koldrę; 10) kotek na wierzbie; 11) uczestnictwo; 12) inaczej palmojad, ptak; 13) szyfr; 14) inna nazwa jeżyn; 15) Karol, autor "Winnetou"; 16) skarpa, zbocze; 18) ałoża amerykańska krócej; 21) biała zupa na zakwasie; 22) Morricone, włoski kompozytor; 23) część programu radiowego; 26) filmowa, albo piersiowa; 30) pokrzywka brazylijska; 33) George Bernard, irlandzki dramaturg; 34) dawny pałac królewski w Paryżu; 35) bajkowy potwór; 36) sprzedaż towarów; 37) wyczynowy kierowca; 41) towarzyskie powiązania; 42) ukochany Ofelii; 43) nitkowata ozdoba chusty.

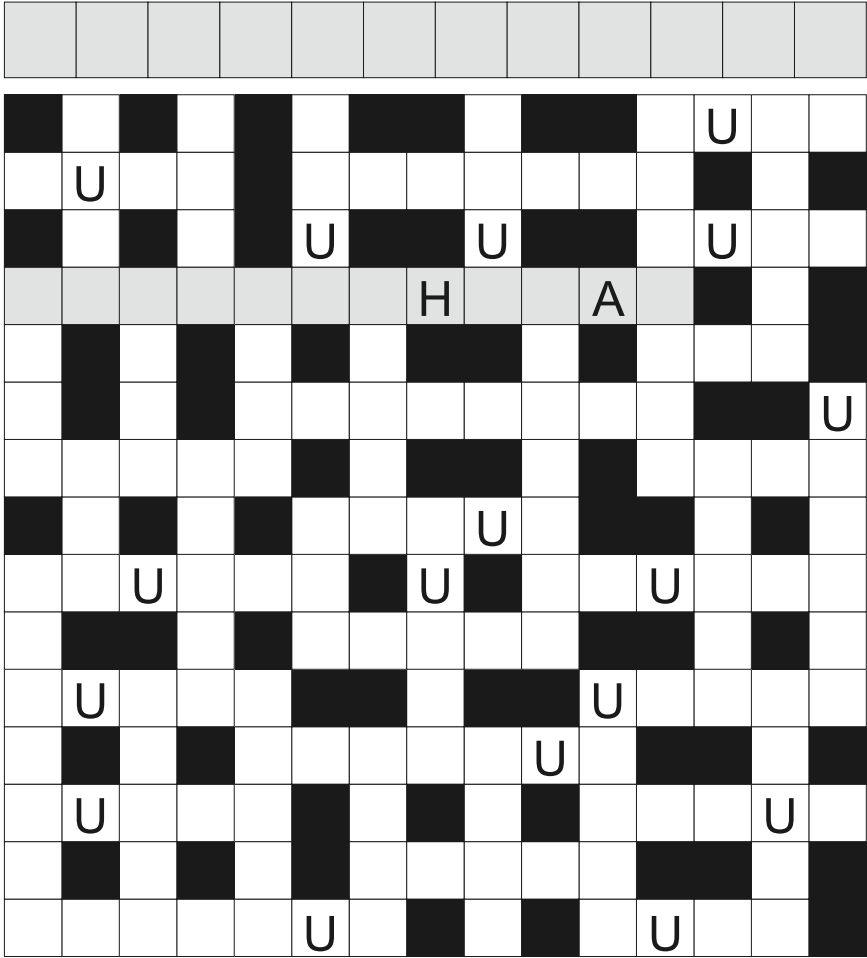
PIONOWO: 1) dojrzały lub emerytalny; 2) fałszywa skromność; 3) z płatkami i przecikiem; 4) puszysta chmura; 5) ochraniać na buty dla jeźdźca; 6) kontur, szkic; 7) warzywa w marynacie; 8) szyfru bądź ręki; 9) najdłuższy łańcuch górski na Ziemi; 16) napad na bank lub sklep; 17) rzeka w Riazaniu; 19) nie dobra; 20) największe jezioro w Mali; 24) rzeczowy lub osobisty; 25) dom prosiaka; 27) kieliszek wina; 28) z jej owoców kalabasy; 29) są nimi gawędki; 30) załamanie na giełdzie; 31) samopas, swobodnie; 32) ziemia uprawna, łąka; 38) zięba, ptak wędrowny; 39) ... Spice, marka kosmetyków; 40) przydomek Dwighta Eisenhowera.

Litery z pól od 1 do 13 utworzą hasło:

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	

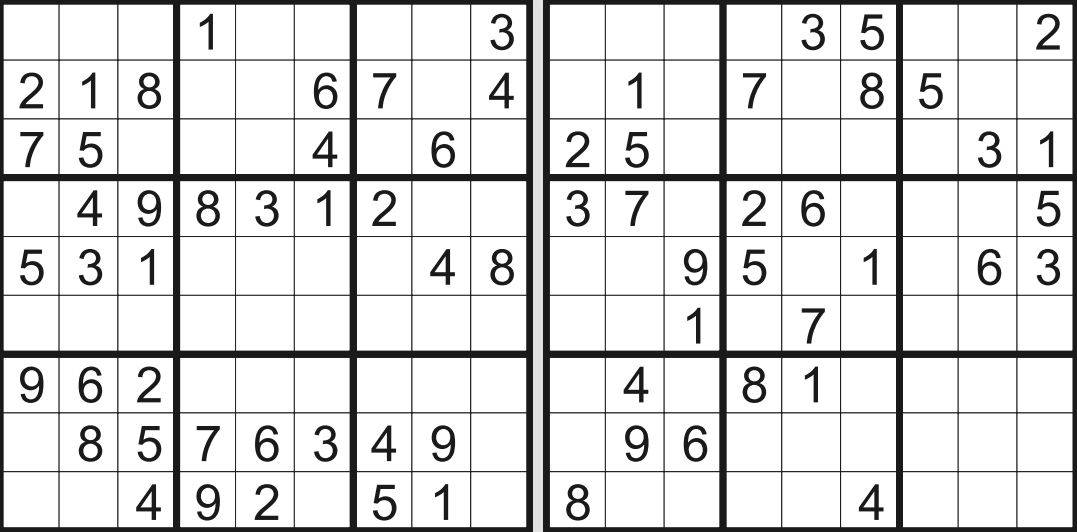
BAŚKA z HASŁEM

Na diagramie poniżej ujawniliśmy samogłoskę "U". Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło, z szarych pól z oznaczonymi literami "H" oraz "A".

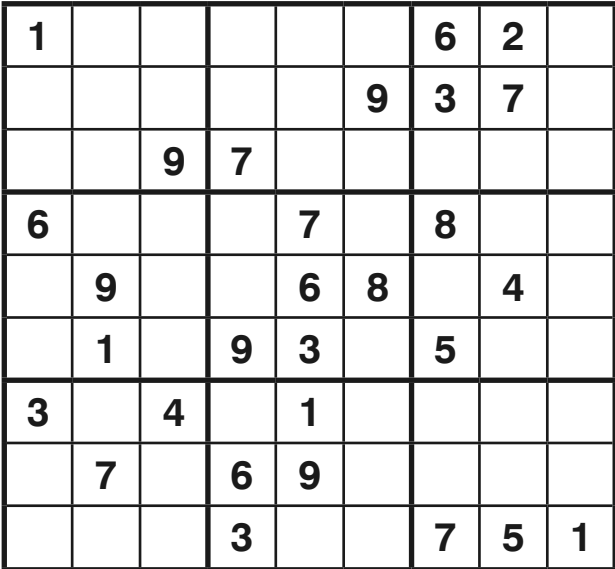
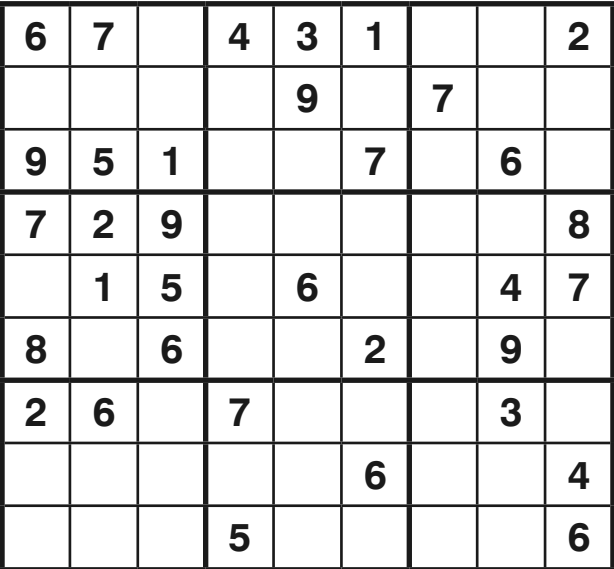
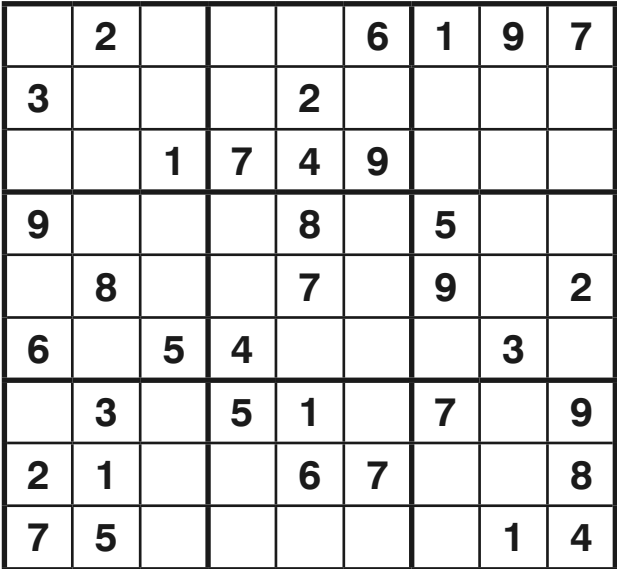

masa z miodu i orzechów do wafli; Wilson, były prezydent USA; syn wnuka lub wnuczki; główna rzeka Pakistanu; dojrzewają na drzewach; przewrócić się; najgłębsze jezioro w Olsztynie; ze stolicą w Alofi; sekrety zawodu, arkana; pierwiastek Nb; arabska lub do zucia; i ptak, i dźwig; Vatanen, były kierowca rajdowy; komisja sędziowska, konkursowa; rzeka w Ostrołęce; jeden z trzech muszkieterów Dumasa; zakup, nabycie auta lub telewizora; kosmetyk do rzęs; Valdas, były prezydent Litwy; zaczyna grecki alfabet; długa w armacie; biała to grochodrzew akacjowy; mieszkanka stolicy Chin; marka szwedzkich samochodów; widowiskowy pokaz mody; każdemu dopasuje okulary; kule do wiatrówki; lina mocująca statek do nabrzeża; na głowie kolarza; Brown, autor "Aniołów i Demonów"; sierpowe zadawane w ringu; miasto z Muzeum Mikołaja Kopernika; Barbara dla przyjaciół; w parze z nakrętką; "... cudzołożnic" Jerzego Pilcha; przepływa przez Stargard; pospolita to cydonia oblonga; sąsiad Iraku i Afganistanu; autor dramatów "Nora" i "Dzika kaczka"; lekarskie czuwanie; mała, okrągła czapeczka biskupa; sandały i kozaki; kraj z Damaszkiem; podnieść, podźwignąć.

Sprawdź się w SUDOKU: Wypełnij diagram 9×9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3×3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9. Życzymy udanej zabawy!

SUDOKU

PIONOWO: 2) na czele wyższej uczelni; 3) podobne do pszczoł; 4) państwo; 5) jeniecki lub kondycyjny; 6) notarialne dokumenty; 7) pachną w maju; 8) dwuosobowy zespół; 10) badane tętno; 11) początkowy punkt na skalski; 13) zdarzają się w dyktandzie; 14) otwór w stole bilardowym; 16) rzymskie wzgórze z bazyliką św. Sabiny; 17) rzeka w Tarnowie; 18) kostka do mycia; 19) najwyższy szczyt Bieszczadów; 21) ciepłe przykrycie; 23) Muhammad, słynny bokser; 25) askorbinowy lub octowy; 26) węgielka w sadzie; 27) Ir dla chemika; 29) wciągają pod wodę; 30) dziedzictwo, spadek; 31) kwaśny do galarety; 32) przestankowy w zdaniu; 33) Irena dla bliskich; 34) Kocher, kanadyjska biathlonistka; 36) płynie przez Bazyleę; 38) ciąg w kominie.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	

Na diagramie poniżej ujawniliśmy spółgłoskę “G”. Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło, które utworzą litery z pól z kropką czytane rzędami.

Sprawdź się w SUDOKU: Wypełnij diagram 9×9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3×3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9. Życzymy udanej zabawy!

	5		9				3	
3	4	7		6	1			8
1	9	2		3	5		6	
7	3		1		8			6
	1				7			9
	6	9	5			8		
6		5				4		
	7		4	5		6		
		3		8		9	1	

6		2	3		1	4		
	3				9	7		
5			2		7			
1				4		2	8	
				2				
						6		9
		3	8		5	9	4	2
		5	6				3	
	2	8					5	

9				1		6	3	4
					6		5	9
	3			4		2	1	7
3				2		7	4	
								5
4		2		8	1	9		
			1					2
	9	3	8	5			7	
		4	3	6	7			1

		3		6		7	8	
		9	5	2	8		3	
2		4		3		5		
1	4					6		
3		2	1					5
	9				6		2	
					5			
					7			6
		7	6	8	2		1	4

	4				1	6	9	2
7		3			9			
6		9				5		3
3	8	4				1		
9	7		1	3	2			8
	5				4	3		7
		7		9				
		5	6			9	8	
		1	2					

1249

KONSTAL
GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

GARAŻE
WZMOCNIONE
AUTOMATYKA
DO BRAM

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

28230tr-a-G

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

MIESZKANIE Olsztyn 279
000 zł, 602-313-371

zamienię

ZAPYTAJ nic nie kosztuje,
www.zamiany.olsztyn.pl,
mieszkań, domów, własność
- komunalne, 603-584-180

do wynajęcia

LOKAL użytkowy Olsztyn
centrum, 602-313-371

MIESZKANIE ekskluzywne,
oddzielne wejście, II piętro 2
pokoje tanio Olsztyn-Jaroty,
516-005-130

MIESZKANIE, 602-313-371

POKÓJ z kuchnią, łazienką w
dzielnicy Gutkowo z oddziel-
nym wejściem, 604-615-445

POKÓJ, 509-473-523

PRACA

dam pracę

MURARZA, cieślę, 501-481-
210

POMOC w prowadzeniu
domu, 605-635-949

W gospodarstwie mlecznym,
534-920-987

ZATRUDNIĘ w gospodar-
stwie, 501-172-462

AUTO-MOTO

kupię

SKUP AUT!!! NAJWYŻSZA
CENA TEL. 730 750 266

USŁUGI

inne

SZYCIE kołder, 665-434-450

ZWIERZĘTA

sprzedam

SPRZEDAM 3 jałówki. Tel.
512-149-751

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY młode nioski, od ho-
dowcy, szczepione, dowóz,
TANIO, 502-031-298

KURY młode nioski, od ho-
dowcy, szczepione, dowóz,
TANIO, 502-031-298

maszyny rolnicze

WIALNIĘ do zboża Petkus -
sprzedam, 661-083-014.

inne

JAŁÓWKI wysokocielne,
506-999-493.

nie musisz
wychodzić
z domu...

mp-xpo-NM-M

Koleżance
Małgorzacie Bieniek
wyrazy głębokiego współczucia i szczerego żalu
z powodu śmierci
Mamy
składają Dyrekcja oraz Koleżanki i Koledzy
z Departamentu Prawnego Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

1844230pb1-a-M

Panu
dr. inż. **Adamowi Błaszczokowi**
wyrazy najgłębszego współczucia oraz wsparcia
z powodu śmierci
Taty
przekazują koledzy i koleżanki z Katedry Badań Mediów
oraz Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

1855230pb1-a-M

Pani
Dorocie
Gojło-Knap
wyrazy serdecznego współczucia
z powodu śmierci

Taty
składają
Zarząd oraz pracownicy
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Olsztynie

1853230pb1-a-M

Paniom **Annie Bielskiej**
i **Kamili Gojło**
wyrazy głębokiego współczucia oraz wsparcia
i solidarności w trudnych chwilach po stracie
Taty
składają dyrekcja i pracownicy Wojewódzkiego
Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego w Olsztynie

1849230pb1-a-M

Panu Profesorowi
Adamowi Bucieńskiemu
kierownikowi Katedry Biofarmacji
szczerze wyrazy współczucia z powodu śmierci
Ojca
składają współpracownicy
z Katedry Biofarmacji CM UMK w Bydgoszczy

1852230pb1-a-M

Łącząc się w ból,
składamy wyrazy głębokiego żalu i współczucia
Pani **Gabrieli Kotowskiej**
z powodu śmierci
Teściowej
Wójt Gminy Świątki Sławomir Kowalczyk
wraz z pracownikami

1850230pb1-a-M

26 września 2023 r.
odeszła od nas nasza Koleżanka
ś. † p. Maria Żebrowska
Wyrazy współczucia
Rodzinie
składają emeryci z ZSChiO w Olsztynie

1856230pb1-a-M

SACRUM
KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
ANDRZEJ DĄBROWSKI
Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2
☎ 89 67 77 100, kom. 530 308 308
GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM
Całodobowy przewóz zmarłych

3205200pb1-d-M

USŁUGI POGRZEBOWE

ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-i-M

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85
tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych
www.zuparkadia.olsztyn.pl
Gwarantujemy godną
i kulturalną posługę

1039230pb1-c-P

TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE
NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:
• na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
• na wtorek, środę, czwartek, piątek
– dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE

(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN**, plac Józefa Bema 5
czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne
tel. 89-539-74-80, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG**, ul. Rybacka 35
tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00

380-289190pb1-C-M

W KOŃCU DOCZEKAJĄ SIĘ ZWYCIĘSTW

PIŁKA NOŻNA\\\\ Stomilanki, beniaminek kobiecej Ekstraligi, po dwutygodniowej przerwie powracają do rywalizacji. Podopieczne trenera Dariusza Maleszewskiego w sobotę zagrają na wyjeździe z Pogonią Szczecin. Początek meczu o godz. 12.

Po pięciu kolejkach na najwyższym szczeblu rozgrywkowym Stomilanki zajmują ostatnie miejsce w tabeli. Olsztynianki mają na swoim koncie tylko punkt, który wywalczyły na otwarcie sezonu, kiedy to zremisowały bezbramkowo ze Śląskiem Wrocław.

Usprawiedliwieniem słabych wyników Stomilank bez wątpienia jest klasa dotychczasowych rywali, wśród których są m.in. obecne i były mistrzynie Polski (GKS Katowice

i Górnik Łęzna) oraz lider tabeli (UKS SMS Łódź).

W ostatnim występie przed przerwą na reprezentację Stomilanki na własnym stadionie uległy 0:5 Górnikowi. Dotkliwa porażka nie załamała olsztyńskiego zespołu, który nadal wierzy w swoje umiejętności. Według obserwatorów kobiecych rozgrywek prędzej czy później (oby prędzej) olsztyńskie zawodniczki zaczęły punktować z zespołami z dołu tabeli. Póki co bez wygranej władze są dwa zespoły, w tym gronie jest jeszcze AZS UJ Kraków.

Fot. facebook/Stomilanki

Olsztyńskie Stomilanki wciąż czekają na pierwsze zwycięstwo w Ekstralidze

W sobotę zawodniczki trenowane przez Dariusza Maleszewskiego zagrają na wyjeździe z Pogonią Szczecin. Rywalki w tym sezonie jeszcze nie przegrały (po dwa zwycięstwa i remisy), więc zapowiada się kolejny trudny mecz. W tej sytuacji nawet remis będzie sporym sukcesem olsztyńskiego zespołu.

Inne mecze 6. kolejki, sobota: UKS SMS Łódź - Górnik Łęzna (12:45 TVP Sport), Medyk Konin - Czarni Sosnowiec (12), APLG Gdańsk - AZS UJ Kraków (15); **niedziela:** Pogoń

Tczew - GKS Katowice (12), Rekord Bielsko-Biała - Śląsk Wrocław (14). **EM, AD**

EKSTRALIGA

1. Katowice*	12	11:2
2. UKS SMS	11	14:5
3. APLG	11	10:3
4. Górnik	10	14:3
5. Pogoń*	8	8:5
6. Pogoń	7	9:14
7. Czarni	5	8:10
8. Rekord	4	6:9
9. Śląsk	4	8:14
10. Medyk	3	6:14

11. AZS UJ	3	8:10
------------	---	------

12. Stomilanki	1	3:16
-----------------------	----------	-------------

* mecz zaległy

SPRINTEM

SIATKÓWKA\\\\ W piątek o godz. 17 i w sobotę o g. 12 w Olsztynku Indykpol AZS Olsztyn rozegra dwa sparingi z Treflem Gdańsk w Olsztynku. Bilety na indykpolazs.pl/bilety.

PIŁKA RĘCZNA\\\\ **3. kolejka I ligi, sobota:** Sparta Oborniki - Szczypiorniak Olsztyn (16), Warmia Energa Olsztyn -

USAR Kwidzyn (17), Jedynka KODO Morąg - Aqua-Instal Jeziorak Iława (18), Tytani Wejherowo - Sambor Latocha Agropom Tczew (18), E.LINK Gwardia Koszalin - AZS UKW Bydgoszcz (18.30); **niedziela:** Bodega Grudziądz - KPR Gryfino (17).

I kolejka II ligi, sobota: Handball Czersk - Krajna Nakło, SMS ZPRP II Kwi-

dzyn - SMS ZPRP III Kwidzyn, Wybrzeże II Gdańsk - Silvant Elbląg; **niedziela:** BSMS Bartoszyce - Czarni Olecko (15).

RUGBY\\\\ Koma Rugby Team Olsztyn rozegra trzecie spotkanie w tym sezonie II ligi. W sobotę o godz. 14 olsztynianie przed własną publicznością zagrają z Budowlanymi II Lublin.

Przed gospodarzami ciężkie zadanie, bo do stolicy regionu przyjedzie aktualny wicelider tabeli. Zespół prowadzony przez Leszka Borsę oraz Marcina Fijałkowskiego sezon zaczął od domowej wygranej z Miedziowymi Lubin. Pierwszy wyjazd zakończył się natomiast porażką 17:29 w Rudzie Śląskiej, chociaż olsztynianie liczyli na zwycię-

stwo, bo Gryf w pierwszym meczu stracił aż 84 punkty w starciu z Watahą Zielona Góra. - Zagraliśmy beznadziejnie, nie wiem dlaczego, gdy wyszliśmy na boisko, to mój zespół zgąst - przyznał Leszek Bors. - W drugiej połowie wynik był sprawą otwartą, ale nie udało się nam uchronić od przegranej.

Inne mecze 3. kolejki: Wataha RC Zielona Góra - Budowlani Commercecon II Łódź, Miedziowi Lubin - Rugby Ruda Śląska. **EM, AD**

II LIGA

1. Budowlani Ł. II	9	124:22
2. Budowlani II Ł.	5	86:40
3. Wataha	4	98:90
4. Ruda Śląska	4	48:101
5. Olsztyn	4	55:55
6. Miedziowi	0	33:136

POLSKA RZĄDZI EUROPEJSKĄ SIATKÓWKĄ

Obym częściej miał okazję pisać takie teksty. Oby częściej sportowe życie dostarczało mi pretekstów do ich napisania! To było 8 dni, które wstrząsnęło siatkarską Europą! Mowa o polsko-włoskim finale mistrzostw Europy w siatkówce mężczyzn w Rzymie oraz o tódzkiej turnieju kwalifikacyjnych do francuskich Igrzysk Olimpijskich, który też zakończył się polsko-włoską potyczką. Polska pokazała, że w piłce siatkowej „potęga jest i basta”, trawestując powiedzenie o polskim chłopie. W mistrzostwach Europy straciliśmy trzy albo cztery sety, a więc parę razy mniej

niż było meczów, a w rzymskim finale ograliśmy samych gospodarzy i to do zera, co zrobiło wrażenie, ale też smakowało szczególnie. Bo sportowa zemsta zawsze smakuje specjalnie – a to było właśnie coś takiego! Przecież był to rewanż za zeszłoroczny finał mistrzostw świata, który odbył się u nas, gdzie Biało-Czerwonych musiała zabołec przegrana w finale w katowickim „Spodku” właśnie z Italią 1-3. W finale MŚ rozgrywanym po raz drugi w Polsce na trzy ostatnie siatkarskie mundialy – co skądinąd świadczy o naszym kraju jako o siatkarskiej potęgce nie tylko sportowej, ale też organizacyjnej - zdobyliśmy „tylko” srebrny medal, co przyjęto jako porażkę, a przynajmniej jako jednak niepowodzenie. Pomyślmy, co by się działo, gdyby wicemistrzami świata zostali polscy piłkarze ręczni

albo koszykarze, nie mówiąc już o futbolistach... To znaczy, że sportowa opinia publiczna w Polsce stawia siatkarzom niestychanie wysoko poprzeczkę. Obłądny zwyczaj kibiców piłkarskich śpiewających po kolejnych straconych golach czy przegranych meczach: „Hej Polska - nic się nie stało!” – tutaj nie przejdzie. I dobrze. A tymczasem schowane w cieniu panów nasze dziewczyny skutecznie im pozazdrościły, najpierw zdobywając pierwszy medal światowej imprezy po 55 latach (sic!) – chodzi o brąz Ligi Narodów - a następnie wygrywając turniej kwalifikacyjny do igrzysk olimpijskich i pokonując w nim po raz drugi w tym roku Amerykanki - złote medalistki z IO w Tokio! W lipcu 2021 roku, w moim warszawskim biurze, tuż przed wyjazdem na IO do Japonii powiedziałem jednemu z najważniejszych ludzi polskiej siatkówki, że kadre żeńską

powinien objąć ówczesny trener Korei Włoch Stefano Lavarini. Było to jeszcze zanim Korea Południowa sensacyjnie i pierwszy raz w historii awansowała do pierwszej czwórki turnieju olimpijskiego. Wyszło na moje. Napisałem coś, czego jakoś nie pisał inni: to, że Polska po raz drugi z rzędu organizowała turniej kwalifikacyjny siatkarek do IO, jest wielkim sukcesem organizacyjnym polskiej siatkówki oraz na pewno pomogło w naszym awansie do Paryża 2024. Doping 11 tysięcy kibiców był doprawdy czymś istotnym. A teraz trzeba podnieść sobie poprzeczkę jeszcze wyżej. Oto w XXI wieku żaden polski zespół w jakimkolwiek sporcie drużynowym nie zdobył medalu olimpijskiego. Czas, aby uczynić to za rok we Francji. Może od razu dwa medale? Bądźmy maksymalistami! A może...realistami?

RYSZARD CZARNECKI

REKLAMA

Największa Hurtownia Odzieży w Olsztynie

Olsztyn, ul. Wyszyńskiego 7
tel. 89 534 63 52

www.gracjaolsztyn.pl

Z tym kuponem kupisz bez marży*
Oferta ważna do 14 października 2023 r.

Hurtownia wprowadziła na stałe

sprzedaż detaliczną

Serdecznie zapraszamy
• pon.-pt. 9.00-17.00
• sob. 9.00-15.00

* Do zakupu bez marży uprawniona tylko kupon z papierowego wydania gazety.

195230lbr-q-p

KIBICE LEGII TO MAJĄ DOBRZE

PIŁKA NOŻNA W Szczecinie w zaległym meczu 6. kolejki Ekstraklasy prawie 20 tysięcy kibiców obejrzało znakomite widowisko okraszone siedmioma bramkami. Ze zwycięstwa cieszyli się legioniści, chociaż przez prawie 50 minut grali w osłabieniu.

Dobrze jest być kibicem Legii w tym sezonie. Wicemistrzowie Polski w efektownym stylu awansowali do fazy grupowej Ligi Konferencji (m.in. wyjazdowe zwycięstwo 5:3 nad Austrią Wiedeń), którą rozpoczęli od pokonania 3:2 Aston Villi. A na krajowym podwórku też radzą sobie nieźle, chociaż niekiedy sędziowie rzucają im gwizdki pod nogi. Tak było na przykład w Gliwicach, gdzie drugą żółtą kartką został ukarany Josue, chociaż to legionista ewidentnie był faulowany. Dlaczego sędziowie od VAR-u nie interweniowali? Okazało się, że przy żółtych kartkach nie mogą się mieszać. Co innego, gdyby to była kartka czerwona, ale Josue został ukarany „tylko” żółtą.

Fot. PAP/Marcin Bielecki
Pierwszego gola dla Legii zdobył niezawodny Tomasz Pechart

Sędzia przeprosił za swój błąd, jednak Legia przez prawie 50 minut musiała grać w osłabieniu, w efekcie mecz zakończył się remisem 1:1. Co ciekawe warszawska drużyna zdobyła gola w czasie, gdy grała w dziesiątkę, a historia ta powtórzyła się w środowy wieczór w Szczecinie. Pod koniec pierwszej połowy czerwoną kartką został ukarany Jędrzejczyk z Legii (kolejna - delikatnie mówiąc - kontrowersyjna decyzja arbitra), a mimo to grająca w osłabieniu Legia najpierw dwukrotnie odrobiła straty, po czym w 84. min zadała decydujący cios!

• **Pogoń Szczecin - Legia Warszawa 3:4 (1:1)**

1:0 - Grosicki (30), **1:1** - Pekhart (33), **2:1** - Koulouris (51), **2:2** - Wszótek (69), **3:2** - Biczachczjan (71), **3:3** - Elitim (78), **3:4** - Kapuadi (84); **czerwona kartka**: Jędrzejczyk (45+4 Legia); **widzów**: 19 551

Dobłą grę Legii doceniają warszawscy kibice, bowiem z dziewięciu rozegranych na Łazienkowskiej meczów w siedmiu bilety zostały wyprzedane. Tak samo będzie 8 października, gdy Legia podejmie Raków.

• **10. kolejka, piątek**: Stal Mielec - Korona Kielce (18), Piast Gliwice - Widzew Łódź (20:30); **sobota**: ŁKS Łódź - Cracovia (15), Puszcza Niepołomice - Ruch Chorzów (17:30), Warta Poznań - Śląsk Wrocław (20); **niedziela**: Raków Częstochowa - Radomiak Radom (15), Pogoń Szczecin - Lech Poznań

(17:30), Jagiellonia Białystok - Legia Warszawa (20); **poniedziałek**: Górnik Zabrze - Zagłębie Lubin (19).

AD

PO 9 KOLEJKACH

1. Legia*	20	18:7
2. Śląsk	19	16:9
3. Raków**	16	16:7
4. Jagiellonia*	16	17:12
5. Zagłębie	16	11:11
6. Lech**	14	11:7
7. Stal	12	13:11
8. Pogoń	12	14:13
9. Radomiak	11	11:12
10. Widzew	11	11:13
11. Cracovia*	10	7:11
12. Warta	9	10:11
13. Piast	9	6:7
14. Górnik	9	6:12
15. Puszcza	8	9:16

16. ŁKS	7	6:14
17. Korona*	6	6:9
18. Ruch	6	9:15

* mecz mniej ** 2 mecze mniej

PROMOCJA

**SZUKASZ
PRACOWNIKA?**

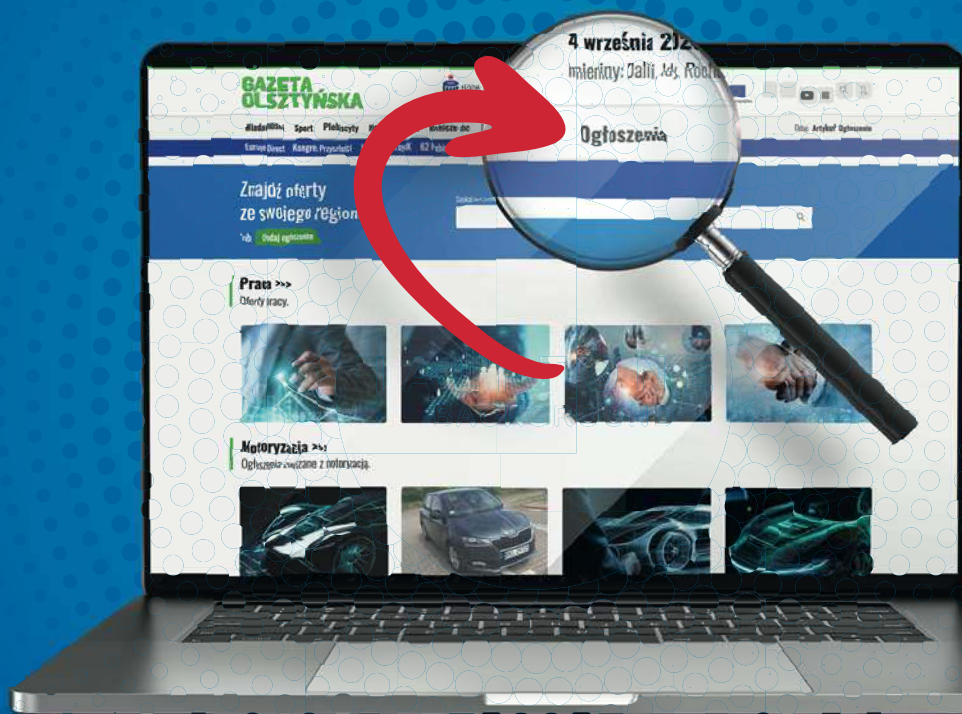

**CHCESZ SPRZEDAĆ
MIESZKANIE?**

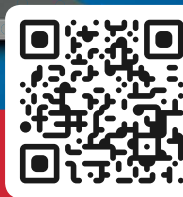

**PLANUJESZ ZMIENIĆ
SAMOCHÓD?**

ZAMIESZCZAJ I PRZEGLĄDAJ OGŁOSZENIA W NAJPOPULARNIEJSZYM SERWISIE NA WARMII I MAZURACH

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL/OGŁOSZENIA

POLACY ZACZYNają WALKĘ O IGRZYSKA

SIATKÓWKA W 2027 roku Polska po raz kolejny będzie gospodarzem mistrzostw świata siatkarzy, natomiast w sobotę w Chinach Polacy rozpoczną walkę o olimpijskie przepustki do Paryża. Ich pierwszym rywalem będzie Belgia (początek o g. 10).

Siatkówka bez wątpienia jest wizytówką polskiego sportu - męska reprezentacja regularnie staje na podium mistrzostw świata, Europy i Ligi Narodów (niestety, poza igrzyskami), a ostatnio przypomnieli sobie także Polki, zajmując trzecie miejsce w Lidze Narodów, piąte w mistrzostwach Europy i zdobywając przepustki na igrzyska olimpijskie w Paryżu.

A przecież możemy się też pochwalić sukcesami klubowymi, bo ZAKSA trzy razy z rzędu wygrała Ligę Mistrzów. W Polsce odbyły się turnieje finałowe Ligi Mistrzów (2015) i Ligi Mistrzów (2016) oraz dwie edycje klubowych mistrzostw świata (2017, 2018).

Kolejną mocną stroną siatkówki nad Wisłą są kibice, którzy do ostatniego miejsca wypełniają hale podczas meczów biało-czerwonych reprezentacji. Ale podczas rozgrywanych w naszym kraju ważnych imprez także inni mogą liczyć na zainteresowanie polskich sympatyków siatkówki. Dlatego nasi rywale z zazdrością i podziwem patrzą na pełne trybuny, bo w innych krajach sale zapelniają się - i to nie zawsze - jedynie na meczach gospodarzy.

NA PRZYKŁAD PODCZAS OSTATNICH MISTRZOSTW EUROPY WIELE MECZÓW ROZGRYWANYCH W BUŁGARII I MACEDONII PÓŁNOCNEJ OGLĄDAŁO OD 100 DO 200 WIDZÓW.

Nic więc dziwnego, że Polska - oprócz Włoch - stała się taką siatkarską ziemią

obiecana. Z jednej strony mamy się z czego cieszyć, ale z drugiej strony świadczy to o wciąż relatywnie niskiej popularności tego sportu. W tym momencie warto wspomnieć skoki narciarskie, którymi w Polsce fascynują się miliony, a pozostałe kraje, w których chociaż trochę kibice wiedzą o co w tych skokach chodzi, można niemalże policzyć na palcach jednej ręki.

Efektom wielkiej sympatii Polaków do siatkówki jest przydzielanie nam organizacji kolejnych wielkich turniejów. Przypomnijmy, że w ciągu 10 lat odbyło się u nas aż siedem ważnych imprez siatkarzy, a ostatnich czterech sezonach zorganizowaliśmy jeszcze trzy ważne turnieje kobiet.

WAŻNE IMPREZY W POLSCE Mężczyźni

- * mistrzostwa Europy 2013 (współgospodarz)
- * mistrzostwa świata 2014
- * mistrzostwa Europy 2017
- * turniej kwalifikacyjny do igrzysk 2019
- * mistrzostwa Europy 2021 (jeden z czterech gospodarzy)
- * mistrzostwa świata 2022 (współgospodarz)
- * turniej finałowy Ligi Narodów 2023
- Kobiety**
- * mistrzostwa Europy 2019 (jeden z czterech gospodarzy)
- * mistrzostwa świata 2022 (współgospodarz)
- * turniej kwalifikacyjny do igrzysk 2023

Na tym nie koniec, bowiem właśnie zapadła decyzja o przyznaniu Polsce organizacji w 2027 roku mistrzostw świata siatkarzy.

Poprzednio ta impreza trafiła do nas w 2022 roku - pierwotnie gospodarzem

W Chinach o przepustki do Paryża zagrają Polacy, którzy niedawno zostali mistrzami Europy

miała być Rosja, jednak po ataku na Ukrainę rodakom putina impreza została odebrana, a rosyjska reprezentacja została wykluczona z międzynarodowej rywalizacji. Teraz Rosjanie mogą sobie grać z bratnimi reprezentacjami Białorusi, Korei Południowej, Iranu, Burkina Faso i Mali.

Co ciekawe, poznaliśmy organizatora MŚ 2027, natomiast nadal nie wiadomo, kto będzie gospodarzem MŚ 2025 - w tym miejscu warto przypomnieć, że trzy miesiące temu FIVB ogłosiła zmianę w częstotliwości rozgrywania tej imprezy: nie co cztery, tylko co dwa lata. Wśród chętnych są podobno Iran i Filipiny. Według niepotwierdzonych informacji w najbliższych latach duże imprezy siatkarskie będą głównie poza Europą. Podobno najwięcej siatkówki ze Starego Kontynentu na stronach internetowych ogląda się w... Azji.

A skoro Azja, to Chiny, a skoro Chiny, to turniej kwalifikacyjny do igrzysk olimpijskich w Xi'an, który potrwa od 30 września do 9 października. Wśród faworytów jest reprezentacja Polski, która zagra w grupie C.

Poza tym siatkarze będą rywalizować w Rio de Janeiro (grupa A: Brazylia, Włochy, Iran, Kuba, Ukraina, Niemcy, Czechy, Katar) i Tokio (grupa B: Japonia, USA, Słowenia, Serbia, Turcja, Tunezja, Egipt, Finlandia).

W turnieju olimpijskim w Paryżu wystąpi 12 drużyn. Awans bez kwalifikacji zagwarantowany mają Francuzi, natomiast z każdej z trzech grup awans wywalczą po dwie najlepsze reprezentacje. Zostanie pięć miejsc, które będą przyznane na podstawie rankingu FIVB po fazie zasadniczej Ligi Narodów 2024.

W pierwszej kolejności awans uzyskają drużyny

z kontynentów, które nie mają jeszcze swych przedstawicieli, a następnie najlepsze drużyny w rankingu wśród tych, które nie wywalczyły miejsca w kwalifikacjach.

Wszystkie mecze reprezentacji Polski będzie można śledzić na antenach Polsatu Sport oraz Telewizji Polskiej. Turniej kwalifikacyjny rozpocznie się w sobotę o godzinie 3 polskiego czasu od meczu Słowenia - Tunezja. Siedem godzin później Polacy zagrają z Belgią.

Reprezentacja Polski w ostatnich dziewięciu latach sięgnęła po najwyższe światowe laury z wyjątkiem medalu igrzysk. Nieprzerwanie od 2004 roku biało-czerwoni pięć razy z rzędu dotarli do olimpijskiego ćwierćfinału. Najwyższy zatem czas, by zameldować się w półfinale, a najlepiej w finale. Oczywiście zwyciężskim!

Reprezentacja Polski

- Rozgrywający:** Marcin Janusz, Grzegorz Łomacz
- Środkowi:** Norbert Huber, Karol Kłos, Jakub Kochanowski
- Atakujący:** Łukasz Kaczmarek, Bartłomiej Botądz
- Przyjmujący:** Aleksander Śliwka, Bartosz Bednorz, Tomasz Fornal, Wilfredo Leon, Kamil Semeniuk
- Libero:** Paweł Zatorski, Jakub Popiwczak

Mecze Polaków

- 30 września (sobota) godz. 10: Polska - Belgia
- 1 października (niedziela) godz. 10: Polska - Bułgaria
- 3 października (wtorek) godz. 10: Polska - Kanada
- 4 października (środa) godz. 10: Polska - Meksyk
- 6 października (piątek) godz. 10: Polska - Argentyna
- 7 października (sobota) godz. 10: Polska - Holandia
- 8 października (niedziela) godz. 13.30: Chiny - Polska

SPRINTEM

TENIS STOŁOWY W zaległym meczu Superligi spotkały się dwa najlepsze zespoły minionego sezonu. Niestety, wicemistrz do zera przegrał z mistrzem.

• **Dartom Bogoria Grodzisk Maz. - Dekorglass Działdowo 3:0**

Takuya Jin - Jakub Dyjas 3:0 (11:5, 11:8, 11:7), Miłosz Redzimski - Jonathan Groth 3:0 (11:9, 11:9, 11:9), Panagiotis Gionis - Kaii Konishi 3:2 (13:15, 12:14, 11:7, 11:9, 6:4)

Oba zespoły wystawiły wszystko, co miały najlepszego, no

i okazało się, że „najlepsze” z Grodziska było lepsze od „najlepszego” z Działdowa. Najpierw Dyjas w trzech setach przegrał z Jinem, potem także do zera poległ Groth, więc w tej sytuacji w rękach Konishiego był los Dekorglassu w tym meczu. Gwiazda

klubu z Działdowa zaczęła od wygrania dwóch setów, jednak w trzech kolejnych partiach górą był już Grek z Grodziska.

• **Inne wyniki:** Polski Cukier Gwiazda Bydgoszcz - Palmiarnia ZKS Zielona Góra 3:0, Poltarex Pogoń Łęborg - Oxynet Jarosław 3:0.

• Po oddaniu gazety do druku zakończył się mecz Dojlidy Białystok - Dekorglass. **AD**

SUPERLIGA

1. Dartom	9	9:1
2. Polonia*	5	6:2
3. Akademia*	5	6:3
4. Suchedniów*	4	5:4

5. Dojlidy*	3	3:3
6. Gwiazda*	3	3:3
7. Pogoń	3	5:6
8. Dekorglass*	3	3:4
9. AZS AWFIS*	3	3:4
10. Jarosław	3	5:8
11. Palmiarnia	1	3:9
12. Grudziądz*	0	2:6
* mecz mniej		

LIGOWY PONIEDZIAŁEK STOMILU

PIŁKA NOŻNA Po raz trzeci w tym sezonie drugoligowy Stomil rozegra swój mecz w poniedziałek (g. 18.15). Tym razem podopieczni trenera Janusza Bucholca na wyjeździe zmierzą się z Polonią Bytom, która zajmuje miejsce w strefie spadkowej.

Stomil ma trzy punkty straty do strefy barażowej i zarazem tylko dwa oczka przewagi nad strefą spadkową

Tak się złożyło, że w dwóch kolejnych meczach olsztynianie zagrają z najslabszymi obecnie - sądząc po dotychczasowych wynikach - zespołami. W 10. kolejce na swoim „stadionie” Stomil wywalczył trzy punkty w spotkaniu z Sandecją Nowy Sącz, która w efekcie mocno osiadła na dnie drugoligowej tabeli. Zwycięską bramkę w 50. minucie po pięknym uderzeniu zdobył Filip Wójcik. - Było to nam bardzo potrzebne - powiedział zaraz po meczu Wójcik. - Cieszę się ze strzelonej bramki, ale teraz skupiamy się już na najbliższym spotkaniu.

A jest się na czym skupiać, bo gra olsztyńskiego zespołu - mimo zwycięstwa - pozostawiała wiele do życzenia. Pamiętajmy, że Stomil w tym sezonie ma ponoć walczyć o awans,

tymczasem męczył się nawet z ligowym outsiderem z Nowego Sącza.

Inna sprawa, że z powodu przedłużającej się budowy nowego stadionu (koszt 83 miliony złotych, pierwszy termin zakończenia prac minął 30 czerwca) w rundzie jesiennej Sandecja wszystkie mecze rozgrywa na wyjeździe. A kiedy zagra na swoim stadionie? Nie wiadomo, więc oburzeni kibice podczas lipcowej prezentacji zespołu wywiesili baner z napisem „Ta budowa was przerasta nieudolna władzo miasta”.

Wróćmy jednak do Stomilu, a konkretnie do trenera Janusza Bucholca, który - świadom słabości swego zespołu - przed meczem z Sandecją trochę namieszał w składzie - na ławce rezerwowych posadził m.in. kapitana Karola Żwirę oraz doświadczonych obrońców Huberta

Sadowskiego i Bartosza Waleńcika.

Wstrząs się opłacił, bo Stomil ostatecznie dopisał sobie kolejne trzy punkty do ligowej tabeli.

ALE - NIE OSZUKUJMY SIĘ - DO PEŁNI SZCZĘŚCIA DROGA DŁUGA I WYBOISTA, KTÓRĄ W PONIEDZIAŁEK OLSZTYNIANIE DOJADĄ DO BYTOMIA, GDZIE ZMIERZĄ SIĘ Z POLONIĄ.

Gospodarze są beniaminkiem - do awansu poprowadził ich trener Adam Burek, który jednak po ostatniej kolejce (porażka 0:1 w Stalowej Woli) stracił pracę - zastąpił go Łukasz Tomczyk, dotychczasowy asystent Burka.

Nowy szkoleniowiec Polonii zadebiutował

w czwartek wieczorem w Szczecinie, gdzie w pierwszej rundzie Pucharu Polski Polonia zagrała z rezerwami Pogoni (mecz zakończył się po oddaniu gazety do druku).

W poniedziałek Stomil zagra bez trzech zawodników, którzy w ostatnim spotkaniu obejrzyli żółte kartki. W Olsztynie zostaną: Hubert Sadowski, Filip Szabaciuk i Karol Żwir.

• Pozostałe mecze 11. kolejki II ligi, sobota:

Lech II Poznań - ŁKS II Łódź (15 TVP Sport), Hutnik Kraków - Chojniczanka Chojnice (15), Sandecja Nowy Sącz - KKS 1925 Kalisz (15), Olimpia Elbląg - Stal Stalowa Wola (17:30), Skra Częstochowa - GKS Jastrzębie (18); **niedziela:** Radunia Stężyca - Zagłębie II Lubin (15), Kotwica Kołobrzeg - Wisła Puławy (15:30), Olimpia Grudziądz - Pogoń Siedlce (19:23).

• Wyniki 1. rundy Pucharu

Polski: Sokół Kleczew - Zagłębie Lubin 2:3 (1:2, 2:2), Stal Stalowa Wola - Znicz Pruszków 2:0 (0:0), Carina Gubin - Radunia Stężyca 4:1 (2:0), Legia II Warszawa - Ruch Chorzów 3:2 (1:1), KSZO 1929 Ostrowiec Świętokrzyski - Warta Poznań 1:2 (1:2), GKS Katowice - Górnik Zabrze 0:4 (0:2), Górnik Łęczna - Cracovia 3:4 (1:1), Garbarnia Kraków - Radomiak Radom 2:1 (2:0), Chojniczanka Chojnice - Resovia 2:3 (0:2), Gryf Wejherowo - Zagłębie Sosnowiec 1:3 (1:2), Stal Brzeg - Unia Skierniewice 4:0 (2:0).

EM, AD

PO 10 KOLEJKACH

1. Kalisz	19	13:6
2. Zagłębie II	17	15:11
3. ŁKS II	17	16:13
4. Radunia	17	14:11
5. Olimpia E.	17	13:12
6. Skra	16	8:7

7. Kotwica	15	18:12
8. Hutnik	15	14:11
9. Wisła	15	13:11
10. Pogoń	14	15:9
11. Stomil	13	9:12
12. Chojniczanka	12	14:14
13. Lech II	12	12:18
14. Jastrzębie	11	11:15
15. Stal	11	9:13
16. Olimpia G.	11	11:16
17. Polonia	9	7:13
18. Sandecja	5	6:14

SNAJPERZY II LIGI

7 - Tomasz Mikołajczak (Chojniczanka Chojnice)
6 - Hubert Sobol (KKS 1925 Kalisz)

5 - Michał Cywiński (Kotwica Kołobrzeg), Cezary Demianiuk (Pogoń Siedlce), Mateusz Kuzimski (Radunia Stężyca)
• Gole dla Stomilu zdobyli: 2 - Filip Wójcik, 1 - Tomasz Bała, Michał Bezpalec, Bartosz Florek, Michał Karlikowski, Piotr Kurbiel, Hubert Sadowski, Karol Żwir